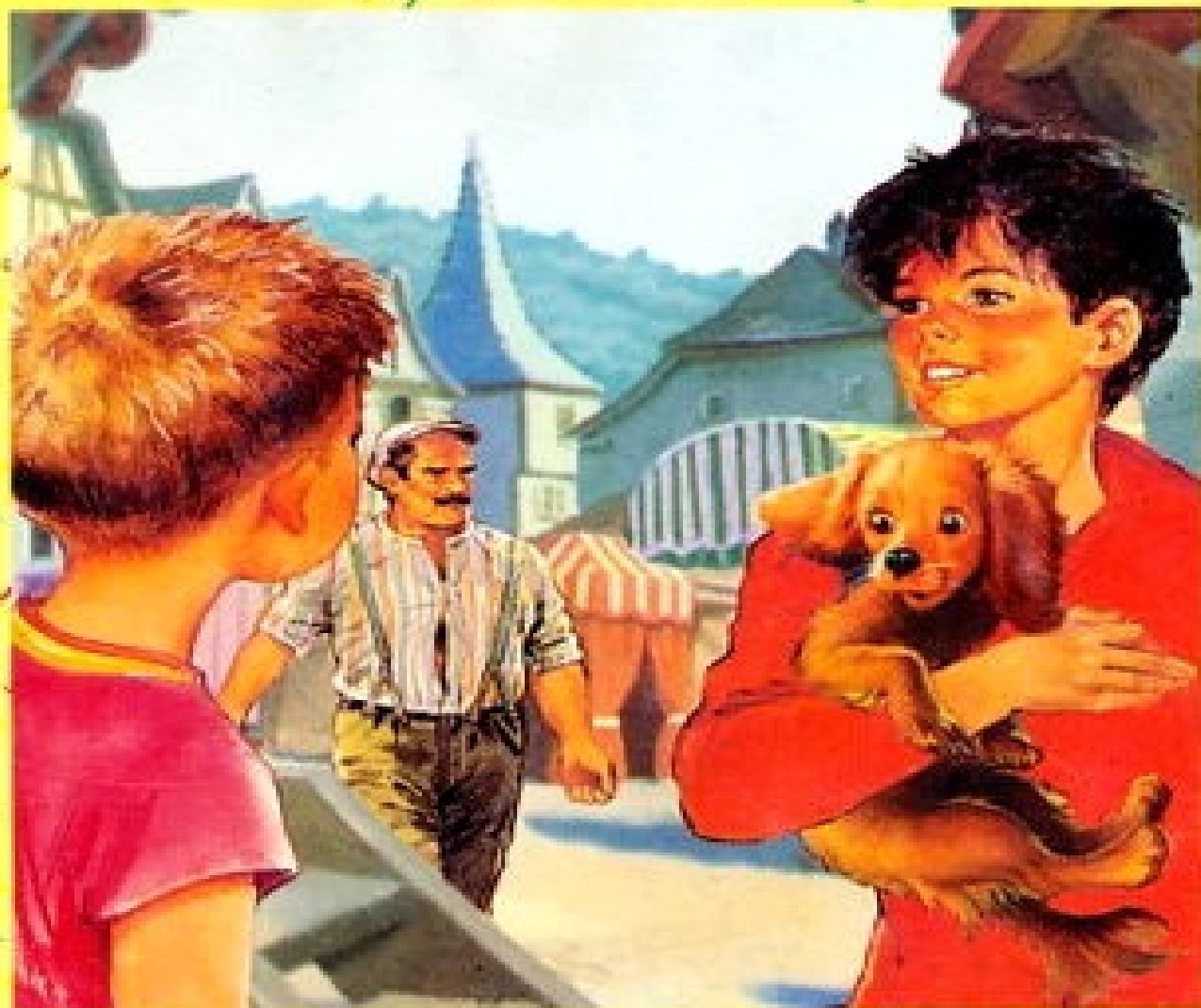

ВЕЧНИТЕ ДЕТСКИ РОМАНИ

Малките детективи и гьлтачът на мечове

АСТРИД ЛИНДГРЕН

ПАИ

АСТРИД ЛИНДГРЕН
МАЛКИТЕ ДЕТЕКТИВИ И
ГЪЛТАЧЪТ НА МЕЧОВЕ

Превод: Мирела Иванова

chitanka.info

Размус и Понтус са единадесетгодишни и предпочитат игрите пред училището. За пролетния празник на малкото им градче Вестанвик пристига пътуващ цирк, а с него и гълтачът на мечове Алфредо. Още същата нощ от къщата на барон Фон Ренкен изчезва скъпа колекция от сребърни предмети. Малките детективи откриват крадците, но неочаквано попадат в голяма опасност...

ПЪРВА ГЛАВА

На последния чин до прозореца седеше жизнено, синеоко момче с чорлави коси. Казваше се Размус, Размус Персон. Беше на единадесет години, единственият син на полицая Патрик Персон от Вестанвик.

— Моят Размус е любимецът на всички учители — твърдеше бащата пред всички, които искаха да чуят точно това.

Доктор Фрьоберг, учителят по математика, трябва да не бе дочул тези слухове, иначе не би разговарял с любимеца на всички учители по начина, по който го направи.

— Ей, малък хъшлако... да, да, ти, Размус Персон!

Размус скочи от чина и погледна невинно своя учител.

— Защо целеше с гумата си главата на Стиг? Смяташ ли, че това влиза в програмата ни по средата на часа?

Размус би могъл да отговори, че Стиг го е мушнал с триъгълника си в ребрата по време на часа и затова наказанието трябва да последва също по време на часа и нищо не би могло да се промени. Но мълчеше. Стиг бе достатъчно умен, за да го стори, додето учителят пишеше на черната дъска с гръб към класа. И сега седеше на чина си и гледаше послушно и прилежно.

— Е — рече доктор Фрьоберг, — навярно ще получим някакво обяснение защо бомбардираше Стиг с гумата си? Някакво обяснение все пак трябва да се даде, нали?

— Нямах друго подръка — промърмори Размус. — Не се осмелих да използвам мастилницата.

Доктор Фрьоберг кимна замислено.

— Наистина ли не се осмели? Надявам се, че моят не особено съществен предмет, математиката, не ти е попречил за това. В края на краищата ти трябва да имаш правото да мяташ мастилници винаги, когато ти се прииска.

— Да, но тя ми трябва за следващия час, когато имаме граматика и правопис — измърмори Размус. Доктор Фрьоберг бе любимият му учител, но бе направо непоносим, когато станеше ироничен. Тогава не

беше ясно дали той иска да му се отговаря със същия тон или да се мълчи и изтърпява всичко.

Доктор Фрьоберг отново кимна.

— А, виж ти каква била работата. Аз обаче смятам, че сега ти трябва да излезеш навън в коридора и да отдъхнеш, иначе не би бил в състояние през следващия час да мяташ предмети наоколо си. Спокойно би могъл да решаваши задачи и някой друг ден.

Размус покорно се запъти към вратата. Не се случваше за първи път да го изгонят от час. Учителите имаха причудливата привичка честичко да се лишават от своя любимец по време на заниманията.

Понтус му намигна окуражително, когато Размус мина покрай неговия чин. И Размус също му намигна. Понтус му беше най-добрият приятел, верен спътник през огън и вода. По всичко личеше, че и сега би предпочел да последва Размус в неговото изгнание.

Но отдихът в коридора трябваше да се използва най-вече, за да се замислиш над постъпките си, смяташе доктор Фрьоберг, и по тази причина, естествено, трябваше да останеш сам. Размус не схващаше съвсем точно защо учителят иска той да размишлява над постъпките си. В края на краищата имаше неща, които му доставяха по-голямо удоволствие и заради които си струваше да си поблъскаш главата. Но щом учителят изискваше от него точно това, то тогава щеше да се позамисли и над постъпките си.

В коридора беше тихо и празно. Само едва-едва доловимо шумолене се промъкваше откъм класните стаи. Размус се метна на перваза, където седеше винаги, когато бе прогонен от час и където през годините вероятно са седели цели поколения момчета и са се разкайвали за греховете си. Той честно опита да помисли за постъпките си, но това бе безнадеждна работа. След като преоткри, че хич го няма в математиката и че не би трябвало да мятат предмети по главите на другите, и че все пак трябваше да фрасне Стиг с мастилницата, мислите му поеха в съвсем друга посока.

Той хвърли един тъжен поглед към свободния свят и към ясният майски ден навън, пред стените на училището. Слънцето грееше над града и беше времето на люляците. В самия Вестанвик беше прекрасно. Където и да отидеше, навсякъде ухаеше на люляк. Кестените също цъфтяха сега и всички градини наоколо преливаха от розови и бели ябълкови цветове, под които противните малки къщи изчезваха като

парчета торта под разбитата сметана. Дори полицейското управление, което Размус можеше да види от своя прозорец, изглеждаше уютно, цялото обраснало в цъфнал орлов нокът и съвсем не беше толкова заплашително, колкото се очаква от едно полицейско управление. Стига да имаше далекоглед сега, можеше да зърне баща си вътре в стаята на участъка. Не, толкова силни далекогледни, за щастие, наистина няма, защото иначе и баща му можеше да се сдобие с един, а в този миг Размус смяташе за най-голям късмет факта, че бащиният му поглед не можеше да го достигне.

Погледна улицата долу. Там би отишъл сега с най-голяма радост. Днес беше пролетният панаир и много хора щъкаха насам-натам. Беше си истинска беда, че седи тук, след като можеше да предприеме куп неща, ако беше свободен. За капак на всичко някъде отдалеч прозвуча и музика. Беше духов оркестър, който свири на пазарния площад, празнично тръбене, което ставаше още по-чисто от слънчевата светлина и още по-празнично от синьото небе. Всички деца на улицата презглава тичаха към пазарния площад като стадо телета, преследвано от рояк стършели. Ясно, общообразователното училище днес имаше свободен ден! Размусовата душа преля от мъка. Твърде късно прозираше, че би могъл да си остане в онова училище и да не позволи да го преместят тук, в реалното училище. Изведнъж забеляза какво представляват всички прехвалени училищни институции и всички учители. Не бяха ли като затворнически надзиратели, които пречат някому да се забавлява истински.

В случая обаче беше несправедлив. В учителското съсловие все още се намираха достойни мъже.

Старият, благ директор на реалното училище във Вестанвик със сигурност също бе забелязал, че денят сияе с особена чистота и че в градчето има пролетен панаир. И затова го беше сполетяло най-щастливото хрумване. Додето Размус седеше там и сърцето му преливаше от несправедлив гняв към всички учители, директорът стигна до заключението да разпрати вестonosци до класните стаи със следните прекрасни слова, написани върху малко листче с острия почерк на директора: „Поради хубавото време днес последните два часа са свободни“.

Вестonosката, която трябваше да нахлуе с новината в долните класове, не бе никоя друга, освен Прик, голямата сестра на Размус. Тя

бе на шестнайсет години и учеше в гимназията, но сега прекосяваше почти тичешком коридора на долните класове и русата ѝ конска опашка се полюляваше. На Размус много му се искаше да вярва, че съзира видение. Да срещнеш голямата си сестра, точно когато си изгонен от час, е последното нещо, което някой би могъл да си пожелае. Но Прик си бе точно толкова действителна, колкото си бе, и веднага забеляза, че съществото с ленени сини панталони и карирана риза, което седи на перваза и полага усилия да изглежда безобидно, не е никое друго, освен родното ѝ братче, което толкова много обичаше и с което толкова честичко се хващаха за косите.

— Какво правиш тук? — строго попита Прик.

— Излязох да се обръсна — отвърна Размус. — А ти?

Прик му хвърли унищожителен поглед.

— Престани с плоските си шеги! Какво правиш тук? Отговори!

— Мисля — призна си Размус. — Просто си седя тук и мисля. По заповед на доктор Фрьоберг.

Прик направи изумена физиономия.

— Така ли? И за какво мислиш, ако смея да запитам?

— Не те засяга — отсеке Размус. — Във всеки случай не мисля за Йоахим, както други, които го правят сутрин, обед и вечер.

Прик се фръцна и изчезна в класните стаи на първолаците. Малко след това Размус чу мощно трополене, страшен шум и в същия миг удари училищния звънец. Данданията стана още по-голяма и от всички класни стаи излетяха орди от момчета. Те се втурнаха към изхода и към свободата със същото фанатично усърдие, с което удавниците се хвърлят към спасителната лодка. Всяка секунда беше безценна! Но Размус остана колебливо на мястото си. Той не се осмеляваше да хукне преди да се е произнесъл господин учителят.

И доктор Фрьоберг, който тъкмо излизаше от класната стая, се спря, когато зърна грешника, който стоеше с напълно спокойно лице. Той издърпа ухото на Размус.

— Е? — обърна се към него.

Размус не даде никакъв отговор, но доктор Фрьоберг прочете в момчешката му душа с каква радост тутакси би се махнал оттук. И тъй като учителят беше мъдър мъж, подсмихна се любезно и рече:

— Да освободим значи затворника... пролет е!

И само след миг Размус и Понтус вече стояха пред училището, двама пуснати на свобода затворници, в прекрасното сияние на пролетта.

— Ези или тура — попита Размус и подхвърли едно петаче под носа на Понтус. — Ако е ези, отиваме на Пазара на въшките, а ако е тура, пак отиваме на Пазара на въшките. Ако петачето обаче застане на ръба си, тогава вече отиваме в къщи да си напишем домашните.

Понтус се закиска доволно.

— Да, това е справедливо решение. Да се надяваме, че петачето няма да застане изправено.

Размус подхвърли монетата високо във въздуха и тя тупна с лек звън на земята. Размус се наведе и цялото му лице цъфна в усмивка.

— Не, петачето не застана изправено! Нищо няма да излезе от домашните.

Понтус се закиска отново.

— Това е съдбата — отсече той, — и срещу нея не може да се върви. Пазара на въшките спечели. Хайде да вървим.

Пазара на въшките бе прастаро място в градчето. Тук от хилядолетия се стичаха търговци на коне и добитък за пролетния панаир. Пристигаха винаги и пътуващи циркове. Имаше клетки с животни, панаирджийски бараки; имаше всичко, което би могло да хвърли в празнична еуфория мирния Вестанвик. Духът на приключенията вече се носеше из въздуха: нещо като мирис на стари конски фъшкии, глас на стара латерна и спомен за буйни спорове с ножове. Тук беше още жив дивият цигански живот на отминалите времена.

В днешно време всичко беше далеч по-спокойно. Весели селяни от околните села се разполагаха в кръг, както винаги са го правили, за да купуват прасета и да разменят крави. Но вече не се явяваха толкова много търговци на коне, защото вече нямаше и толкова много коне за продан. Въпреки това пристигаха мъже с черни бради и мършави кранти, които яздеха така, че потта им се разхвърчаваше наоколо. И днес животът на Пазара на въшките процъфтяваше. Въртележките си се въртяха, стрелбищата кънтяха от изстрели и странни чужденци, които говореха странни чужди езици, живееха в каравани около пазара. И всеки път, за всяко дете във Вестанвик пролетният панаир беше приключение, което няма равно на себе си.

Името на Пазара на въшките беше останало от стари времена и днес бе съвсем неразгадаемо. В малките, построени от дърво къщички, които обрамчваха пазара, нямаше нито един паразит. Във всеки случай той щеше да бъде очистен с възмущение от хората, които живееха тук. Но въпреки това не можеше да се намери човек, който да нарече Пазара на въшките с истинското му име — Пазара „Вестан“.

Петачето не счете за нужно да застане изправено на ръба си и следователно Размус и Понтус препуснаха в тръс към Пазара на въшките. Животът беше прекрасен, денят беше дълъг, пък и те нямаха кой знае колко бърза работа. Бяха се прегърнали дружески през раменете и се шляеха по улицата, при което кожените чанти, пълни с ненавижданите от тях учебници и тетрадки, непрекъснато ги удряха по бедрата. Изведнъж насреща им се появи малък черен дакел с остър косъм, който тичаше толкова бързо, колкото можеше с късите си крачета.

— Погледни, идва Токер — каза Понтус.

В очите на Размус затрептя топъл блясък. Токер беше собственото му, горещо обичано куче. Когато Размус го видя, му се зарадва толкова много, че чак го заболя сърцето, но рече укорително:

— Токер, ти нали знаеш, че не бива да излизаш просто така от къщи.

Кучето гузно спря. Едното му предно краче колебливо бе вдигнато, стоеше тихо и гледаше своя малък господар. И Размус гледаше Токер, и му говореше с глас, пълен с нежност:

— Все пак ти не бива да излизаш от дома, разбираш ли, Токер! Но хайде сега, ела!

И Токер дойде. Подскочи високо към него, щастлив с всяко косъмче на малкото си кучешко тяло, защото беше получил прошка. Опашката му свистеше във въздуха. Лаеше толкова силно, колкото му стигаха силите, беше най-щастливото куче на света. Размус се наведе и разтвори ръцете си, за да го вземе.

— Що за малко, глупаво куче си ти, Токер — каза той и замилва тъмната кучешка глава.

Понтус гледаше завистливо.

— Наистина ли се радваш толкова, че имаш свое собствено куче?

Размус притисна Токер още по-горещо към себе си.

— Да, точно това и правя. То си е само мое. Въпреки всичките опити на Прик да ми го отнеме и да стане негова любимка.

Още не беше свършил изречението си и сестра му се появи иззад ъгъла на улицата. Не беше сама. Беше с този Йоахим фон Ренкен, по когото сега бе хлътнала, и бе изгубила всякакви връзки с настоящето. Размус побутна Понтус настрани.

— Погледни тези двамата! Когато любовта сполети хората, те вече не са съвсем с всичкия си.

Беше тягостно да наблюдаваш как един от членовете на семейството ти се държи толкова детински глупаво. Там вървеше Прик и държеше Йоахим за ръка. Гледаха се в очите, смееха се и не забелязваха нищо наоколо си, камо ли пък някого другиго на улицата.

— Прик, ти си най-сияещата от всички — казваше Йоахим и при това толкова ясно и отчетливо, сякаш искаше да го чуе целия свят. — Влюбен съм до полуда в теб.

Размус и Понтус изпръхтяха. Това върна влюбените в действителността. Те осъзнаха, че не са сами в света.

— Понтус, ти си най-блестящият от всички — каза Размус, загледан влюбено копнежво в очите на Понтус.

Прик се засмя.

— Защо точно аз трябва да имам брат? — попита тя Йоахим.

Всъщност тя от сърце искаше да има брат, и във всеки случай точно това дяволито жребче с блестящи очи, което в дълбоката си същност бе толкова добро, и което тя страстно бе обикнала от мига, когато го бе зърнала в бебешкото кошче. Въпреки това беше прекрасно и да се разхождаш из градчето с Йоахим, и да бъдеш най-блестящата от всички. Какво можеше да направи, задето две малки момчета й се присмиват? В някакъв прилив на пролетно настроение тя разтвори ръце, прегърна Размус и бързо и здраво го притисна към себе си.

— Все пак той е прекрасен малчуган!

Нейният прескъп малчуган, малкото й братче се бранеше срещу силите на любовта. Това бе страхотно глупаво! Такава като Прик не биваше да бъде пускана на улицата. Тя не вършеше нищо друго, освен глупости и невинните хора страдаха от това, че поради независещи от тях обстоятелства се е случило точно тя да им бъде сестра.

— Остави ме! — изкрещя Размус с глас, който от негодувание прозвънтя съвсем пискливо. — Опитай поне на улицата да се владееш мъничко.

Прик се засмя меко и закачливо, после улови отново Йоахим за ръка и забрави напълно, че има брат.

— О, човече — каза Понтус и погледна подир Прик и Йоахим. — Тези съвсем са мръднали! Дано не ни се случва!

Размус се засмя.

— Да станем такива? Е, за щастие не съществува никаква опасност!

Токер подскачаше наоколо и невъобразимо лаеше. Той очевидно бе на мнение, че едно малко куче, избягало от дома само за да срещне любимия си стопанин, няма нужда непрекъснато да стои наоколо и да гледа как хората се прегръщат. Ако някой трябва да бъде прегърнат, то това беше именно Токер. Така реши и стопанинът му. Прегърна го и го притисна отново здраво до себе си, галеше го и му говореше с възможно най-нежния си глас:

— Колко си миличък, Токер.

Тогавя Понтус се закиска.

— Опитай поне на улицата да се владееш мъничко. Не каза ли сам точно това?

— Тц — отговори Размус. — С един пес е нещо съвсем различно.

След това внезапно млъкна и се заслуша. Отново можеше да се чуе онази примамлива духовна музика. Тя се приближаваше откъм пазарния площад. Идваше все по-близо и все по-близо и вече преминаваше с един камион по улицата отсреща. В отвореното ремарке седяха седмина ученици от оркестъра на основното училище и свиреха с все сила. Месинговите им инструменти блестяха на слънцето и с много зор те успяваха да изстискат от тях нещо като „Гържественото влизане на гладиаторите“. Всички деца от всички възрасти във Вестанвик следваха пътя на гладиаторите. Те маршируваха след камиона в такт с празничните звуци и четяха с блаженство големите плакати, закачени от двете страни на ремаркетото. Размус и Понтус също ги прочетоха.

Увеселителният парк гостува на пазара „Вестан“!
Представление на световноизвестния гълтач на мечове Алфредо!
Въртележки, стрелбища.
Всички са добре дошли!

— О! — възкликна Размус.

Понтус кимна в знак на съгласие.

— Да, но това струва пари. Имаш ли някакви?

Размус подхвърли във въздуха петачето и отново ловко го улови.

— Страшно много! Цял петак! С него можем да купим половината панаир — горчиво рече той.

Но Понтус не бе толкова унил.

— Ще се наложи да продадем нещо от нашето старо желязо, тогава ще успеем.

Размус кимна. Колко оскъден би бил все пак животът на един беден ученик с петдесет йоре^[1] джобни пари за седмица, ако той не беше поне мъничко предприемчив! Размус и Понтус отдавна го бяха проумели. В целия Вестанвик нямаше други толкова предприемчиви събирачи на вторични суровини и всякакви отпадъци, като тях двамата. Те непрекъснато бяха в акция. Изравяха разхвърляни наоколо празни бутилки и късове ръждиво желязо, както прасетата изравят корени, и триумфиращо влачеха торбите в своя лагер малко по-нагоре от Пазара на въшките. Понтус принадлежеше към една от старите, почитани фамилии, които живееха около Пазара на въшките. Обитаваше голяма и противна стара къща с много квартиранти. В нейното мазе „Обединено старо желязо АД, Съдружие на Понтус Петерсон и Размус Персон“ имаше склад, за което съобщаваше и една изрисувана табела върху вратата на мазето, и насочваше всекиго.

Да посетиш панаира само с петдесет йоре в джоба си можеше да се определи само като истинска беда. Тук трябваша пари. Размус и Понтус тръгнаха към Пазара на въшките, само за да хвърлят по един поглед за начало и за да пресметнат горе-долу какъв капитал ще им е нужен, за да прекарат добре. Те застанаха пред входа и загледаха с огромно желание въртележките и стрелбището. О, тук имаше огромни възможности за прахосване на пари.

— Трябва да си осигурим пари за въртележките — констатира Понтус. — А също и за люлките.

— Да, а после и за гълтача на мечове — допълни Размус. — Много бих искал да видя какво прави, когато един такъв меч му заседне в гърлото.

Токер лаеше като бесен. През целия си кучешки живот той не беше виждал нито една въртележка, и не беше съвсем сигурен дали изобщо би трябвало да съществуват подобни кръжащи неща. Отгоре на всичкото тук миришеше смешно и враждебно. Трябваше да се лае порядъчно и да се каже високо, че един такъв мирис не може да се възприеме без по-нататъшни последствия.

— Ей, Токер, слушай — каза Размус. — Не може да се возиш на въртележките, както навярно си представяш.

После се обърна към Понтус:

— Първо трябва да заведе Токер у дома. И второ, трябва да се наям добре.

— И трето, трябва да отидем и да продадем старото желязо в изкупвателния пункт на Йохан — каза Понтус. — И четвърто, налага се въпреки всичко да си напишем и домашните.

— Четвърто, въпреки всичко можем и да зарежем домашните, и пето, трябва на всяка цена да излезем довечера. Трябва да излезем и още как!

С тази уговорка се разделиха.

[1] Шведската крона е равна на сто йоре. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Не беше толкова лесно да се отиде на панаира, както Размус си мислеше. Той би трябвало да го знае. Би трябвало да се пази и да не се мярка преди това пред очите на майка си. Тя по никакъв начин не би отложила с толкова лека ръка домашните, както самия той. Но гладът го принуди да се прибере у дома и сега седеше на масата за вечеря заедно с всички останали от семейството, а пред него бе чинията с планина от печени наденички и картофено пюре.

— Чудесно, но за панаира не може и дума да става, преди да си приключил с уроците и домашните — рече майка му точно така, както той очакваше.

„Мама е необикновена жена — твърдеше татко, — отвън тя е блага и нежна, но отвътре е като командващ армия.“

— Във всички случаи ще стане така, както мама иска — казваше винаги той, — и това наистина е най-доброто. Няма друг, който да направлява така добре един глупав полицай, две самонадеяни деца и едно непослушно куче, без те и за миг да го забележат.

Татко твърдеше, че в целия свят не би могло да има друг късметлия като него.

— Мама се грижи за всичко — казваше той. — За мен, за децата, за кучето, за къщата и отгоре на всичко за градината... аз само садя и плевя, и поливам, и подрязвам живия плет, и редовно кося тревата.

Сегиз-тогиз я и възпяваше.

— Майко, скъпа майчице, кой е толкова добре като теб... — пееше той.

Но мама всеки път го прекъсваше и поправяше:

— Не е така, Патрик. „Кой е добър колкото теб“ са думите.

Татко веднага отговаряше:

— Това е мъничка подробност, съкровище. Главното е, че ти си такава, каквато си.

Размус също намираще за хубаво, че мама си беше каквато си беше, стига в някои отношения да бе малко по-отстъпчива.

— Нито дума за панаира, преди да си готов с домашните за утре — каза тя, след като седнаха на масата.

— Тц — отвърна Размус. — Ние нямаме почти никакви домашни...

Тук той бе прекъснат от Прик. Тя гледаше критично препълнената му чиния и съдовете, които почти бе опразнил.

— Знаеш ли, цяло щастие е, че не си си сложил всичкото картофено пюре. За мен все пак е останала една хапка, както виждам.

— О, извинявай — рече Размус, — въобще и не помислих за това. Ох, мамо, не мога ли все пак да изляза?

— Има още пюре в тенджерата на печката — съобщи майката. — А за панаира нито дума повече, докато не се приключи с уроците и домашните.

— Тц — започна Размус отначало, — за утре нямаме почти никакви домашни и уроци. И освен това аз така и така си ги знам. — После си глътна залька и продължи: — И освен това мога да си напиша домашните през голямото междучасие, толкова е просто!

— Аха — кимна майка му, — всеки път все това слушам. Нямах почти нищо за утре. Уроците вече си ги знаеш, и освен това можеш да си напишеш домашните през голямото междучасие. Много добре си живеете днес в училище.

И татко се намеси в разговора.

— Трябва да ти кажа, Размус, че по мое време не можехме да отидем на панаира, преди да знаем на вода всичко за езерата Фенер и Фетер, и Мелар, и Силя.

Размус се опълчи.

— Задължително ли е да назубря цялата шведска география, само защото искам да отида на панаира? — запита той възмутено. — И да не би вие в родителския комитет да сте решили, че не бива да се изпитва и най-малкото удоволствие, докато се посещава училището?

— Е, хайде де, тук никой не иска да се дразним и караме — каза бащата и продължи с цел отвличане на вниманието: — Можеш да ми вярваш, Размус, днес много се хвалих с тебе.

— И пред кого? — запита обезпокоен Размус. Той знаеше как изглеждат нещата отстрани, когато баща му се хвали с децата си. Много добре си спомняше какво бе казал съвсем наскоро татко му на

полицейския началник, когато Размус за мъничко бе надникнал в полицейския участък.

— Не мога да проумея как е възможно да имам две толкова хубави и надарени деца. Да, те естествено са го наследили от жена ми. Тези деца трябва да са добре и образовани, отрежи ми главата, ако не стане така. Трябва да научат нещо, не само езерата Фенер и Фетер и детинщините, с които тъпчеха нашите глави. Не, трябва да получат едно солидно образование с „Говорите ли немски“ и всичките му там подробности.

И ето, татко седеше тук, примигваше доволно и твърдеше, че отново здравата се е хвалил.

— Пред кого съм се хвалил ли? Пред полицейския началник, естествено. „Моят Размус, той ще стигне далеч в учението — рекох, — отрежи ми главата, ако не е така, шефе.“

— Ха, ха — засмя се Прик, — по-добре би било да кажеш на полицейския началник, че той дълго ще стои в училище.

Размус и баща му разсърдено я погледнаха.

— Много си смешна — подхвърли Размус.

— Патриция — каза татко, — помисли, този, за когото говориш, е мой син. А той твърдо е решил веднага да се посвети на науката със същия плам, с който изгълта наденичките.

— Да, много правилно — одобри мама.

— Тц — рече Размус.

После за кратко настъпи тишина. Чуваше се само косът отвън в градината. Пееше както винаги с цяло гърло. От време на време през отворения прозорец на кухнята нахлуваше на вълни люляковото ухание и се смесваше с миризмата на печени наденички, което размекваше волята.

— Всъщност аз също ще отида на панаира — каза тя. — С Йоахим!

— Йоахим и Йоахим и Йоахим — изръмжа Размус тихичко под носа си, — качил й се е на главата!

Но татковото лице грейна от възхита и той дръпна конската опашка на Прик.

— Йоахим, по когото здравата си хлътнала, а?

Прик кимна прилежно.

— По когото здравата са хлътнали всички в училище.

Размус направи гримаса.

— Не и аз — рече той. — А как стои всъщност въпросът с твоите домашни? Няма да отидеш на панаира, преди да си се подготвила за утре, да си го знаеш.

Прик се засмя.

— Бъди спокоен!

След това се обърна към майка си.

— Мамо, след това ще се упражняваме при Йоахим. Не се притеснявай, ако позакъснея.

Размус се ококори с нескрит интерес.

— В какво толкова ще се упражнявате?

— „Плинг Плонг Плайерс“ ще репетира за празника на пролетта в събота.

„Плинг Плонг Плайерс“ беше училищният оркестър, в който Прик свиреше на китара.

Размус потъна отново в картофеното си пюре.

— Ах, така ли, а аз мислех, че искате да се упражнявате само двамата, ти и Йоахим: „Колко сияеща си, Прик, влюбен съм до полуда в теб“.

— Ха, ха — засмя се Прик.

— Това ли ти казва Йоахим? — попита майка й.

— Да, представи си — извика Прик победоносно. — Всички момичета в училище са хлътнали по него, но единствената, която той харесва, съм аз.

— В момента, да — отбеляза Размус.

Прик замечтано се вгледа напред.

— Когато се оженим, Йоахим и аз, няма да позволя повече да ме наричат Прик, а само Патриция. Патриция фон Ренкен, намирам, че звучи красиво!

— Прекрасно — възкликна Размус. — О, боже!

Но мама поклати глава.

— Не говори глупости, Прик — посъветва я тя.

Размус грабна съда, който стоеше до Прик.

— Би ли желала госпожа баронесата още наденичка, или мога да взема последното парче?

Досега Токер беше кротувал мълчешком под масата, свит в краката на Размус, но в този миг заджавка настойчиво, защото всички

бяха длъжни да знаят кому по право се полага последното парче. Размус се наведе и го погледна

— Да, Токер... да, ти също ще получиш! Мамо, може ли да дам на Токер последното парче?

— Да, хайде вземи го — разреши майка му. — При все че Токер не бива да лае край масата и ти знаеш това.

После се появи десертът и Размус си взе една забележителна порция. Гледаше доволен чинията си, в която огромният розов пудингов остров плуваше в бялото езеро от мляко. С лъжицата той издълба проход в пудинга, все едно че е Суецкия канал. С това беше сериозно зает известно време и беше погълнат от заниманието си, когато изведнъж чу Прик да казва:

— Знаете ли какво има Йоахим?

Аха, значи все още се говореше за Йоахим! Колко тъпоумни бяха все пак темите за разговор на Прик.

— Има каталог — каза Прик и тихичко се закиска. — Каталог за разпродажба.

„Каталог за разпродажба... това е нещо изключително и само за мама“, помисли си Размус. Тя с удоволствие ходеше по разпродажби. И съвсем правилно, мама веднага улучваше най-изгодните неща.

— Що за каталог е това? — поинтересува се тя.

— С известни момичета — отвърна Прик. — Всички момичета, които той повече не харесва, си ги лепи в този каталог. Снимките, които получава от тях, струва ми се.

— Това е чудесен навик — отбеляза мама. — И колко време ще мине, додето и ти цъфнеш в каталога за разпродажба?

Татко съвсем се разгневи.

— Ах, та този младеж би трябвало да потъне в земята от срам.

— Аз? Аз никога няма да вляза в каталога — отсеке Прик и самоуверено вирна глава.

Майка й присви устни.

— Знаеш ли го със сигурност?

— Да — отговори Прик и очите й горяха, когато го изричаше. — Зная го с абсолютна сигурност. Защото Йоахим не е харесвал досега нито едно момиче така, както харесва мен, той сам ми го призна.

— Той сам ми го призна, да — като ехо повтори Размус и в гласа му затрептя необятно съмнение.

— Да, но е истина — отсече Прик неочаквано категорично. — Иначе, ако ме включи в каталога, бих умряла. Искам и всички вие да го знаете!

Баща ѝ я потупа по раменете.

— Е, хайде, хайде, не искаме сега да си разваляме спокойствието.

— Точно така, спокойствието — потвърди мама и раздаде на всички по още едно парче пудинг. — А как мина денят при тебе, Патрик? Имаше ли нещо по-особено?

— Канарчето на госпожа Еноксон отново беше излетяло... стига да се съгласиш, че това е нещо по-особено — сподели много сериозно татко.

Мама се засмя.

— Канарчета и пияници! Това ли е всичко, с което се занимавате в полицията?

Татко оживено кимна.

— Точно така. Същото казах и аз днес на шефа. Канарчета и пияници — му рекох. — Истински Скотланд Ярд.

Всички оцениха шегата и татко продължи, поласкан от успеха си.

— И когато тръгнах да направя обичайната си обиколка, обърнах се към шефа с думите: „Слушай, шефе, ако долети някое канарче, додето съм извън участъка, то кажи му, ако желае, да седне и да ме изчака“.

Всички отново се засмяха, но изведнъж Размус стана замислен.

— Но представи си, татко, че се появи един истински престъпник, тогава вие всички заедно безславно бихте се провалили, защото не сте подготвени за подобно нещо.

Но татко се удари с юмрук в гърдите и нито за миг не даде вид, че се е обезпокоил.

— Ако се появи такъв престъпник, то тогава веднага ще го окошаря.

Размус възхитен го погледна.

— Това е чудесно — отсече той, — тогава и аз ще имам с какво да се изфукам, а не само Стик да се надува, че баща му някога е бил боксьор. Много благодаря за вечерята, скъпи татко, благодаря, скъпа мамо.

След това той седна в стаята си и прилежно подготви уроците си за утре. Въпреки че това му се струваше напълно излишно, не виждаше друг изход при наличието на майка, непоклатима и твърда като камък. След като набързо изгълта немския и биологията, той отново се върна в кухнята. Мама и Прик тъкмо бяха привършили миенето на съдовете, а татко четеше вестника си.

Размус сметна за най-умно да демонстрира нещо от току-що придобитите знания.

— Искате ли да се обзаложим колко стомаси има една крава... Четири! При преживните се наричат търбух, и книга, и сирище, и мрежа. Това знаехте ли го?

— Да, знаехме го — отвърна Прик.

— Но все пак не знаеше как се наричат — усъмни се Размус. Размисли се за миг и веднага продължи: — Дали самите крави знаят как се наричат четирите им стомаха? Как мислите?

Татко надникна иззад вестника си и се засмя.

— Не вярвам.

— Тц — каза Размус, — щом те сами не могат да се оправят със своите собствени стомаси, защо ние трябва да можем?

Като помислиш, направо си бе възмутително. Не можеш да отидеш навреме на панаира, само защото си длъжен да научиш за кравите нещо, за което те самите и хабер си нямат.

— Представете си само — рече той, — представете си, когато една крава я заболи стомах, тогава самата тя не знае кой точно стомах я боли.

Прик се засмя развеселена, а когато тя се смееше, на лицето ѝ се появяваха трапчинки.

— О — каза тя, — кравата се събужда сутринта и споделя с другите крави: „О, боли ме, боли ме, изпитвам болки в книгата“.

Размус също се засмя.

— Ха, ха, и вместо това навярно я боли сирището!

В този миг някой почука на вратата.

— Ах, това сигурно е Йоахим — трепна Прик и незабавно си развърза кухненската престилка.

Но не беше Йоахим. Беше Понтус, обут в ботуши, пълен с упование, доволен и зачервен както винаги.

— Не успях да дойда по-рано — оплака се той. — Мама искаше първо да си приготвя домашните и уроците за утре.

Размус хвърли поглед към майка си, която подреждаше чашите за кафе в кухненския шкаф.

— Тук също имаше една персона, която искаше същото!

Майка му протегна ръка и улови Размус.

— Да, вярно е — призна си тя и разроши и без това вечно рошавата му кестенява коса. — Но сега може да тръгваш.

Той здраво я обгърна с ръце, без да се притеснява от Понтус. Защото той обичаше безгранично своята твърда като камък майка, а сега бе подготвен и по немски, и по биология. Това беше направо чудесно. Направо чудесно беше и че сега отива на панаира.

— Майко, скъпа майчице, кой е толкова добре като теб — подхвана той татковата песен.

Баща му живо кимна.

— И аз това казвам. А сега да прием кафе!

Понтус бръкна в джоба на панталона си.

— Продадох старо желязо — рече той.

— Страхотно! И колко получи за него? — поинтересува се Размус.

— Три крони. Много сме си добре, все едно че работим. И отгоре на това ни остана цяла купчина старо желязо.

Размус бе вече на вратата.

— Хайде, братче! Да вървим!

Но Токер също искаше да каже последната си дума, затова се хвърли върху Размус и силно се разлая. Наистина ли не искаше да го вземе?

Размус се наведе и го погали.

— Не, Токер, ти не можеш да се возиш на въртележките.

После Размус и Понтус хлопнаха вратата зад гърба си и с по три
могъщи крачки се спуснаха по стъпалата.

— Най-послед тръгнаха — каза мама.

— Човек би могъл да си помисли, че току-що премина стадо
млади слонове — отбеляза Прик.

ТРЕТА ГЛАВА

Беше чудесен този панаир на Пазара на въшките. Стори им се, като че ли някоя приказка се е превърнала в действителност пред очите им, още когато видяха светещите надписи над входа и рая от светлини и отблясъци зад него. Целият площад сияеше, по всички стари люлякови храсти на Пазара на въшките висяха червени и жълти фенери, които озаряваха мрака, така че всичко изглеждаше магическо, неправдоподобно и празнично, и съвсем различно от всеки друг път. Въртележката описваше своите кръгове и самата тя беше едно чудо със своите гирлянди от малки трепкащи светлини. Всеки отделен павилион бе обгърнат от червени, тайнствени отблясъци, които те примамваха, все едно дали го искаш, или не. В павилионите стояха великолепно облечени дами, които вежливо подканяха всекиго да опита късмета си. Имаше най-различни възможности: да се хвърлят стрели или да се стреля в мишена, или да се мята топка в лицето на комично изрисувани мъже от дърво. Навсякъде бе пълно с хора, кипеж, който сам по себе си беше вълнуващ. Те се блъскаха, смееха се и опитваха късмета си, и всичко можеше да се чуе отдалеч и надалеч. А където и да отидеше човек, навсякъде го настигаше музиката на въртележката, която обещаваше толкова много радост. Да, майската вечер беше изпълнена с музика и светлина, и смях, и ухания, така че непременно трябваше да е изпълнена със страстни и весели приключения.

Там, докдето светлините на панаира не достигаха, съвсем накрая на площада, стояха невзрачните и малки къщици, тихи и изоставени в пролетния здрач. Само възрастни хора, които вече бяха престанали да разбират какво удоволствие е да бъдеш на панаира, седяха на стълбите в бледата светлина и слушаха музиката, пиеха по глътка кафе и вдишваха аромата на своя люляков храст. Те също бяха много доволни, макар и да не можеха вече да се качат на въртележките или да зърнат световноизвестния гълтач на мечове Алфредо.

Но Размус и Понтус, които бяха единайсетгодишни, и имаха големи изисквания към живота, щъкаха навсякъде по площада, пъргави като катерички и твърдо решени да изпитат толкова наслади, колкото могат да се изтръгнат от трите крони. По-голямата част от удоволствията впрочем вече беше зад гърба им. Трите крони неусетно почти се бяха стопили, додето се возиха на въртележките и на няколко пъти опитваха късмета си. Но кулминацията на вечерта им предстоеше — световноизвестният гълтач на мечове Алфредо.

— Не се блъскайте! Не се блъскайте! Има място за всички. Следващото представление започва само след няколко минути!

Пред палатката на гълтача на мечове Алфредо стоеше засукана дама в червена рокля от коприна и крещеше с пълно гърло.

— Не се блъскайте! — викаше тя колкото й глас държи, макар че нито един човек не правеше и опит да свърне към палатката. Но сега Алфредо сам излезе навън, стъпи върху малък подиум и веднага около него се събра доста народ. Хората протягаха шии и зяпаха гълтача на мечове, който бе изнасял представленията си във всички европейски столици — поне така твърдеше засуканата дама.

Гълтачът на мечове бе истински бабанко. Стоеше там, с разкрачени нозе и космати гърди, и създаваше впечатлението, че през целия си живот не е хапвал нищо, което да е съдържало по-малко желязо от един меч. Имаше черни мустаци и къдрава, черна,

изключително буйна коса, което му придаваше чуждоземен и авантюристичен вид. Беше с червендалесто лице и се оглеждаше наоколо си с физиономия, която изразяваше самоувереното му и весело снизхождение, като по този начин искаше да подчертае колко смешно му се струва, че един мъж, който е триумфирал във всички европейски столици, сега стои тук, във Вестанвик.

— Представи си само, ако някой меч му влезе в кривото гърло — каза Размус.

В този миг Понтус направи ужасяващото разкритие, че от целия им капитал са останали не повече от петдесет йоре, точно половината от парите, които са им нужни, ако искат да гледат представлението на Алфредо.

Понтус постави монетата в дланта си, втренчи се удивено в нея и забърчи чело.

— За мен това е загадка. Все пак имахме още една цяла корона.

— Имахме все пак три крони — философски заключи Размус. — Но на това място парите се стопяват до шушка, още преди да си се обърнал.

— Какво ще стане с Алфредо? — загрижен се завайка Понтус.

Размус поразмисли, погледна Понтус отстрани и дяволито му предложи:

— Ако само аз вляза и внимателно наблюдавам, след това бих могъл да ти покажа както прави.

Понтус не бе очарован от това предложение.

— Не може ли да отидем и да разговаряме с него? Навярно ще бъде дружелюбно настроен и ще ни пусне двамата срещу петдесет йоре?

— Винаги можем да опитаме — отвърна Размус.

Те се промушиха до платформата, на която стоеше Алфредо.

— Ах, господин Алфредо... — подхвана Размус.

Но засуканата дама говореше непрестанно и Алфредо изглежда не ги чу. Тогава Понтус събра цялата си смелост и бодна с изопнат показалец канарата, изпружи врат, усмихна се насилено и каза шеговито:

— Ей, чичо, можем ли да влезем за половин цена, ако обещаем, че всеки от нас двамата ще гледа с по едно око?

Това го беше прочел в някаква книга и му се стори изключително подходящо да употреби израза точно в този момент. По време на своя единайсетгодишен живот бе научил, че определен тип тъпи дързости вършат страхотна работа в общуването с по-възрастните персони. Но Алфредо изглежда нямаше никакво чувство за хумор. Той стрелна Понтус с равнодушен поглед и нищо не отговори.

— Навярно не знае шведски — предположи тихичко Размус.

Това предизвика гълтача на мечове да изръмжи.

— Той знае много добре шведски — рече Алфредо. — И разбира, че вие двамата сте хъшлаци.

Понтус бе поставен на място. Той приемаше за чиста монета повечето от онова, което хората казваха за него. Щом някой казваше, че е хъшлак, той го вярваше и се срамуваше от това. Но Размус притежаваше безгранична самоувереност. Той не се считаше за хъшлак, макар на два пъти в един и същи ден да бе наречен така, първо от своя любим учител по математика и сега от този гълтач на мечове. Наистина гълтачът на мечове говореше на развален шведски, но смисълът не можеше да бъде криво разбран.

— Това са лъжи — отсече той без колебание, ядосан на гълтача на мечове.

— Не — каза гълтачът на мечове и кимна настойчиво. — Не, двама малки хъшлаци, които искат да влязат на половин цена.

— Не е нужно да си хъшлак, само защото си беден — поясни Размус. — Имаме само петдесет йоре.

Алфредо кимна повторно.

— Двама малки, бедни хъшлаци, да, да!

Каза го с такъв глас, като че ли тяхната бедност поне мъничко го трогва, и Размус имаше чувството, че той ще омекне.

— Трудно ли е да се гълтат мечове? — попита той доверчиво. — Как всъщност се учи това?

Алфредо го огледа от главата до петите, подръпна мустака си и се разтнесе от смях.

— Хм, трябва да се започне, още когато си малък, и трябва да се гълтат карфици. Как мислиш, това ли трябва да се прави?

Очевидно той много повече ценеше собствените си шеги, отколкото шегите на другите. След като ги пуснеше, се смееше дълго и гръмко, а Понтус и Размус му пригласяха. Те бяха готови да се смеят

толкова дълго, колкото е необходимо, само и само да направят добро впечатление на Алфредо, а това им бе познато и от училище. Там учителите очакваха понякога да се смееш на шеги, които са били нови някога в началото на века.

Но Алфредо спираше да се смее така внезапно, както и започваше, и Размус започна да става неспокоен.

— Наистина ли сте световноизвестен, господин Алфредо? — попита той. — Наистина ли е така?

Алфредо повторно го изгледа мълчаливо, като че ли размишляваше. После отново се разтреса.

— Да, Алфредо е световноизвестен в цяла Швеция, можеш да бъдеш сигурен — отвърна той.

Но след това като че ли му дойде до гуша.

— Сега се разкарайте оттук, малки хъшлаци — рече им той. — Да не би да си въобразявате, че мога да стоя тук цял ден и да разговарям с дечурлига? Изчезвайте!

Размус и Понтус безшумно се обърнаха и тръгнаха.

— Той е голям хъшлак — каза възмутено Размус и хвърли един последен поглед на Алфредо, който се шмугваше в палатката.

— Следващото представление започва след няколко минути — изкрещя за последен път облечената в червено дама и вратата на палатката се затвори след нея.

А Размус и Понтус стояха там, отстранени, оставени на сухо. Това беше направо непоносимо. Размус внимателно се огледа наоколо си.

— Видях тук някъде Прик и Йоахим. Ела бързо, това е последният ни изход.

— Наистина ли вярваш, че можем да вземем пари от тях? — попита Понтус.

Размус препускаше към стрелбището, където за последен път беше видял сестра си.

— Да, стига Прик да има пари, тогава мога да взема от нея. Но тя също може да е останала на сухо.

Прик вече не беше на стрелбището. Трябваше да я търсят другаде. Представлението започва само след няколко минути, бързо... бързо! Изпотени от напрежение, те си проправяха път през тълпата, и трепваха всеки път, щом зърнеха руса конска опашка. Но това винаги

бе нечия чужда конска опашка, не тази на Прик. Накрая все пак я откриха. Стоеше до входа с Йоахим и останалите от „Плинг Плонг Плайерс“ и вече се канеха да тръгнат за репетицията при Фон Ренкен.

Размус се втурна към сестра си.

— Прик, можеш ли да ми дадеш петдесет йоре назаем? — попита, останал без дъх, и от нетърпение затропа с крака.

Прик мушна ръка в джоба и той облекчено въздъхна. О, ако тя все пак побързаше малко! И ето че Прик извади ръката си. И сложи в разтворената му длан това, което бе уловила в дълбокия си джоб. Беше мишка, малка сива мишчица играчка с ключе от едната страна.

— Съжалявам — каза Прик. — Дадох последните си петдесет йоре. Но спечелих това нещо, можеш да го вземеш.

— С него можеш да правиш много щуротии — намеси се Йоахим.

После си тръгнаха, а Размус остана с мишката в ръка, като местеше втренчения си поглед ту върху Прик, ту върху мишката.

Понтус се смееше.

— Разминахме се с гълтането на мечове — каза той. — Вместо това можем да си поиграем с мишката.

Но сега Размус вече много се ядоса.

— Не мисля така! Искам да видя Алфредо, ако ще и като гратисчия! Ела!

Понтус го последва. Той добре познаваше Размус, добре знаеше колко е своенравен. Затова и беше известен в цялото училище.

— Знаеш ли, Размус, ако беше по-малко избухлив и по-малко твърдоглав, ама съвсем мъничко по-малко, тогава почти щях да те нарека мой любим ученик — стремеше се да му внуши доктор Фрьоберг. — Защо не можеш да си толкова спокоен като брат Понтус?

Понтус не знаеше защо доктор Фрьоберг с такова постоянство го нарича „брат Понтус“. Той не беше брат на доктора, а още по-малко на Размус. Но в часовете си доктор Фрьоберг го наричаше „брат Понтус“ и момчето понасяше това със самообладание.

Размус тичешком се връщаше към палатката на Алфредо. Чевръсто отстраняваше всички, които се изпречваха на пътя му, а брат Понтус галопираше подире му.

Пред палатката на Алфредо сега бе пусто, но отвътре се чуваха аплодисменти. Представлението беше в разгара си. При това откритие

Размус побесня. Трябваше да влезе вътре на всяка цена, въпросът се състоеше в това как до го стори. Със скоростта на вятър обиколи палатката, за да проучи възможностите. Гърбът на палатката бе обърнат към тази част на площада, в която се намираха караваните и точно сега там бе истинско мъртвило. Всички бяха заети с нещо в друга част на панаира.

— Тук — прошепна Размус.

Той се хвърли по корем върху стъпканата трева зад палатката и започна тихо и целенасочено да се промъква пълзешком под платнището ѝ. Понтус се разкикоти, от една страна, защото бе напрегнат, и от друга, защото изглеждаше много смешно как Размус се мята и се опитва да стане колкото се може по-плосък, за да се промуши под плътно закрепената стена на палатката. А и всички комари в майската вечер като че ли си бяха дали среща тук, зад палатката на Алфредо. Понтус стоеше разхихикан сред облака комари и правеше каквото можеше, за да отстрани кръвопийците от беззащитно изпружените нозе на Размус. Когато обаче мръсните маратонки на Размус изчезнаха под платнището и дойде неговият ред да запълзи напред, нямаше кой да разпъжда комарите далеч от тялото му и те без съмнение сториха най-доброто, за да го изпожилят.

Останаха да лежат тихо и плътно до стената на палатката като две малки, настръхнали зверчета, готови да побегнат, ако стане опасно. Страхуваха се, но и не чак толкова. Доставяше удоволствие да се страхуваш съвсем малко и да лежиш по корем, и да усещаш миризмите на трева, на пръст и на прясно боядисани дървени пейки. Такива са миризмите, когато си гратисчия.

Краката бяха единственото, което видяха, когато се осмелиха да повдигнат глави. Наистина беше интересно да установиш колко

различно хората си държат краката под пейките, но те не бяха дошли тук, за да зяпат купищата черни и кафяви обувки. Искаха да видят Алфредо.

— Трябва да се промъкнем някъде, където се вижда по-добре — прошепна Размус.

Те запълзяха покрай стената на палатката, докато стигнаха до един от входовете между редовете. И сега вече виждаха Алфредо. Той се бе възправил и тук на малък подиум, а засуканата дама вярно стоеше от едната му страна. Тъкмо му подаваше един меч. Алфредо се поклони на публиката. После отпусна глава върху дебелия си врат, толкова назад, колкото бе възможно, и с високо вдигната ръка постави меча над широко отворената си уста. И бавно започна да натиска дръжката му надолу. Изглеждаше ужасно и невероятно. Размус и Понтус се бяха втренчили в него като омагьосани. Наистина ли ще налапа целия меч? Като че ли да. Дръжката на меча все повече и повече приближаваше до устата на Алфредо. Накрая вече не се виждаше нищо от меча. Тогава той бързо го изтегли отново навън, предаде го на засуканата си асистентка, и пак се поклони на публиката, така че буйната му черна коса падна върху челото му. Зрителите

възторжено заръкопляскаха. Размус участваше в аплодисментите, като удряше с юмруци по дъските, върху които лежеше. Понтус тихичко се хилеше. Тогава Размус се разлудя. Това беше невероятно: да се промъкнеш крадешком в една палатка и да видиш как някой кльопа мечове, и отгоре на това да изкушиш Понтус да се разсмее. Това често го правеше и в училище, когато в часовете прекалено му доскучаеше. Нямаше нужда да се правят кой знае колко гримаси, и Понтус излизаше извън себе си от гръмък смях и започваше да пръхти толкова силно, че учителите загрижено поклащаха глави.

И това, че сега Понтус лежеше по корем тук, в палатката на Алфредо и се кикотеше, окуражи Размус и той започна да гримасничи. Алфредо тъкмо се канеше отпред на подиума да изгълта още един меч и Размус се престори като че ли той е гълтач на мечове. Раззина уста, колкото му сили стигаха, и заиздава гъргореци звуци, все едно че е натикал меча в кривото си гърло, а Понтус направо започна да квичи от разтърсващия го смях. Размус стана неустрашим. Изведнъж му попадна под ръка малката мишчица, която бе пъхнал в джоба си. Ако досега Понтус се беше смял — сега трябваше да се пръсне от смях!

Размус извади мишката. Разнесе се хрущящ шум, додето я навиваше с ключето и този звук бе достатъчен, за да пощръклее Понтус съвсем. Но Размус продължи да налива масло в огъня. Той постави мишката на пода така, като че ли се готви да я пусне. Понтус стенеше. Размус нямаше намерението да пусне мишката наистина, не беше чак толкова откачен. Но изведнъж — без дори да разбере как стана — тя се изплъзна от ръцете му. Със страшно бръмчене се спусна по пода, право срещу подиума на Алфредо, и когато се удари в него, не спря, а започна да кръжи и да кръжи около него, сякаш бе обезумяла. Задавен от смях, Понтус безпомощно стенеше, додето мишката се въртеше. Но след миг за малко не си глътна езика от страх. Защото Алфредо нададе такъв мощен рев, че чак палатката се разтресе.

— Хъшлаци — крещеше той. — Проклети малки хъшлаци!

Хъшлаците не изчакаха развързката, а се втурнаха към изхода така, като че ли цял рояк зли духове бе по петите им.

— Вината обаче съвсем не беше моя — каза Размус, когато най-сетне се намериха на сигурно място. — Кълна се, че животното му с животно побягна от чиста проклетия!

Понтус му отвърна с ново изпръхтяване.

— Как само не умрях — рече той. — Как само не умрях!

Той все още се тресеше от смях. Но когато приключи със смеха, погледна изпитателно Размус.

— И какво ще правим сега?

— Трябва да измислим нещо — отговори Размус.

Всъщност би трябвало да се прибират вкъщи. Вече беше време за лягане; започваше бавно и да застудява, и парите бяха профукани. Но те не се осмеляваха да поемат ужасния риск да си тръгнат, когато все още можеха да видят нещо, което са пропуснали, нещо, за което не са нужни пари. Това бе единственият им панаир през годината и щяха да останат толкова дълго, колкото бе възможно. Излезеш ли през въртящата се врата, не можеш да влезеш обратно. Направо си бе непостижимо да се приберат у дома си и да легнат да спят, преди да са видели всичко до най-малката подробност.

— Трябва да направим една разходка до караваните — предложи Размус. — Все пак интересно е да се види как живеят такива панаирджии.

Понтус веднага се съгласи.

— Във всеки случай аз съм гладен — призна си той. — И съм гладен от сума време.

— Купи си една топла наденичка — подхвърли злъчно Размус.

Понтус кимна.

— Да, или свали луната и я изхрускай цялата, какво ще кажеш?

И двамата въздъгнаха. Една топла наденичка без съмнение би била най-правилното решение сега. Една топла, прекрасна наденичка с много горчица.

Стояха толкова близо до въртележките, че въздухът от тяхното кръжене свистеше право в ушите им, но момчетата не го чуваха. Те с копнеж се бяха втренчили в продавача на наденички, който минаваше в този момент с количката си покрай тях.

Тогава Понтус изведнъж се наведе и вдигна нещо от земята.

— Мога спокойно да си купя една наденичка, ако още държиш на това — каза той ухилен и показа лъскавата монета от една корона.

Размус ококори очи. Цяла вечност двамата стояха и съзерцаваха прехласнато паричката. Колко странен все пак беше животът... Препускаха като безумци из целия панаир, за да измолят от Прик петдесет йоре, а просто е трябвало само да се наведат и да събират

крони по земята! Имаше толкова много заможни посетители на панаира, които се мотаеха наоколо и губеха тук и там пари без и въобще да се замислят за това. Истинският притежател на едната корона за щастие бе погълнат от тълпата. Той не би и могъл да намери монетата, дори ако я търсеше.

Очите на Понтус засвяткаха.

— Казваш топла наденичка? Ако предпочиташ, би могъл да хапнеш сандвич или нещо друго, само кажи. Мога да събера още пари от земята.

Но Размус беше изключително доволен от топлата наденичка. Двамата изхвърчаха като стрели след продавача. Той беше спрял с количката си съвсем близо до входа и около него се тълпяха доста хора. Размус и Понтус се подредиха на опашката. Започнаха да се ръгат един друг в ребрата, само защото им бе станало скучно. Нещо в техните тънки, жилави момчешки тела изискваше непрекъснато да се ръчкат и боричкат, или да хвърлят нещо — камък или все едно какво — само и само да не стоят мирно и кротко. И същевременно неспокойните им очи проследяваха всичко, което се случваше наоколо.

— Погледни само онзи там — изведнъж рече Размус. — Що за безобразник е той?

Безобразникът беше мъж, който в този момент влизаше през въртящата се врата на входа.

— Защо го наричаш безобразник? — попита Понтус. — Не изглежда чак толкова безобразно.

— Във всеки случай не е местен човек, не е от града — отсече Размус така, като че ли този факт сам по себе си вече беше някакво безобразие.

Не, той не приличаше на никого във Вестанвик, това отдалеч се забелязваше. Така небрежно бе отместил шапката си назад и изглеждаше толкова важен и самоуверен, като че ли целият панаир му принадлежеше. Проправяше си път, без да се бута в когото и да било, и веднага се озова при количката на продавача на наденички. Извади нетърпеливо от джоба си банкнота и я подхвърли на мъжа пред себе си.

— Две! Без горчица!

Всъщност момчетата бяха наред и го гледаха враждебно. А, ето значи какъв е този, прережда се! Безобразник бе най-точната дума за

него! Имаше голяма, отвратителна уста, безобразникът му с безобразник, нагло присвити устни и очите му бяха някак си нахални и твърди, и напълно неопределени.

— Зло куче — измърмори Размус под носа си.

Чужденецът лакомо отхапа от едната наденичка и като премляскваше между думите, отправи към продавача на наденички следния въпрос:

— Тук трябва да има един гълтач на мечове, казва се Алфредо. Къде е неговата палатка?

Понтус, който току-що бе взел в ръка двете топли наденички, трепна целият, щом чу въпроса. Гълтачът на мечове се задаваше застрашително близо всеки път, когато някой споменеше името му.

Продавачът посочи палатката на Алфредо отсреща и чужденецът изчезна, без дори да поблагодари. Размус и Понтус веднага забравиха за него, тъй като сега бяха се съсредоточили върху по-важното... Наденичка! Прекрасна, кафява, уханна наденичка с горчица отгоре! Беше изискано наслаждение да се мотаеш наоколо с наденичка в ръка и да зяпаш хората. Да се шляеш и да си похапваш, за мъничко да се спреш пред стрелбището и да погледаш как някой изстрелва цяла серия сачми, да се спреш и да понаблюдаваш как здраво селско момче мята чукове по „Лукас“, да послушаш как момичетата се кикотят на синджирените люлки... и после изведнъж да забележиш, че всъщност си на път към караваните.

— Трябва да е голямо удоволствие да живееш така — въздъхна, изпълнен със завист, Размус.

Караваните изглеждаха толкова уютни, както бяха пръснати между люляковите храсти. Малките прозорчета излъчваха мека, приятелска светлина и просто подканяха да надникнеш и да видиш как изглежда всичко отвътре. Беше толкова погрешно да се живее в къща, която вечно си стои на едно и също място, Размус веднага разбра това. Не, къща, която пътува из света и е ту тук, ту там, ето това трябва да притежава човек!

— В края на краищата винаги можеш да се върнеш обратно във Вестанвик — каза Понтус.

— И да попиташ как е в училище — добави Размус.

Те се помотаха още малко насам-натам между караваните, като опитаха тук-таме да хвърлят по някой поглед през прозорците, които

светеха. Разговаряха също за това в коя от всички каравани биха живели с най-голямо удоволствие, ако нещата се нагласяха толкова щастливо, че те двамата станеха панаирджии.

— В тази навярно — каза Понтус и посочи една боядисана в синьо каравана, която беше малко встрани от останалите, и досега не бяха я забелязали.

Те се приближиха отзад. Имаше малко прозорче с карирано червено перде, зад което струеше особено уютна светлина. Това без съмнение бе една каравана, в която с удоволствие биха живели. Но те искаха да зърнат как изглежда и отпред, преди да решат окончателно, и решително завиха зад ъгъла. Чуха един глас да казва:

— А, старият Ернст, не е възможно! Отново си навън и идваш тук?

Гласът на Алфредо! Но вече бе твърде късно да се върнат обратно. Двамината, които седяха на стъпалата, вече ги бяха забелязали и един гръмлив вик се понесе към светлото майско небе.

— Проклети малки хъшлаци, дойдохте и тук, за да гледате само с по едно око ли, или какво?

Алфредо се втурна да ги гони като разярен бик, а те хукнаха така, като че ли от това зависеше животът им. Но изведнъж чуха силен плясък, извърнаха глави и Понтус не успя да се сдържи и да не се разсмее, макар и безпомощен, и изпълнен със страх. Алфредо беше стъпил в един леген, който някакъв предвидлив добър дух бе поставил на пътя му, и сега лежеше пльоснат в цял ръст и втренчено гледаше подире им с кървясали очи.

Понтус не беше единственият, който се смееше. Смееше се и Ернст, гръмко и ясно.

— Голямо пране ли имаш? — питаше той.

И в същия миг някой се провикна от вътрешността на караваната:

— Идвай, яденето е готово, Алфредо!

— Хайде, направи го! — закрещя Размус, както препускаха. — Иди и изгълтай още няколко меча и тогава навярно любимият Алфредо ще си подобри настроението.

— Забеляза ли кой седеше до него на стъпалата? — попита Понтус, когато вече се бяха отдалечили на сигурно разстояние. — Безобразникът!

Размус ядосано кимна.

— Струва ми се, че всичко пасва добре. И двамата са еднакво зли.

— Ако още веднъж се изпречим на пътя на този Алфредо, той ще ни убие — допусна Понтус.

Размус мислеше същото.

— Със сигурност е най-добре да стоим колкото се може по-далеч от него.

Едва сега, когато Понтус шумно се прозя, Размус си погледна часовника.

— Ей, знаеш ли — рече той, — станало е десет и половина. Не беше ли преди малко все още девет?

Размус беше получил заповед в десет да си е у дома. Сега майка му вече ще се ядоса. Той много пъти бе опитвал да ѝ обясни, че часовникът му прескача с по един час от време на време, но майка му твърдеше, че това са бабини деветини.

— По дяволите, сега вече трябва да препускам — каза Размус и хукна към изхода.

Брат Понтус отново галопираше подире му.

Мама беше истински побесняла, когато той се прибра толкова късно у дома. Размус хладнокръвно посрещна нахокването: всичко трябваше да върви по реда си и сега искаше да спи.

Той лежеше в леглото си, а Токер лежеше до него. Беше чудесно едно малко топло куче да се сгуши в теб, когато си се прибрал премръзнал в къщи. Мама твърдеше, имаш ли куче в леглото, губиш апетит, но това, мислеше си Размус, са само бабини деветини, а същото си мислеше и Токер. Той мушеше муцунката си в лакътя на Размус и доволно пръхтеше.

— Що за ден сме днес, Токер?

Токер отвърна с доволно ръмжене и навря муцунката си още по-навътре в Размусовата ръка.

— Ах, да, сряда — сам си отговори Размус.

Що за сряда беше! Като си помислиш само колко неща могат да се случат в един-единствен ден. Но това бе, защото имаше панаир. Утре беше четвъртък и за него с панаира бе свършено. Ама че скука ще настане!

— Търбух, книга, сирице и мрежа — повтори той мрачно в
ухото на Токер.

После заспа.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Когато получи Токер, едва половин година след като постоянно се беше молил за това, даде най-големия обет: никой от семейството няма да има никакви задължения към неговото куче. Той сам от край до край ще се грижи за него.

Татко направи гримаса, изразяваща съмнение.

— И сам ще го извеждаш всяка сутрин? Надявам се не си мислиш, че можеш да пуснеш кучето в градината. То ще лае и ще буди съседите, и ще рови в лехите, и ще бяга, и ще се счепква с другите кучета.

— Разбира се, че ще излизам всяка сутрин с него, това даже ще ми доставя удоволствие — категоричен беше Размус.

— Сигурен ли си? — бе попитала мама. — В седем часа в неделя сутрин през зимата при минус двайсет градуса?

— И при силна виелица? — насмешливо бе попитала Прик и бе продължила: — И при такова време Размус ще излезе с едно куче?

— Представи си, той ще го направи — бе отговорил Размус.

Тогава получи Токер. И само когато сутрин в седем той се излежаваше в хубавото си легло, а Токер стоеше до вратата с онзи поглед, който трябваше да каже: „Какво, няма ли да излизаме вече?“, той пламенно си пожелаваше кучетата да бяха устроени малко по-другояче. Нужно бе само едно малко, просто подобрение в тях, така че да бъдат извеждани само при хубаво време и никога преди дванайсет на обяд. Но Токер бе веднъж завинаги създаден по този начин, та още в седем сутринта да иска да излиза навън, дори когато беше кишаво или виеше ураган. И мама бе така създадена, да е на мнение, че Размус непрекъснато трябва да отстоява това, което е казал. Понякога, когато татко имаше ранно дежурство или се връщаше сутрин след нощна смяна, нищо не му струваше той да изведе Токер, но по правило Размус сам трябваше да го направи. Това означаваше той винаги да държи до леглото си будилник, който да помага на Токер, като всяка заран в седем да призовава Размус за живот.

Сърцето го болеше за сън, когато будилникът иззвъня в четвъртък сутринта, но Размус се измъкна въпреки всичко от леглото и с полуотворени очи се заклатушка към банята. Подложи главата си за миг под крана със студената вода, за да се събуди. После украси четката си за зъби с дълъг, грациозен слой паста и я поддържа под чешмата, докато се отмие пастата. Чак тогава пхна четката в устата си, прекара я набързо насам и натам по зъбите, с което утринният му тоалет според неговите разбирания бе приключил. И напусна банята. Мократа му хавлиена кърпа бе захвърлена на ръба на ваната, от тубата с паста за зъби, която не бе затворена, течеше бяла ивичка по огледалото. Всичко в банята бе мокро, с изключение на сапуна — за да знае майка му кой последен е посетил банята.

— Можеш ли да схванеш, че хората сутрин лежат в леглата си и искат да спят? — каза той на Токер, когато двамата излязоха на стъпалата към кухнята.

Трябваше да се признае, че Токер не схващаше това. Изпълнен с утринно блаженство, той препускаше през лехите с теменуги и пишкаше пътъом.

Размус го преследваше с каишка в ръка.

— Токер, знаеш, че не бива да правиш така! Ела, ще излезем на улицата да видим дали няма да срещнем Теси.

Това беше хитър ход, за да разреши Токер доброволно да бъде вързан. Теси беше загладена госпожица дакелка, към която Токер проявяваше нескрит интерес, и която понякога също се разхождаше на каишка по тяхната улица. На Токер много му харесваха тези утринни срещи. На Размус обаче не му харесваха. Едно отвратително русо момиче, казваше се Мариане, разхождаше Теси. Не само защото беше момиче — тягостно обстоятелство само по себе си — но и искаше да разговарят. Точно това Размус не искаше. При никакви обстоятелства. Когато Токер и Теси напираха да се срещнат и Мариане се лепнеше с нейното плещене, то езикът на Размус напълно необичайно се схващаше. Той отговаряше неохотно и едносрично, упорито втреничил очи в някаква точка в безкрая, само и само за нищо на света да не погледне Мариане Далман.

— Знаеш ли, всичко идва оттам, че не мога да понасям момичета — обясняваше той на Токер, — и това е повече от добре.

Замисляше се за миг, защо ли пък трябва да е добре, и беше доволен, когато намираще правилното обяснение.

— Да, ако всъщност не беше така, тогава би трябвало да мога да ги понасям, а аз не искам... затова и не мога да ги понасям.

Но днес имаше късмет. Никаква Мариане не се виждаше наоколо и цялата улица беше само на негово разположение. Очите на Токер като че ли малко се натъжиха, когато минаха покрай градинската порта на Далманови, но Размус се затича, за да разсее отчаянието на кучето си, и Токер с радост се втурна заедно с него.

Размус изведнъж забеляза, че утринта е прекрасна. Той не беше от тези, които изпадат в умиление пред красотата на природата, но си даде сметка, че сега действително е „красиво“ на тяхната малка улица. Откакто се помнеше, винаги бе живял на тази улица. Знаеше как изглежда по всяко време на годината — през есента, когато се отива на училище през повехналата шума и когато по тротоара се търкалят нападалите кестени, и през зимата, когато вятърът разнося големи, меки снежни парцали и децата си правят снежни човеци в градините, но никога тук не беше толкова „красиво“, колкото е сега през май. Не че той чак толкова се вглеждаше, имаше само общо впечатление от ябълковите цветове и птичето цвъртене, и зелените окосени ливади с великденски камбанки по тях, и в очите му това бе „красиво“. Мина му през ума, че навярно не е чак толкова противно да се живее спокойно на едно и също място, най-малкото, ако мястото изглежда като тяхната стара зелена къща в едно такова майско утро, озарено от слънце.

Подсвирквайки с уста, извървя улицата докрай, сви в една пресечка и тръгна покрай трънливия плет, който стигаше до бяла градинска врата. Тук се поспря за миг и погледна към голямата бяла вила в дъното, която почти се бе скрила зад няколко големи бряста и цяло море от ябълкови цветове.

Той се наведе и погали Токер.

— Тук, Токер, тук живее осмото чудо на света. Знаеш ли, че тук живее Йоахим?

Токер не бе особено заинтригуван. Ако неговият стопанин бе спрял пред градинската врата на Далманови и бе рекъл: „Тук живее осмото чудо на света, тук живее Теси“ — тогава казаното би имало смисъл, но Йоахим! Токер се задърпа на каишката, искаше да продължат нататък.

— Не, Токер, сега трябва да се прибираме вкъщи — обясни му Размус, — иначе ще закъснея за даскалото.

Тичаха по целия път на връщане и когато двамата стигнаха у дома и нахлуха в кухнята, едвам можаха да си поемат дъх.

Прик седеше на масата пред чаша чай.

— Добро утро — поздрави Размус.

В замяна получи твърде неясен отговор. И се втурна да си приготви закуската. Разбъркваше какаото, препичаше си филийки, подсвиркваше и бърбореше на Токер, и измина цяла вечност, додето забележи, че нещо не беше наред с Прик. Татко винаги казваше, че Прик се събужда с песен на уста, но днес не беше така. Седеше, опряла глава на ръката си, наведена над чашата с чай, и изглежда беше плакала.

— Какво става с теб? Да не би да те боли сирицето? — съучастнически попита Размус.

— Остави ме на мира — сопна му се Прик. И пак продължи да мълчи и да въздиша.

Размус стана неспокоен.

— Какво се е случило? Защо въздишаш?

Прик вдигна поглед. Очите ѝ бяха пълни със сълзи.

— Не можеш ли да мълчиш? Пий си какаото и си дръж устата затворена. Ще бъде много мило от твоя страна.

Размус така и направи. Седна мълчаливо на масата и започна да яде. Но тайно хвърляше по едно око на скърбящата си сестра и неспокойствието му растеше. Той не можеше да понася някой от семейството му да бъде потиснат. Всички трябваше да са бодри и доволни, никой не биваше да скърби за нещо, за което той не знаеше. Понякога наистина го хващаше яд на Прик, но той я обичаше повече, отколкото би могъл да покаже, и му беше непоносимо, че сега седи тук, втрещена в чашата за чай, като че ли я е сполетяло кой знае какво нещастие. Той предпазливо положи ръка върху ръката ѝ и тихичко каза:

— Прик, наистина ли не можеш да ми кажеш какво ти е? Много съм разтревожен, тъй като не знам защо си толкова натъжена.

Прик вдигна насълзените си очи. Погали го по бузата и той изтърпя това без съпротива.

— Извинявай, Размус — каза тя. — Но ти не бива да се безпокоиш за това. Просто между мен и Йоахим всичко е свършено.

Камък падна от сърцето на Размус.

— Така значи, и нищо друго — каза Размус. — Защо тогава виеш? Съвсем си се объркала.

Прик уморено се засмя.

— Ти все още си малък, за да разбереш. И освен това не знаеш колко обичам Йоахим.

И изведнъж очите ѝ съвсем потъмняха.

— Или го обичах — продължи тя. — Сега го ненавиждам. Той разсипа живота ми.

— Това истина ли е? — попита Размус, страшно уплашен.

— Да, и не само това — снощи той съвсем ме разочарова.

Размус мълчеше. Искаш ли да научиш нещо, най-умно е да не питаш много-много.

— Той е голям глупак — твърдо заяви Прик.

Размус кимна в знак на съгласие.

— Да, аз също мисля така — каза той.

Но това очевидно не бе най-сполучливия начин да се намеси в разговора. Прик го нахока:

— Какво искаш да кажеш с това? Изобщо не е вярно!

Но после размисли и очите ѝ потъмняха още повече.

— Това е той, това е — каза тя. — Глупак, глупак е! Не искам да го виждам повече... Всъщност би могъл да научиш как се стигна дотук, в случай че те интересува.

Размус отвърна, че го интересува. И кипяща от яд, Прик се захвана да го информира.

Йоахимовият баща притежавал цяла купчина старинни сребърни съдове, разказваше тя, голяма, красива колекция, една от най-красивите в цяла Швеция. И между другото в нея имало една кана, някаква си съдинка от седемнайсети век, в стъклен шкаф, поставен в специално помещение... О, този подлец Йоахим!

— Какво направи той с каната? — попита Размус.

— О, ти, теле такова, нищо не е направил с каната — отвърна му Прик.

Но там било и едно друго момче, името му е Ян, участвало също в „Плинг Плонг Плайерс“ и то също било хлътнало по Прик, както се

установило.

— Тогава можеш да тръгнеш с него — предложи Размус.

— Ян — каза Прик, — е още по-голям глупак от Йоахим и това ясно трябва да се знае.

Но Ян искал да види каната и Прик отишла заедно с него, за да му я покаже, и той тогава... о, този грубиян!

— Счупи каната ли? — пак попита Размус.

— Престани да говориш непрекъснато за тая кана — вбеси се Прик. — Той ме целуна, това беше!

— Ама че гнусно — категорично изрази Размус мнението си.

И точно в този момент Йоахим влязъл в стаята и разбрал погрешно всичко, и помислил, че Прик е пожелала Ян да я целуне.

— Пожелала си да бъдеш целуната? — провикна се Размус, като че ли не вярваше на ушите си. — Как е възможно наистина такава тъпотия да му дойде наум?

— Казвам ти, той наистина е глупак — обобщи Прик. — И знаеш ли какво заяви на Ян? Рече: „Целувай Прик колкото си искаш, само че не и у дома. Аз и без това не желая да я видя повече“. — Прик направо изкрещя от яд и отчаяние. — И аз не желая да го видя повече, това мога да ти кажа!

— Да, и при тези обстоятелства все пак е добре, че си скъсала с него — утешително каза Размус.

Прик се разплака отново.

— Още си много малък, за да разбереш как точно стоят нещата.

Размус проумя, че е много малък, за да разбере как точно стоят нещата. Той си намаза масло и мармалад върху една току-що препечена филийка и тъкмо я поднесе към устата си, една мисъл се стрелна в главата му.

— О, небеса, сега той навярно ще залепи и твоята снимка в каталога за разпродажба?

Прик се разрида.

— Да, от това най-много се страхувам. О, предпочитам да умра, само и само да не попадна между тези тъпи момичета!

— Но не му ли каза, че искаш снимката си обратно? — попита Размус.

— Естествено, че му казах, но той само се изсмя подигравателно и отговори, че щял да я съхрани като малък безценен спомен. Каза

още... ох...

Прик плачеше.

В четвъртък татко трябваше да бъде в участъка чак в десет, затова и двамата с мама още спяха. Но сега като че ли се бяха събудили. Размус чу как баща му шумно се плиска в банята.

— Не казвай на мама и на татко за това — побърза да го предупреди Прик.

Размус кимна с глава.

— Няма, това е ясно от само себе си... Всъщност аз трябва и да тръгвам.

Токер започна отчаяно да беснее. Следеше своя малък стопанин с най-тъжните кафяви очи на света. Отново ли искаше да излезе? Размус се наведе и го погали.

— Съжалявам, Токер, но учителите не могат да живеят без мен!

После взе чантата с учебниците си и хукна навън. До градинската порта се спря за миг, за да помахна на Токер. Той както обикновено стоеше на малкото прозорче на коридора и следеше Размус с поглед. Но прозорчето изглежда не бе затворено добре, защото изведнъж се откряна, и Токер изскочи с възторжен лай навън, профуча през моравата и се хвърли върху Размус. Той лаеше като пощръклял, само и само да проумее малкият му любим стопанин колко сполучлив номер е това.

— Знаеш ли, Токер, сигурен съм, че лека-полека ще се научиш да отваряш и прозореца, така ли е?

Токер лаеше и говореше за друго. А това как му се е удало да отвори прозореца, си беше негова лична работа.

Но неговият малък господар, въпреки свръхенергичната му съпротива, отново го върна насила в пленничеството му. Отнесе го в кухнята и каза на майка си:

— Добро утро, мамо, но наистина трябва да тичам. Само те моля да затвориш добре прозореца на коридора, иначе Токер пак ще изскочи.

После отиде в училище и не помисли повече нито за Токер, нито за сирицето, мрежата, книгата и търбуха. Прик и нейното страдание занимаваха мислите му, и физиономията му бе толкова угрижена, че Понтус се уплаши да не е болен.

— Не, не, това е заради Прик — обясни му Размус.

— Какво се е случило с Прик? — попита Понтус.

Размус изопна лице.

— Любов и нещастие.

Понтус гледаше съучастнически.

— Сполетяло я е нещастие ли?

— Именно — каза Размус. — Ужасно нещастие!

И после разказа всичко на Понтус. От само себе си беше ясно, че е длъжен да го направи. Той знаеше, че Понтус ще мълчи като риба, а и двамата нямаха тайни един от друг. И освен това в неустрашимото Размусово сърце започваше да се оформя един план — план, за чието осъществяване се нуждаеше от помощта на Понтус. Ако решише да го осъществи, разбира се.

Първия час имаха естествознание и през него имаше достатъчно време за размисъл. Можеше основно да разработи плана си и после в междучасието, напълно готов, да го изложи пред Понтус от игла до конец.

— Е, но как се нарича четвъртия от стомасите на кравата? — попита учителят по естествознание.

Въпросът бе отправен към Понтус, но той за нищо на света не можеше да извика името на търбуха в главата си. Досещаше се само, че е нещо с „т“, мержелееше му се някаква вода, размишляваше трескаво, но мълчеше самоуверено и въпросът прозвуча още веднъж.

— Четвъртият от стомасите на кравата... Размус?

Размус трепна целият.

— Каталог — отвърна той като насън.

Целият клас се разсмя, а господин Хелгрен закима с глава.

— Вижда се, че вчера сте имали два свободни часа.

През междучасието Размус се погрижи да остане насаме с Понтус в един от ъглите на училищния двор.

— Понтус, искаш ли да се присъединиш към спасителния отряд?

Понтус нищо не схващаше.

— Какъв спасителен отряд?

— Спасителният отряд за жертвите на любовта — каза Размус.

— Аз току-що го основах... Погледни само, ето там минава този тъпак Йоахим.

Той се втрени ядосано в тъмнокосия млад мъж, който точно в тоя момент се разхождаше с други двама гимназисти. Това бе

мерзавецът, заради когото Прик проливаше сълзи.

— Прик сигурно го смята за мъжествен — предположи Понтус.
— С тази чуплива коса и тези черни очи — намира го за много благороден и интересен.

Размус изфуча от ярост.

— Може да прави каквото си иска, за да изглежда благороден и интересен — рече той. — Може да свири на китара и да е най-голям гимнастик. Момичетата могат да са влюбени в него колкото си искат, но едно знам съвсем сигурно!

— Какво? — поинтересува се Понтус.

— Сестра ми не трябва никога и при никакви обстоятелства да попадне в каталог за разпродажба.

— Не, не, разбира се, че не — съгласи се Понтус. — Но какво смяташ, че можеш да направиш в случая?

— Мога да отида и да задигна целия каталог. Това и замислям да сторя.

Понтус ококори очи.

— Ти не си съвсем с всичкия си! И как ще стане?

Размус изглеждаше решителен, точно толкова решителен и самоуверен, колкото си бе винаги, загнездеше ли се някоя безразсъдна щуротия в главата му.

— Ще го открадна тая нощ, докато той лежи там и спи. Ще дойдеш ли с мен?

Понтус съвсем се облеци и цялата му същност закълколи от възторг. Също толкова възторжен щеше да изглежда, ако Размус му бе предложил да разтурят училището, да затворят учителите и сами да отпрашат за Америка. Според него Размус винаги правеше най-прекрасните предложения. Неговите никога не бяха на същото добро ниво, сам си го знаеше. Но той можеше да е съучастник във всяка беля, каквото си и беше. Да се промъкнат при Йоахим! Разхили се само при мисълта за това.

— О, само да мога да удържа смеха си! Вярваш ли наистина, че ще влезем у тях?

Размус кимна.

— Най-малкото сме длъжни да опитаме. Навий си будилника за един и половина през нощта.

През цялото междучасие те не беседваха за нищо друго и това им доставяше страхотно удоволствие. Жаждата им за приключения се покачваше като температура. Скръбта на Прик във всички случаи бе само поводът. Сега всичко се бе превърнало в опасна, вълнуваща и разпалваща разговора им игра. Участието в „Спасителният отряд за жертвите на любовта“ продължаваше да въздейства извънредно вълнуващо и когато започна следващият час. Младите им лица излъчваха усърдие, което не само трогна учителя им по математика, но и го зарадва. Когато видя Понтус да седи така одухотворен и сияещ на чина си, зарови показалката си в косите му и рече:

— Днес изглеждаш много весел, брат Понтус. Навярно искаш да смяташ съвсем прилежно?

Понтус гръмко се разкиска и не отговори.

— Размус Персон, ти изглеждаш наистина помъдриял — продължи учителят. — Вижда се колко е полезно от време на време да поседиш отвън в коридора, само за да помислиш.

Двамата, Веселият и Мъдрият, тайно си размениха погледи, пълни със съзаклятническо разбиране. Те искаха да доставят удоволствие на господин доктора и да решат няколко задачи заради него, но бе трудно да отклонят мисълта си от другото, което бе безкрайно по-важно.

Часовете им се сториха ужасно дълги, денят едва се влачеше. Но накрая звънецът отброи и последния час и като глутница кръвожадни кучета двайсет и пет момчета се втурнаха към вратата. Размус и Понтус бяха преди всички. Точно по средата на вратата Стиг се опита да се промъкне преди тях и мушна Размус с острия си триъгълник между ребрата.

— За влака ли бързаш? — сприхаво попита Размус.

Стиг направи злорада физиономия.

— Не, но ти сигурно.

— Защо се блъскаш тогава така?

— А защо ти се блъскаш, мамино момченце?

На улицата двамата подхванаха здрава тупаница за изясняване на въпроса кой всъщност се е блъскал, надойдоха и много зяпачи, додето те настървено се опитваха да постигнат яснота. Помежду им имаше хиляди спорни въпроси, които все някога трябваше да получат отговор, и Понтус установи, че се стигна до „жесток бой с юмруци“.

Всичко би било чудесно, ако не се бе намесил полицай.

— Какво виждам: бой посред улицата? — чу изведнъж Размус гласа на собствения си баща. — Грубо хулиганство.

Той задърпа сина си за врата, за да разтърве кавгаджиите, но Размус не се даваше.

— Съпротива срещу полицай — повиши глас баща му. — Биха ли били така любезни господата да се отдръпнат един от друг, инак ще ви прибера и двамата.

Господата с неохота се отдръпнаха един от друг и изчезнаха всеки в своята посока.

— Ето, виждаш какво е, когато собственият ти баща е полицай — каза Размус, когато останаха насаме с Понтус. От носа му течеше кръв и горната му устна беше отекла. Той се би необуздано и въпреки това не можа да надвие Стиг.

— Какво говориш, Стиг във всички случаи здравата си изпати — каза Понтус. — По-добре пести силите си за нощес.

Той застана пред Размус по средата на тротоара и заразглежда отеклата му устна.

— Сега приличаш на някого — каза замислено той. И след това звънко се засмя. — Сетих се! Ти изглеждаш точно като госпожа Андерсон, нашата съседка.

Когато се разделиха, Понтус все още се смееше.

— Довиждане, госпожо Андерсон — провикна се той. — Ще се видим тази нощ, госпожо Андерсон!

Но майката на Размус не се разсмя, когато видя отеклата му устна.

— О, небеса — каза тя, — с кого си си играл?

— Приличам ли на някой, който си е играл? — яростно попита Размус. — Не, изглеждам като госпожа Андерсон отсреща, на Пазара на въшките, поне така каза Понтус.

Вечерята не премина толкова приятно както обикновено ставаше. Според Размус това беше един от най-хубавите часове на деня. Той поначало обичаше добре да си похапва. Беше чудесно да седиш заедно с мама, татко и Прик в уютната кухня и да се храниш, и да разговаряш, и да се смееш, докато Токер през цялото време лежи до краката ти като малка, топла топка.

Но днес беше унило и потискащо. Прик изглеждаше така, сякаш в живота ѝ има само страдание и нищо друго, и освен това имаше скумрия за вечеря. Ядене, което би могло да заседне в гърлото на всекиго, смяташе Размус. А той самият приличаше на госпожа Андерсон от Пазара на въшките. Госпожата явно изглеждаше много забавно, защото татко от сърце се разсмя, когато се прибра в къщи и съзря Размус. Татко, както винаги, беше в добро настроение. Хубаво беше да имаш баща с чувство за хумор, но тази вечер би трябвало да се съобрази малко повече с настроението на Прик. Не би трябвало така да се втрещва в нея и да казва: „Какво се е случило тук? Да не би да има годишно събрание на сдружението на нощните шапчици или нещо подобно?“. Мама беше по-деликатна. Тя наистина забелязваше, че нещо с Прик не е наред, но не обелваше нито дума по въпроса.

Смляната устна здравата го опъваше и здравата затрудняваше поглъщането на скумрията. Размус с неудоволствие чоплеше парчето риба. Майка му винаги се грижеше за това яденето да е много вкусно. Но едва преглътнал и две хапки, Размус остави вилицата настрана.

— Мамо — каза той и побутна чинията с рибата също настрана, — този път наистина ми е по-вкусно от всякога!

Майка му също имаше чувство за хумор, но рядко, само когато действително се налагаше.

— Изяж всичко, което ти е сложено в чинията — отсече тя, и всички увъртания и обяснения, че устната го боли, не помогнаха.

— Ще те опъва ли устната, ако трябва да ядеш ябълков сладкиш? — попита мама.

Нямаше и това бе забележително. Можеше да унищожи неограничено количество.

— Но това е заради ваниловия сос — предположи Размус.

Прик, оклюмала и мълчалива, седеше на масата и Размус проумя: когато любовта обземе хората, не можеш да ги утешиш по никакъв начин, не помага дори ябълковият сладкиш с ванилов сос. Толкова му домъчня за Прик, че ѝ предложи той да бърше съдовете, въпреки че през тази седмица не беше неговият ред. Прик с благодарност го погледна.

— Много си мил — каза му тя и веднага изчезна в стаята си.

Размус препаса голямата кухненска престилка и се зае със съдовете. Зае се за работата си с удоволствие, сдържан и безстрашен рицар, който тепърва искаше да се впусне в нощта, за да спаси честта на своята сестра, и между другото да подсуши съдовете вместо нея.

Майка му се учуди, че той по своя воля препаса кухненската престилка.

— Изпълнявам само добрите дела за деня — обясни Размус. — Вече имам едно зад гърба си, натупах яко Стиг.

— Тоя начин за вършене на добри дела, вярвам, ще го изоставиш — намеси се баща му. — Най-малкото наред улицата.

— Не трябва ли да се вършат добри дела наред улицата? — попита Размус и се вгледа в чинията, която почти беше полирал.

— Става дума наистина за това какви са делата — поясни майка му. — Ако помагаш на възрастните дами или малките деца да пресекат улицата, тогава си славно момче, но не и ако се биеш с някого.

— Тц, понякога трябва да се биеш. Но Понтус, Свере и аз вчера помогнахме на госпожа Еноксон да прекоси улицата.

Мама доволно го погледна.

— Много си сладък с разбитата си уста, с луничките си и с тая огромна кухненска престилка — констатира тя. — Само че защо бяха нужни трима за доброто дело?

— Именно защото тя не искаше — поясни Размус. — Съпротивляваше се.

Лицата на родителите му уплашено се изопнаха, така че се налагаше той да разкаже от игла до конец как точно стоят нещата. В началото госпожа Еноксон искала да пресече, но когато изминала половината път, се уплашила от някаква кола и поискала да се върне обратно. И те трябвало да предотвратят именно това.

— Това бе все пак добро дело, погрижихме се да не бъде прегазена — каза Размус.

Всъщност съвсем не бе толкова скучно да подсушаваш съдовете, през това време би могъл хубавичко да си побеседваш. Татко седеше на кухненската маса и четеше вестника си, но от време на време се намесваше в разговора. Мама миеше със светкавична скорост. Размус не успяваше да проумее как е възможно да се борави толкова сръчно с чашите и порцелановите чинии, без да се натрошат. Веднъж, когато той самият миеше, се опита да го направи по същия начин, и тогава се счупиха три чаши, при все че още не бе и започнал.

— Как беше вчера на панаира? — изведнъж попита татко. — Още нищо не си ни разказал.

— Страхотно — отвърна Размус. — Имаше един гълтач на мечове, той беше страхотен.

Той замълча и продължи да бърше. Припомни си как изглеждаше Понтус, когато мишката избръмча и как Алфредо се плъсна по очи, спъвайки се в оставения леген за пране. Но това бяха неща, които не можеше да разкаже на мама и татко.

— Да, наистина беше страхотно — повтори той и тихичко се засмя.

В следващия момент развърза кухненската престилка и подсвирквайки си силно с уста, отиде в стаята си. Съдовете бяха измити и подсушени, сега искаше да реши само няколко задачи. В главата му се въртеше мисълта, че трябва да изпълни много съвестно задълженията си, ако иска да има късмет в нощното си похождение, и ако нещо помогне, то щеше да е да реши няколко задачи, после...

После надникна при Прик. Тя седеше до прозореца в стаята си, загубила ума и дума, и втренчено гледаше ябълковите дървета навън. Размус тайнствено се усмихна, като си помисли колко радостна щеше да бъде утре. Поколеба се дали да не ѝ разкаже още сега за своя блестящ план, но се задоволи само с това да я потупа окуражително по рамото.

— Не бива да бъдеш тъжна, Прик, поне докато имаш брат, който все нещо ще уреди.

— От сърце те моля да не уреждаш нищо — отвърна троснато неблагоприятната му сестра.

После той отново се прибра в стаята си. Излегна се направо на матрака до Токер и се зачете в „Последната битка на Мечите лапи“. Беше вълнуваща и хубава книга. Беше стигнал точно по средата на една дива индианска битка, когато влезе майка му и каза, че е време за сън. В реда на нещата бе да поспори, но не много. Каза си наум, че трябва да се опита да поспи, защото само след няколко часа отново ще му се наложи да стане.

Бързо се съблече и вече искаше да скочи в леглото, когато майка му го хвана.

— А сега първо да се измием! Краката също!

— Тц — опита да се измъкне Размус. Та нали щеше да спи само до един и половина — толкова излишен разход на енергия. Той се постара да убеди майка си, че краката му едва ли са чак толкова мръсни. Изглеждат така, само защото са в сянка.

— Трябва сянката да е много плътна, щом ги боядисва — рече майка му. — Върви и се измий!

Противи се толкова дълго, колкото бе възможно, макар да знаеше, че е напразно. После неохотно отиде в банята.

— Последната битка на мръсните лапи — засмя се мама.

Понякога тя действително имаше чувство за хумор...

Почти чист, почти уморен и почти доволен, най-сетне той си легна с нос, опрян в муцуната на Токер.

— Ти не бива да се плашиш, когато часовникът иззвъни посред нощ, Токер. Той ще звъни заради мен, но ти, ти трябва да продължиш да спиш!

ПЕТА ГЛАВА

Никога и през ум не му беше минавало, че часовниците вдигат такъв кански шум, когато звънят нощем. Той едва напипа копчето за изключване. Подобен адски звън трябваше да е събудил цялата къща. Токер във всеки случай бе напълно буден и очевидно си мислеше, че по изключение навярно утрото е настъпило по съвсем друго време.

— Не, Токер — прошепна Размус, — още не е утро, иди и си легни отново!

Токер изопна глава, изглеждаше видимо учуден. Размишляваше. Трябваше все пак да е утро, щом неговият малък стопанин е изскочил от леглото и толкова бързо се облича? Но нещо не беше наред. Не трябваше да е толкова тъмно. И неговият малък господар не трябваше да се движи дебнешком, сякаш във въздуха се таи някаква опасност. Защо го прави? Токер излая гръмко и въпросително.

— Ох, не можеш ли да пазиш тишина — настоятелно прошепна Размус.

Токер онемя. Но въпреки това не можеше да бъде доволен. В ход беше нещо, което трябваше зорко да следи. Сега неговият господар се промъкваше в коридора, и изглежда, имаше намерение да излезе. Твърдо реши да го следва по петите. Ако наистина беше утро, то свещено право на всяко куче бе да иска да излезе навън. Токер силно изджавка, за да наблегне върху това.

— Прескъпи ми Токер — прошепна Размус, примрял от страх, — прибирай се в стаята и си лягай. Сега не може да дойдеш с мен.

Токер бе огорчен. Огорчен бе в най-голяма степен. Стоеше като закован и гледаше подир своя повелител. Всички упреци на света бяха събрани сега в погледа му. Но в антрето беше тъмно, а в тъмното едно малко бедно кученце прилича само на тъмна топка върху килима. Никой не разбира какво се опитва да каже с очите си.

— Скоро ще се върна у дома, Токер — прошепна Размус. После предпазливо отвори външната врата и се измъкна навън. Спря се за

няколко секунди на верандата и се послуша внимателно. Но Токер мълчеше и всичко бе тихо. Размус облекчено въздъхна.

Навън беше нощ, и то каква нощ! Макар в никакъв случай да не бе тъмно. Само сумрачно, каквито са нощите през май. Сети се какво каза наскоро мама на татко:

— В тези светли нощи през май и юни направо не си струва човек да си ляга и да спи.

Е, значи тя щеше да бъде изключително доволна, ако можеше да го види сега. Да види, че има поне един човек от семейството, който е буден, когато трябва да се будува.

Понтус вече стоеше до градинската порта и чакаше. Изглеждаше премръзнал и сериозен. Навярно съжаляваше, че се е включил в „Спасителния отряд за жертвите на любовта“. Или просто не проумяваше, че през майските нощи трябва да се будува?

Те само си кимнаха и не се осмелиха да отронят и дума. Размус мълчаливо посочи джобното си фенерче. Понтус на всяка цена трябваше да се убеди, че той не е забравил най-важното. И без да отронят и думичка, угрижени, опрени един в друг, с ръце в джобовете, хукнаха в нощта към уреченото място, и съвсем не приличаха на двама взломаджии, които са на път към своята напрегната работа нощем.

Улицата бе тиха и пуста, тъмно и тихо бе и във всички къщи, никаква светлинка отникъде, което водеше до заключението, че няма будни.

— Целият град сега спи — прошепна Размус. — Само не и ние!

Беше невъобразимо чувство в един заспал град да бъдеш единственият, който е буден.

— Ще ми се да вярвам, че Йоахимчо също здравата го е откъртил — гневно просъска Понтус.

И наистина беше тъмно в знатната къща посред ябълковите дървета. Момчетата застанаха до портата и зашпионираха — точно както Размус бе сторил и предишната сутрин. Но колко различно беше всичко сега, колко се беше променило през нощта! Миришеше другояче и изглеждаше другояче. Всъщност, много по-красиво, помисли си Размус. Ябълковите цветове искряха толкова бели, градината на Йоахим изглеждаше почти като приказна градина, все едно че някой лежи в нея и я сънува... Навярно той самият? Или може би Йоахим? Но защо трябва да си блъска главата над въпроса дали

Йоахим сънува някаква си градина? Този юначага навярно сънува как да си осигури все повече момичета за своя каталог за разпродажба! Гневът се надигаше у Размус щом само си помислеше за това. В бъдеще обаче не можеше вече да включва в сметките си госпожица Прик Персон. Защото нейните отмъстители вече приближаваха в нощта.

Приближиха съвсем тихо. Съвсем тихо отвориха градинската порта... Идваха двама отмъстители в сини ленени панталони и маратонки, притичвайки в тъмното между белите ябълкови дървета. Предпазливо свърнаха от покритата с камъни пътека. Нищо че бе покрита с купчини бели ябълкови цветове, по тревата се вървеше потихо и сигурно. Ливадата беше мокра от росата и маратонките им станаха вир-вода. От това им стана още по-студено. Но студените тръпки, които полазиха по гърба им, бяха най-вече от напрежението. Защото сега искаха да проникнат в една заспала къща и това наистина беше доста рисковано начинание.

В тази къща живееше най-богатият човек в града. Във всеки случай хората казваха, че никой не е толкова богат като барон Фон Ренкен. Домът му бе натъпкан със скъпоценности. „Нямаше жена, а само скъпоценности и за капак този негов Йоахим, който си беше същинско бижу“, помисли си Размус с презрение.

Говореше се също, че този Фон Ренкен бил мил човек. Но когато нахлуеш посред нощ през прозореца и изведнъж се озовеш насреща му — не се знае колко мил ще бъде тогава! Дали пък някъде някой прозорец не е широко отворен? Да, на горния етаж имаше два, отворени докрай — за радост на всички комари и отмъстители в нощта. И освен това тези дни бяха боядисвали къщата на барон Фон Ренкен. Бояджиите бяха оставили една стълба, подпряна на стената, точно под единия от отворените прозорци на една от страничните стени. Отмъстителите изглеждаха удовлетворени. Нощното им похождение щеше да заприлича на най-обикновена разходка.

Но имаше отворен прозорец и на мазето. Всъщност не само отворен, а направо свален. Забележително — лежеше си в тревата.

Размус посочи натам — пътят през мазето! Това е най-сигурното, в тоя час тук определено никакъв барон не дебне в засада.

Той провря глава през прозореца, послуша се и подуши наоколо, освети с джобното си фенерче. По всичко изглеждаше, че тук са струпани дървата за огрев. Размус успя смътно да различи долу на пода купчина дърва. Понтус трябваше да държи фенерчето. Размус промуши крака през рамката на прозореца, задържа се с ръце на вътрешния перваз и се приземи върху купчината с дървата. Цепениците се затъркаляха под краката му и вдигнаха голям шум. Понтус се кикотеше отвън. Кикотеше се също и когато сам се спусна в мазето и купчината дърва се разтреця под него, но всъщност бе здравата уплашен. И двамата бяха уплашени, останаха известно време като вцепенени и не смееха да се докоснат. Но в огромната къща беше тихо, напълно тихо, и накрая те събраха смелост да се качат по стълбата, която водеше нагоре. И така се озоваха в кухнята, където миришеше на бифтек и лук. Това ги успокои — все пак не са човекоядци тези, у които бяха нахлули.

Този господин барон живееше наистина аристократично. Имаше големи салони, пълни с тежки старинни мебели и стъклени шкафове със сребърни съдове... Можеха да зърнат само част от бляскавия разкош, докато прекосяваха на пръсти помещенията. Размус осветяваше пътом витрините с фенерчето си. Подобно разточително богатство не бяха виждали през целия си досегашен живот.

— О, толкова сребърни гърнета! — прошепна Понтус. — Бащата на Йоахим трябва наскоро да е празнувал петдесетия си рожден ден!

Но в следващия миг се вцепени.

— Чу ли нещо?

Изглеждаше изгубил ума и дума и Размус също се уплаши, макар да не беше чул нищо.

— Какво беше? Кажете какво?

— Стъпки — прошепна Понтус. — Някой се мотае из къщата.

Кой би могъл да се мотае тук, освен барона? Или навярно Йоахим, о, би могъл да е и Йоахим! Баронът никога няма да разбере, че „Спасителният отряд за жертвите на любовта“ само е надникнал вътре.

Напълно парализирани, те стояха и чакаха. Чакаха и се потяха от ужас. Но не се появиха никакъв барон и никакъв Йоахим. Отново стана съвсем тихо.

Да, навярно е било само внушение. Когато се страхуваш, можеш да си внушиш и най-невъобразимото. Те решиха да се престрашат и бързо придобиха самоувереност. Всичко си вървеше добре и надали някакви си барони се криеха по ъглите!

— Къде му е стаята на този Йоахим, как мислиш?

— Горе, естествено. Ела!

Те откриха толкова лесно широката дъбова стълба за втория етаж, като че ли си бяха у дома или детството им бе минало тук.

Но горе имаше много врати, измежду които трябваше да избират. Зад коя от тях спеше Йоахим? Размус полекичка откряна първата попаднала му врата.

Вътре имаше огромно легло. В него някой лежеше и хъркаше. Този някой хъркаше твърде необикновено.

— Гърр... пюш, гърр... пюш — така звучеше.

Сигурно така хъркаха само старите барони. Йоахим не би бил способен на нещо подобно, в това бяха убедени.

— Гърр... пюш...

Понтус тихо се разкиска.

Но Размус вече беше отворил следващата врата. Тук никой не хъркаше, беше съвсем тихо. Но в леглото лежеше някой с тъмна чуплива коса.

Спеше като къпан, не будуваше този Йоахим, не го беше еня за това, че е разбил живота на Прик. Размус го освети с фенерчето си.

— Малък, глупав бароне, къде е твоя малък, глупав каталог?

Едва ли го е прибрал под възглавницата си, докато спи? Светлината на фенерчето се защура търсещо из стаята наоколо.

При младия господин барон също беше много изискано. Само дето нямаше сребро. Но пък имаше голямо, скъпо и прескъпо бюро, библиотеки, удобни кресла и китара на стената. И много красиви картини, рисувани с масло, никакви филмови звезди, налепени като в стаята на Прик. Но той не се и нуждаеше от филмови звезди, имаше си цял каталог, пълен с момичета.

По лавиците с книги не лежеше нищо, което да напомня на каталог за разпродажба, фенерчето напразно се плъзгаше по заглавията. Но на бюрото също имаше книги. Обща история... история на шведската литература... френска граматика... Изглеждаше да е много прилежен, този Йоахим! Упражнения по английски... каталог за разпродажби, ура, каталог за разпродажби! Размус се спусна към него като ястреб.

После се обърна към Понтус.

— Вече е в ръцете ми!

Но Понтус отново стоеше онемял и не на себе си от страх и гласът му достигна до Размус като призрачен дъх.

— Някой се движи дебнешком из къщата все пак. Сигурен съм, че някой идва!

С няколко малки и бързи крачки Размус се приближи до прозореца.

— Бързо, ще се спуснем оттук!

Тук бе опряна стълбата, която бояджиите бяха оставили! Бог ги закриляше! Само няколко секунди и вече бяха навън, слизаха надолу по стълбата, после препуснаха между ябълковите дръвчета така, като че ли тревата гореше под краката им.

— Вярваш ли, че там наистина имаше някой? — останал без дъх, попита Размус.

Вече бяха стигнали на своята си улица, стояха под уличната лампа, отдъхваха си, триумфиращи и щастливи, че са на сигурно място.

Понтус се разкиска.

— Откъде да знам. Но така ми се счу.

Най-сетне Размус погледна каталога, безценния каталог, който бяха задигнали от Йоахим.

— Знаеш ли, навярно имат някакъв стар семеен призрак, който нощем се промъква в къщата. — Той трескаво прелистваше дебелията тетрадка.

— Леле-мале, колко много годеници!

Да, тук бяха залепени много момичета, и всички заедно се усмихваха коя от коя по-сърдечно, без да знаят още, че са в каталога на Йоахим. Но къде се крие Прик? Къде се крие едно русо, дръзко момиче с конска опашка и трапчинки?

Размус търси дълго. После погледна Понтус като попарен.

— Прик не е тук.

Стоеше умълчан и потиснат и размишляваше.

— Тръгвай — заяви изведнъж решително, — връщаме се обратно! Без снимката на Прик няма да се прибера у дома.

Понтус се разкикоти така, сякаш някой го беше погъделичкал.

— Ти да не би да не си с всичкия си? Невъзможно е цяла нощ да се качваме и да слигаме по стълбата у Йоахимови. Иди ми, дойди ми!

Но Размус му обясни. Той сигурно е имал много работа, бедничкият Йоахим, че не му е останало време да залепи снимката на Прик. И сега, когато Размус му е конфискувал каталога, за подлец като Йоахим не представлява никаква трудност да започне нова серия в нова тетрадка, с Прик на първата страница. А това не трябва да се случи, поне докато брат ѝ е жив и здрав, и е в състояние да изкатери една стълба.

— Ще дойдеш ли с мен?

Понтус кимна.

— Естествено, че ще дойда.

Те отново търпеливо извървяха обратния път. Спуснаха се по същата улица. Покрай същия трънлив плет. През същата бяла градинска порта. През същата мокра трева. По същата стълба нагоре. Да, този път направо прибягнаха към стълбата. Нали вече знаеха коя е стаята на Йоахим.

Тук лежеше пак той, същият малък Йоахим, и спеше все така спокойно, както и преди. На един стол висеше закачено якето му. Какво беше казала вчера сутринта Прик?

— Първо те носи близо до сърцето си, после попадаш в каталога за разпродажби.

Щом тя още не е в каталога, то значи продължава да я носи близо до сърцето си, което ще рече в портфейла. За да се досетиш за това, не се изисква особена прозорливост. А портфейлът му не би могъл да е другаде, освен в якето. Последователно и методично Размус претърси якето и измъкна портфейла.

— Така си и знаех!

Внимателно, с върха на пръстите си, той вдигна нависоко една снимка и я показа на Понтус. Освети я с джобното си фенерче. И двамата виждаха насреща си щастливо грейналите очи на Прик. „Тя, единствената“ — беше написал Йоахим в долния ъгъл. Оха, твърди това, а има цял харем! Размус хвърли един много разлютен поглед към леглото. После остави каталога под носа на спящия Йоахим.

— Можеш да си задържиш годениците. Получаваш ги всичките. Но Прик няма да я видиш никога повече.

Най-сетне! Най-сетне отмъстителите можеха да се приберат у дома си с чиста съвест и да си легнат.

— Довиждане, Йоахим — прошепна Размус. — Благодаря ти много за тази вечер!

После той заслиза по стълбата, а плътно подире му го следваше брат Понтус.

Но после застинаха без да гъкнат, всеки на своето стъпало. Гушеха се съвсем неподвижно като две врани на върха на бор и втренчено гледаха пред себе си, където ставаше нещо наистина удивително.

Беше като на кино. И се случваше със същата невероятна бързина. Един мъж изскочи от някакъв прозорец, после някой му подаде един огромен сак, и после от същия прозорец и по същия начин изпъзля втори мъж. Но сега не бяха на кино. Това тук си беше жива действителност, в която вече се разпукваше следващият майски ден и птиците в двора на барон Фон Ренкен го приветстваха с утринното си цвъртене.

Момчетата не смееха да си поемат дъх. Не смееха да си помислят какво ще се случи, ако един от тези двама мъже за миг вдигне поглед и ги съзре горе на стълбата. Само се споглеждаха с ококорени очи: сънувам ли, или и ти виждаш същото, което виждам и аз?

Ококориха очи още по-широко, когато откриха кои са двете фигури, хукнали припряно между ябълковите дървета.

— Алфредо! — прошепна Размус. — И другия... безобразникът! Хайде, да тръгваме бързо!

Да си син на полицай не е шега работа. В случая трябваше да се действа светкавично. Защото хората, които посред нощ се изнизваха през прозореца, бяха истински престъпници. Размус и Понтус принадлежаха само към спасителен отряд и вземаха каталог за разпродажба. А в сака на крадците нямаше никакъв каталог. Вътре беше скрита колекцията от сребърни предмети на барон Фон Ренкен и затова се искаше да си заложиш главата.

— Очарователни призраци — прошепна дошлият на себе си Понтус. — Тези юнаци са били, техните стъпки съм чул. Не трябва ли веднага да се затичаме към баща ти и да му съобщим?

Размус поклати глава. Първо трябваше да проследят Алфредо и да видят къде отива със сака. Крадците вече бяха излезли през градинската порта и вървяха с големи, бързи крачки покрай трънливия плет. Те страшно бързаха и не подозираха, че на известно разстояние след тях вървят двамата отмъстителите, в сини ленени панталони и маратонки, двама, които този път не искаха да гледат с по едно око, а си отваряха очите на четири.

Не скитосваха ли те завчера вечерта на панаира и не желаеха ли да надникнат през едно от прозорчетата на една от караваните, които така уютно се бяха сгушили между люляковите храсти? Сега правеха точно това. Надничаха в караваната на Алфредо. Веселото перде на червени и бели квадратчета оставяше открит мъничък, тесен процеп, толкова тесен, че те наистина можеха да наблюдават Алфредо само с по едно око. Но това беше достатъчно, о, небеса, беше достатъчно! Прозорецът зад спуснатото перде беше отворен: можеха и да чуват, макар че разбумтените им от ужас сърца почти заглушаваха гласовете отвътре.

Бяха трима, Алфредо и неговият съучастник, и онова засукано женище, което асистираше при гълтането на мечовете. Сега не носеше червената копринена рокля, а някакъв си пенъоар, но пак я познаха. А на пода пред тримата — скъпоценната посуда, де да можеше да я зърне отнякъде барон Фон Ренкен! Тук лежеше струпано цялото му сребърно съкровище, огромна блещукаща купчина. Алфредовите очи също блещукаха, като гледаше купчината. Той потриваше яките си длани и се смееше така, че белите му зъби блестяха, и потупваше женището по гърба, и казваше:

— Бертичке, виждала ли си нещо подобно някога в твоя грешен живот?

Със сигурност не е, мислеше си Размус, аз също не съм.

Тя — Берта — изглеждаше неизразимо щастлива.

— Помислете само, наистина намерихте толкова много неща! Сега си заслужавате обаче глътка кафе.

„Да, когато донесеш наведнъж в къщи толкова «намерени» неща“, мислеше си Размус, изпълнен с гняв.

Този другият, с отвратителната уста, изглеждаше нервен и едвам го сдържаше на едно място, непрекъснато потропваше с крака си по

пода.

— Кафе — рече той, — ще ти призная, че точно това ни е нужно! Този път беше на косъм от провала.

Усмивката на Алфредо се стопи. Той завъртя очи и вдигна ръката си във въздуха, като че ли искаше и по-висшите сили да чуят това, което ще каже.

— Проклетите малки хъшлаци! Ако бяха сега тук, щях да им извия вратовете!

Двамата отвън под прозореца си размениха бързи, изпълнени с ужас погледи. Но и друг беше страшно уплашен: Берта!

— Кой момчета? За кого говориш, Алфредо?

— За кого говоря ли? Говоря за малките конски мухи, които през цялото време, откакто сме тук, бръмчат наоколо ми. Тези, дето искаха да гледат с по едно око.

Берта гледаше Алфредо уплашена до смърт.

— Срецнахте ли ги?

— Дали ги срещнахме — негодуващо се провикна Алфредо. — Те бяха вътре в къщата. Питай Ернст.

— Да, не е лъжа, Берта, те бяха вътре в къщата.

Сега Берта съвсем загуби самообладание.

— Та вие нормални ли сте — значи полицаите всеки момент ще ни се натресат!

Но Алфредо успокоително вдигна ръка.

— Спокойно! Те не ни видяха, само ние ги видяхме.

Двамата под прозореца повторно се спогледаха, този път триумфиращо.

— Мога ли все пак да попитам какво точно се случи? — Берта още трепереше от страх. — Единият от вас да ми разкаже как точно стана!

— Слушай — започна Алфредо, — слушай! Двамата тъкмо бяхме влезли вътре, Ернст и аз, и тъкмо мислехме да се залавяме с работата и да освободим барона от неговото сребро, и чухме нещо... бум... нещо се търкаля из къщата, и после още веднъж... бум... и Ернст побягна и се скри зад шкафа, а аз изпълзях под една маса и лежа там, и мисля, колко нещастна ще бъдеш ти, бедна Бертичке, ако получа сърдечен удар и пукна под някаква маса...

— Да, да — нетърпеливо го пресече Берта. — И какво стана понататък с момчетата?

— Почакай малко — рече Алфредо. — Разбираш ли, Бертичке, когато и двата ми крака са изтръпнали, и си мисля, ще взема да изпъля, каквото и ще да бумка тук, и точно тогава виждам двамата малки хъшлаци как влизат в стаята, в която сме ние...

Берта изглеждаше така, сякаш мравки я бяха полазили, отвори уста и ноздрите ѝ се разшириха от ужас.

— Да, така си беше — рече Ернст. — Хич не ми беше по вкуса, дявол да го вземе, и фенерче носеха също, и осветяваха с него, малките му гадове.

Алфредо угрижено закима с глава.

— Да, съвсем се бях отчаял под тая моя маса — подхвана отново той. — Толкова млади, хъшляците му с хъшлаци, мислех си, и вече кривнали по лошия път. Събратя в кражбата на сребро, мислех си...

Ернст зарови с пръст в носа си и доби съвсем умислен вид.

— Смешна работа! Много ми е чудно какво правеха там. Нас не ни забелязаха, ама не забелязаха и среброто.

— Тъпоглавци — отсече Берта. — Ясно е, че са видели как влизате и са дошли подире ви.

— Не, Берта — обясни ѝ Алфредо, — не са ни видели. Макар че като си помислиш, тия конски мухи ме надушват от няколко километра разстояние.

Ернст продължаваше да размишлява.

— Аз се промъкнах след тях. Бяха горе, в една от спалните. Един бог знае какво правеха там. Надникнах през открехната врата, бяха се прекачили през прозореца, спуснаха се по стълбата и изчезнаха.

— Направо към полицията, мисля аз — заключи Берта и злоещо кимна.

Но Алфредо тресна с юмрук по масата.

— Я по-добре си дръж фаталната уста затворена, Берта! Не дърпай дявола за опашката. Знаеш, че Ернст не е добре с нервите. Дай ни кафе и мълчи.

Берта замълча. Покорно взе каната от спиртника и им сипа в големи розови чаши. Сложи и хлебчета на масата. Ако ги зърнеше отстрани, човек можеше да си помисли, че тези тримата се чувстват много уютно, бърборейки около масата на чаша кафе. Берта беше от

тия жени, дето обичаха да украсяват около себе си. Матраците бяха застлани с карирани покривки, а на масата, в една ужасно грозна малка ваза, беше натопен люляк. Но изведнъж Алфредо мушна свитата си на юмрук ръка в сребърната купчина на пода и измъкна голяма кана с капак оттам.

— Тук, Берта, тук има една много по-подходяща ваза — каза той, издърпа люляка от другата и го натъпка в сребърната кана. После се отпусна щастлив и доволен и се втренчи в нея.

— Не, възможно ли е, очите ми трябва да се наситят на тая сребърна кана — разприказва се той. — Какво щастие за един стар крадец на сребро.

Но Ернст беше нервен.

— Престани, сега трябва да набутаме вехториите обратно в сака и да изчезваме оттук, преди градът да се е събудил. Тук нищо не може да се скрие.

— Не, за бога! — промълви Берта и вдигна двете си ръце, все едно се отбраняваше. — Тук без съмнение утре ще има полицейска хайка.

— Да, защото синьокапците долитат винаги на панаира страшно бързо, дори да се е случило и най-малкото нещо — поясни Алфредо и си взе още едно хлебче. — Все си мислят, че някой от панаирджиите има пръст в тая работа.

Лицето на Ернст се изкриви в грозна гримаса.

— Ясно е, че мислят правилно — рече той и продължи: — Трябва да скътаме сака на някое сигурно място до утре вечер, когато ще пристигне оня, Сребърната акула.

И започна да прибира среброто обратно в сака.

— Хич не ми изнася, че трябва да чакаме до утре вечер. По дяволите, ама хич не ми изнася! Но той не може по-рано, Сребърната акула.

Алфредо продължи спокойно да си топи хлебчето в кафето.

— Съвсем са ти се опънали нервите, Ернст, никога не си бил добре с нервите. Спокойно, наистина ще намерим хубаво скришно място.

— Къде, кажи тогава къде? Имаш ли някакво предложение?

Алфредо замислено се почеса зад ухото.

— Да, какво мислиш ти, Бертичке? Ти имаш сестра тук в града.

Берта закима трескаво.

— В мазето на сестра ми, как мислите?

— В мазето на сестра ти ли? — усъмнен запита Ернст. — И после сестра ти ще се затътри в мазето за картофи и ще намери нашите джунджурии!

Берта ядосано го погледна с воднистите си сини очи и изсъска:

— Представи си, че съвсем няма да направи точно това. Тя лежи сега в болница със счупен крак.

Алфредо не изглеждаше силно опечален от този факт, напротив, подсмихна се доста доволно:

— Да, твоята бедна сестричка, счупила си е крака, при това десния! Не може да отиде в мазето да си вземе дори едно-единствено малко картофче.

Ернст зашари с поглед от Алфредо към Берта и от Берта към Алфредо. Той все още изглеждаше пълен с недоверие.

— Това не ми се нрави — заяви той. — Защото тук има също и някои, които не са си счупили крака.

— Разбирам, че съжеляваш — остро го контрира Берта. — Тогава скрий ти сака, където ти е угодно. Във всеки случай аз имам ключ от мазето. И без това трябва да взема малко сок и да го отнеса в болницата. Но ти скрий сака където искаш.

— Успокой топката, Берта — каза Ернст. — Значи това с мазето е решено. Но едно ще ви кажа на вас двамата. Ще пломбирам тоя сак, разбрано? Ще го запечатам с една смъртоносна оловна пломба, и тая оловна пломба ще си остане, докато утре вечер не продадем сака на оня, на Сребърната акула... разбрано?

Берта се вторачи в него, изпълнена с омраза.

— Ти си един недоверчив малък страхопъзльо... разбрано? Нямах ли доверие на мен и на Алфредо?

Но Алфредо размаха успокоително хлебчето си във въздуха.

— Затвори си фаталната уста, Берта! Доверието със сигурност е добро нещо, но оловната пломба е по-добро, това повтаряше винаги моята маминка.

Той се обърна към Ернст.

— Можеш да гарнираш с оловни пломби целия сак, ако искаш. Утре вечер ще дойде Сребърната акула и тогава край с оловните пломби. Но за джунджуриите тоя път той трябва да плати!

Ерик кимна в знак на съгласие.

— Трябва, да! Да не стане като последния път, когато купи всичко почти без пари, а после го разпродаде в старите си антикварни магазини десет пъти по-скъпо.

Той неспокойно погледна ръчния си часовник.

— Вече минава три. Ако искаме да отнесем сака, то трябва да се задействаме час по-скоро. Къде е мазето на сестра ти?

Сега, сега бе моментът да офейкат. Можеха да изпълзят между люляковите храсти и да се укрият в тях. Крадците можеха да излязат всеки миг. Бързо, мислеше Размус, бързо! Какво трябва да се направи сега? О, да, Понтус трябва да се промъкне след тях и да следи внимателно къде отиват, а аз хуквам и довеждам татко!

Но стана другояче.

Пазарът на въшките беше потънал в сън. Никой още не се бе събудил в малките каравани, никой, освен тримата в синята Алфредова къщичка между люляковите храсти. Беше малко преди изгрев-слънце. Никога не е толкова тихо, както в този час, тихо и пълно със спокойствие.

И изведнъж в тая тишина се разнесе силен, щастлив, трескав кучешки лай. Беше едно малко и много доволно кученце — то лаеше. И как да не е щастливо, щом е открило своя малък господар и утрото е настъпило?

— Токер! — простена Размус. — Точно сега не биваше да идваш!

ШЕСТА ГЛАВА

Пазара на въшките от триста години е бил мястото, където се е провеждал панаирът във Вестанвик, и е видял много побои, като се започне от дивите цигански кланета с ножове или обичайните тупаници между пияни селски юнаци, които са идвали на панаира само за да се забавляват по този непринуден начин. Това обаче, което се случваше сега тук, в тази петъчна утрин на месец май при изгрев-слънце, това Пазара на въшките никога досега не беше преживявал. Побеснели негодници и сатанински жени, деца и кучета в свиреп ръкопашен бой под люляковите храсти — подобно нещо бе възможно да се зърне само веднъж на триста години и повече не можеше да се повтори.

— Бягай, Понтус, бягай! — пронизително крещеше Размус.

И Понтус бягаше между люляковите храсти, та пушек се вдигаше. Но Ернст беше по петите му.

Размус от своя страна не можеше да бяга. Коровата Алфредова ръка здраво го беше стиснала за врата и той стоеше като в менгеме.

— Затваряй си устата! — изсъска гълтачът на мечове. — Или искаш да ти извия врата?

Изглеждаше като че ли наистина има намерението да го стори.

Размус простена, обзет от безграничен ужас.

Тогава се намеси Токер. Никой нямаше право да се отнася така с неговия малък повелител. Разбира се, повелителят му скоро щеше да напердаши тоя голям хаймана, който здраво го бе хванал, но за сигурно Токер искаше да му помогне. Той подскачаше наоколо и лаеше като побеснял, защото хайманата трябваше да си помисли, че иска да го ухапе. Точно това си и мислеше хайманата; откъде можеше да знае, че Токер никога досега не е ухапал никого, с изключение на едно малко, безобидно патенце, което един ден му се беше изпречило на пътя. Алфредо му тегли един страшен шут и виещ от болка, Токер се мушна в храстите.

Тогава Размус обезумя. Когато някой посегнеше на кучето му, той губеше свят и не знаеше какво върши. Светкавично заби зъби в голата Алфредова ръка и го ухапа с все сила. Навярно на дъното на огорчената му душа лежеше нещо, което го караше да разсъждава по следния начин: Ти риташ кучето ми, а моето куче не може да те ухапе, но насреща си имаш един, който може да го стори! Той, точно като Токер, нямаше навика да хапе, но инстинктът му подсказваше, че когато ставаше дума за крадци на сребро, не беше длъжен да подбира много-много средствата.

Алфредо избълва едно проклятие и за секунда пусна врата на Размус. Повече и не беше нужно. С един скок Размус се освободи от Алфредовата хватка и препусна като вятър между люляковите храсти, накъде, и самият той не знаеше. Пръхтящ като разярен носорог, Алфредо плътно го следваше, но Размусовите тънки, пъргави момчешки крака бяха по-бързи от Алфредовите стари и затлъстели, и навярно щеше да му се изплъзне, ако не се беше спънал в един стар леген за пране, оставен зад някакъв храст, същият стар леген, който завчера вечерта ги беше спасил от Алфредо. Та сега изглежда той се беше превъплътил в негов враг и съучастник на Алфредо. Размус се просна в цял ръст на земята. Веднага почувства колко нечовешки боли, когато си фраснеш крака на ръба на легена и така заореш с длани меката пръст, че тя се разхвърчи. В следващия миг Алфредо го настигна. Размус разбра, че е хванат и в безсилния си гняв хвърли шепа пръст в лицето на Алфредо.

— Бърррр — загъркори той, почти задавен.

Той плюеше, фучеше и изглеждаше като че ли всеки миг ще се разбеснее, но не искаше да разбутва утринния покой повече, отколкото бе нужно. Пазара на въшките още спеше и навсякъде в караваните бе тихо. Размус напразно се озърташе за някой човек, който би могъл да му помогне в бедата. Една свадлива госпожица от стрелбището наистина се беше събудила от данданията. Тя провря глава през откренатата врата на караваната си и изкрещя:

— Що за адски шум вдигате посред нощ? Не може ли човек да поспи спокойно?

Размус не можеше и гък да каже. С едната си ръка Алфредо държеше врата му в желязна хватка, а с другата беше му запушил устата.

— Точно така — дейно се намеси Алфредо. — Но мислите ли, че тоя хъшлак тук разбира, как ние, които работим до един посред нощ,

въобще не искаме да бъдем събудени в три заранта от проклетото му куче? Но сега той ще се разкара оттук, а също и проклетото му куче.

Госпожицата от стрелбището хлопна вратата си и Размус остана напълно отчаян в ръцете на своя мъчител. Той пръхтеше и пуфтеше, влачеше го и го дърпаше безпощадно към синята каравана под люляците.

— Така, виж какво, сега искаме да си поприказваме малко — каза Алфредо и с едно последно отчаяно блъскане на главата успя да го натика вътре.

Там вече седеше Понтус, мъртвешки блед около носа. Когато видя Размус, опита се да скочи от походното легло, към което здраво го бе приклешил Ернст, и се разкрещя неистово:

— Виж, Размус, какво правят тези с кучето ти! Берта беше увила бедния Токер в една покривка и с все сила стискаше муцуната му, така че да не може да отрони и най-жалостивото и тихо скимтене.

— Оставете кучето ми! — разкрещя се Размус, извън себе си от яд.

Той се спусна към Берта, но Алфредо му подложи крак, така че той попадна точно в ръцете на Понтус.

— Ако не си държите устата затворени, тогава скоро децата на тоя свят ще станат с две по-малко — заплашително рече Алфредо и се строполи на походното легло отсреща.

— Какво ви казах аз, Алфредо? — нареждаше Берта. — Какво ви казах? Не ви ли казах, че момчетата са ви видели! Боже мили, ама че нещастие! Какво ще правим сега?

— Преди всичко ти трябва да млъкнеш сега — тихо каза Ернст. — Другото ще го уредя аз.

Къде беше милата картинка, когато пиеха кафе и бърбореха? Изчезна... Сега тук беше толкова нагнетено от ярост и страх, че направо пушеше. Като страхливи и побеснели плъхове в капан седяха те, Алфредо, Ернст и Берта, вторачени с омраза в двете момчета, които бяха провалили най-големия удар в живота им.

— Пуснете Токер — изкрещя Размус, — иначе не знам какво ще направя, не отговарям за себе си!

Ернст се засмя подигравателно. Той бе уплашен, но още по-нагъл и разярен, и сега това проблесна в очите му. Той се приведе към

Размус, толкова близо, че Размус почувства дъха му, който миришеше на кафето, което преди малко бе пил.

— Ей, ти — рече, — това е твоят пес тук... не се ли казва Токер?

— Да — отговори Размус гневно. — Веднага го пуснете!

— Тоя Токер много ти е скъп, така ли?

Размус го изгледа презрително.

— Това не ви влиза в работата. Пуснете го, казах!

Ернст замълча и заразмишлява. Нервно гризеше ноктите си и неспокойните му очи шареха наоколо. Погледна момчетата, които седяха прилепени едно о друго на леглото, погледна Берта, която здраво стискаше Токер, и Алфредо, който, все още запъхтян от напрежението, седеше и бършеше потта от челото си.

— Момко — обърна се той към Размус, — ще ти направя едно предложение. Вие, естествено, можете да отидете в полицията и да ни натопите...

— Добре измислено — каза Размус. — Можем да ти дадем и писмено уверение, че точно това ще направим.

Това беше великолепна мисъл и Понтус събра кураж.

— Да, бъдете сигурни, че това и ще направим. Този тук си има свой полицай у дома — заяви той и посочи Размус.

— Да, баща ми е полицай — потвърди Размус. — Полицай е! — О, би било чудесно, ако татко му можеше да залови тези тримата!

Алфредовите очи изразиха почти съчувствие.

— Бедно дете, някой ще яде такъв пердах, че на човек направо му се доплаква при тая мисъл — каза той. — Но щом имаш и баща, който е някакъв си синьокапец, то тогава от теб може да излезе нещо порядъчно... поне отчасти.

Ернст отново се обърна към Размус.

— Чуй ме добре. Решил съм да пречукам твоето куче. Имаш ли нещо против?

Плачът така мощно разтърси Размус, че той не можеше да се овладее. Задуши го в гърлото, когато чу какво казва този бандит, и сълзите му рукоаха.

— Само ако го направиш... — каза, но не можеше да продължи да говори. Хълцаше тихо и горчиво. Очите на Понтус също се навлажниха и той утешително простря ръка през рамото на Размус.

— Да, щом и без това веднага ще отидеш в полицията и ще ни накиснеш, тогава защо да не пречукам по-напред кучето ти — обясни Ернст. — Така и така ще погния няколко години в пандиза, разбираш ли, и то само защото си напъхахте тъпите носове тук. А това няма да ви се размине току-така.

Алфредо ядосано кимна.

— Ще ми се да пречукаме и момчетата, няма да е зле.

— Искате ли да чуете моето предложение? — попита Ернст и подритна сака със сребърните предмети, който лежеше на пода. — Искате ли да разменим Токер срещу тия сребърни джунджурии?

Размус го погледна със зачервените си от плач очи.

— Ние също трябва да преживяваме някак — продължи Ернст. — И какво ви засяга, в края на краищата, дали един стар барон ще се прости с част от богатството си? Той надали ще гладува дълго по тая причина. Схващаш ли какво мисля?

Размус кимна с глава.

— Изглежда малко бавно загриваш — рече Ернст. — Разбираш ли, че нещата стоят приблизително така: Ако ни накиснете, пречуквам на място кучето ти, и ми е все едно какво ще последва. Но ако обещаете да си държите езика зад зъбите, то тогава ще получиш песа си обратно... разбрано?

Размус плачеше. Чуваше как Токер скимти, докато той самият седеше там, безсилен да направи каквото и да било.

— Това е отлична идея — намеси се Алфредо, — наистина отлична идея. Ако ни накиснете, пречукваме кутрето, ако нищо не кажете, не пречукваме кутрето. Отлично!

— Е, какво решаваш? — запита Ернст.

Размус хълцаше. Беше позорно да се съгласи с подобна сделка, но Токер виеше от смъртен страх, а той го обичаше много горещо. И също мислеше, че едно куче е много по-ценно от среброто на барон Фон Ренкен.

— Добре, пуснете тогава Токер — промърмори Размус.

Алфредо енергично се надвеси над него.

— И вие обещавате? Вие обещавате да си държите ченетата затворени, каквото и да се случи?

Размус мълчаливо кимна, но Алфредо продължаваше да се съмнява. Той предупредително вдигна показалеца си.

— Обещавате ли? И ще бъдете така добри да удържите на обещанието си! Помислете само: честността е най-ценното нещо! Маминка винаги ми го повтаряше!

Размус изобщо не го чуваше, беше се обърнал към Берта.

— Пуснете Токер!

— Момент, моля — намеси се Ернст. — Разбери, малкия, до утре вечер не можеш да получиш кучето си.

Размус се втрени в него, онемял от толкова подлост и вероломство.

— Не можем да изчезнем по-рано оттук — обясни Ернст. — По причини, които не те засягат. А докато ние не сме се омели оттук, не можеш да получиш кучето си.

— Но нали ние обещахме, че няма да ви издадем — отвърна му разгневен Размус.

Ернст отново пристъпи към него, толкова близко, че Размус пак почувства миризмата на кафе в дъха му, и рече заканително:

— Нямам намерение да се излагам на каквато и да е опасност. Ще заключа песа някъде, където никой няма да го намери и чуе. И ако все пак се случи така, че ни издадете, и ние изчезнем, тогава адио куче, остава си там, докато пукне от глад.

Алфредо кимна в знак на съгласие.

— Тъй, тъй. Никаква храна... никаква вода... просто си умира.

Размус отново се разплака. Нямаше носна кърпа у себе си и отчаяно подсмърчаше:

— Ако причините някакво страдание на Токер, тогава... тогава... Ернст го прекъсна.

— Вече чу, утре вечер! Ако дотогава удържите на обещанието си, на кучето няма да му се случи нищо лошо. А сега се разкарайте, защото нямам вече нужда от вас. — И той грубо ги забута към вратата.

— Довиждане, Токер — изхълца Размус, — довиждане...

— Всъщност — рече Ернст, когато вече бяха излезли, — днес следобед минете оттук, за да съм сигурен, че уговорката ни е в сила. Разбрано?

— Омитай се при джунджуриите си — изсумтя Размус.

И те тръгнаха обратно към къщи, отмъстителите в сини ленени панталони и маратонки. Бавно изпълзяха между люляковите храсти, толкова уморени, толкова мръсни, раздърпани и изподраскани, че на

човек му се доплакваше. „Спасителният отряд за жертвите на любовта“ се завръщаше в окаяно състояние и едната му половина подсмърчаше толкова горчиво, че другата му половина бе напълно безпомощна. Понтус боязливо и плахо праметна ръка през рамото на Размус и утешително промълви:

— Не плачи, Размус, не плачи! Утре вечер ще си получиш Токер отново.

Но Размус не искаше да бъде утешаван.

— Утре вечер, да. Но помисли само, дотогава... бедният Токер!

На Понтус също му се струваше ужасно, че Токер трябва да остане сам и заключен толкова дълго.

— Наистина искам да знам какво ще правят с него — замислено рече той.

После хвърли бърз поглед към бунгалото на Алфредо. Вратата бе затворена, но от прозореца ги следяха ядните очи на Берта. Той продължаваше да размишлява.

— Размус — тихичко прошепна той, — не можем ли да залегнем някъде тук между храстите и да се опитаме да установим къде ще отидат те с Токер?

Размус се спря като закован. Погледна Понтус, пълен с благодарност. Това беше приятелят, от който се нуждаеше в часове на изпитания!

— Наистина ли искаш да го направим?

Самият той би направил всичко за Токер, би се подложил на всякаква опасност, но че Понтус иска да го стори заради куче, което дори не беше негово — о, Размус забеляза, че направо му прималява от доблестната постъпка на Понтус.

— Продължавай да вървиш — каза Понтус и го побутна с юмрук. — Берта стои на прозореца и гледа подире ни.

Без да се обръщат, те затрамбоваха по тясната пътека, която водеше към изхода. Мястото, на което стояха караваните, както и самия празничен площад, бе оградено, и тук имаше малка порта, която не бе отворена за всички, а само за притежателите на павилиони. Когато увеселителният парк работеше, тук стоеше пазач, който спираше гратисчиите, но по това време на денонощието портичката си стоеше отключена и нямаше никой наоколо. През тази порта се бяха

промъкнали и преди това. Тук беше единственото място, откъдето можеха да излязат.

— Тук — прошепна Понтус и посочи един избуял люляков храст, близо до портичката. — Ако пропълзим и се скрием вътре, те няма да ни видят. Но те не могат да преминат оттук, без ние да ги видим.

И те коленичиха между два гъсто обраснали клона, откъдето през процепите между листата можеха да държат под око портичката. Бяха вдървени от студ с мокрите си дрехи. Размус почувства как коленете на панталона му стават още по влажни и омазани, отколкото бяха, и той трябваше да помисли и за това какви врели-некипели ще разтяга утре заран пред майка си по повод състоянието на панталона си. Утре заран всъщност си беше сега. Той погледна часовника си. Беше три и половина и той започваше да се тревожи, че няма да успее да се прибере навреме в къщи, преди всички да са се събудили. Но на крадливите негодници също им се налагаше бързо да отнесат Токер в скривалището. Долепяше молитвено длани, само като си помислеше за това.

И още не бе довършил мисълта си, когато чу някой вече да идва по пътеката насам. Понтус също го чу. Те многозначително се побутнаха един друг, без да посмеят да гъкнат дори. Вцепенени от напрежение се взираха между листата, додето видяха как Алфредо и Берта излизат през портичката. Алфредо мъкнеше сака на гръб, а Берта носеше голям вързоп под мишница, един съвсем ням вързоп. О, той не излая дори веднъж, горкият Токер! А ако въпреки всичко те са го убили? Размус простена.

— Опитай се да направиш такава физиономия, все едно че носиш сак с картофи на сестра ми — посъветва Берта Алфредо, тъкмо когато минаваха покрай люляковия храст.

Но това не му се отдаде. Той по нищо не напомняше на порядъчен търговец на картофи, който е хукнал към клиентите си в три и половина посред нощ, за да узнае не биха ли искали да се сдобият с малко картофи. В главата напомняше на авантюрист, какъвто си и беше, авантюрист, вече не особено ядосан и уплашен, а напротив, обладан от мисълта, че е направил най-големия удар в живота си. Безгрижно мина през портата, с една мърмореща Берта подире си, която едва успяваше да го догони.

Двамата зад люляковия храст сега действително трябваше да побързат. Не биваше да изпускат от очи вързопа, който Берта носеше под мишница, каквото и да им струваше това! Трябваше да се осведомят накъде са се отправили сега бандитите и дали носят със себе си живо или мъртво куче. В настоящия миг най-угнетителната им мисъл бе, че Токер може и вече да е убит. Бандитите постъпват точно така: вземат заложници, но когато земята се запали под краката им и стане твърде опасно, те тайно се отърват от пленниците си, а отгоре на това чрез заплахи и натиск могат да изкопчат всичко, което поискат, като поддържат надеждите у бедните и напълно невинни хора. Навярно по такъв начин си е направил сметките и този кошмарен Ернст. Исква да накара Размус да вярва, че Токер е още жив, и утре вечер веднъж завинаги ще изчезнат заедно със среброто. И някъде, в някакъв храст ще захвърлят едно малко, студено, мъртво телце. Лъжеха се обаче, ако така си представяха нещата. Ако само посмееха да сторят нещо на Токер, отмъщението щеше да бъде страшно. Размус решително изпълзя от люляка.

— Да вървим, Понтус — прошепна той.

И Понтус тръгна. Той бе подготвен по-добре от всеки друг за задачата да преследва крадци на Пазара на въшките. Тук бе прекарал целия си досегашен живот и познаваше всяка къща, всеки засводен вход, всяка ограда, всеки двор. Из тези каменисти, стръмни улици той си бе у дома. Тук бе се промъквал дебнешком, според случая, като индианец, трапер, каубой или мускетар — защо да не попреследва сега по изключение и двама крадци на сребро.

— Започвам наистина да вярвам, че те искат да отидат у дома — смаяно прошепна той, след като известно време вървяха по петите на Алфредо. — Съвсем съм сащисан — тръгват нагоре по улица „Дърводелска“!

Околността покрай Пазара на въшките бе това, което е останало от стария Вестанвик, тъй като градът е бил опожаряван някъде към средата на осемнайсети век. Тези ниски къщички с цъфнали люляци наоколо си бяха най-старите в града, затова и всички във Вестанвик се гордееха с тях, но никой не искаше да ги обитава. Тук най-често живеяха стари, самотни люде, които щъкаха из малките кухнички, бяха заети с цветята, които отглеждаха в саксии и разказваха на котките си как е било в по-стари времена, преди и във Вестанвик да нахлуят

налудничавите съвременни моди. Но най-накрая, на върха на хълма, улица „Дърводелска“ завършваше с редица от стари, отвратителни триетажни къщи, в които гъмжеше от деца... и това със сигурност не бяха благи ангелчета. Деца, които непрекъснато нарушаваха покоя на възрастните, преследваха техните котки, катереха се по оградите им, а есенно време крадяха от ябълките им, ужасни деца, каквито старците не си спомняха да е имало по-рано във Вестанвик.

Едно от тези деца беше Понтус. Той живееше на „Дърводелска“, в най-ужасната от всички къщи на Пазара на въшките, „Дърводелска“ номер четиринайсет, с дървен навес и клозет на двора, и с висока ограда, която отделяше къщата от съседната, не по-малко грозна къща. За да се стигне до „Дърводелска“, трябваше да се изкачи тясната, стръмна „Обущарска“, и точно това направиха Алфредо и Берта. В действителност улица „Обущарска“ бе перлата на Вестанвик, но двамата съвсем не бяха идилично настроени. Със сигурност искаха да стигнат до „Дърводелска“.

Понтус се почеса по главата.
— Що за сестра може да има Берта на нашата улица?
И изведнъж му просветна.

— Госпожа Андерсон от нашата къща, тая, на която ти вчера толкова приличаше с изкривената си уста... как не се сетих по-рано за това! Тя лежи в болницата със счупен крак!

— Ако скрият Токер в нейното мазе, той ще вдигне цялата къща на главата си, само това мога да ти обещаю — уверен беше Размус. — Стига да е жив, разбира се — допълни горчиво той.

Понтус размишляваше. Горката леля Андерсон... Как е стигнала дотам да има сестра като Берта? При все че навярно Берта вече е била кривнала по лошия път, когато се е оженила за Алфредо — ако въобще е женена за него.

Но сега не му беше времето да се разсъждава по този въпрос. Алфредо и Берта бяха на път към улица „Дърводелска“, в това нямаше грешка. Берта бе видимо неспокойна. Тя бързо се озърна наоколо си. Нямаше обаче нужда да се плаши. Цялата улица все още тънеше в утринна дрямка. Косите слънчеви лъчи блестяха в малките прозорчета, но зад тях не стоеше нито един ранобудник, проврял глава през откренатите пердета, за да зърне как се разпуква новият ден. Берта наистина можеше да бъде съвсем спокойна. Щорите зад мушкатата и обичките бяха спуснати плътно и никой не я виждаше с цялата й глупост и низост. Никой, освен двамата отмъстители в сини ленени панталони и маратонки, които стояха притулени в един вход на разстояние двайсет и пет крачки след нея, и предпазливо продължиха преследването, едва когато тя и Алфредо бяха се скрили зад върха на хълма.

В последните часове Понтус нито веднъж не бе имал повод да се разкикоти, но сега, като видя как Алфредо и Берта се промъкват към външната врата на номер четиринайсети на улица „Дърводелска“, където той бе прекарал всичките единайсет години от живота си, все пак се разкикоти.

— Това е напълно откачена работа — каза той, — тези наистина отиват в мазето на госпожа Андерсон.

После се изкикоти още веднъж от все сърце.

— Размус, ти знаеш ли какво ме помоли госпожа Андерсон миналата седмица, когато си счупи крака?

Когато Понтус си помисли за това, какво го е помолила госпожа Андерсон, той се разкикоти толкова гръмко, че Размус се обезпокои и се опита да го принуди да млъкне. Само че Понтус не се даде.

— Тя ме попита дали не искам да ѝ разтребя мазето. Тя ми... — тук той се задави от смях, — тя ми даде втория ключ от мазето си и ме попита дали не искам да извадя вехториите оттам.

Размус изкриви устни в нажалена гримаса.

— Смятам, че трябва да го направиш. Можеш да започнеш с това да извадиш Токер оттам.

Размус кимна.

— Да... и сака със среброто! Почакай само докато те си тръгнат. Ела, дотогава ще се спотаим под дървения навес.

В дивите кавги и битки, които избухваха между децата на улица „Дърводелска“, той често трябваше да стои на пост и да пази външната врата на номер четиринайсети, и знаеше от опит, че най-подходящото място за това бе дървеният навес. Тук имаше достатъчно широки пролуки в стената, през които можеше да се наблюдава.

— Къде е този твой ключ? — попита Размус, когато вече бяха се притаили в мрака на дървения навес.

— Виси на един пирон долу, в нашия склад за старо желязо — отвърна Понтус. — Голям късмет, че не съм го качил горе у дома.

После се прозя.

— Оха, как се уморява човек от такъв нощен живот — констатира той. — Само се надявам, че те не смятат да се заселят за постоянно долу в мазето.

Размус въздъхна.

— Не, не, защото не издържам повече. Не мога да чакам и минута повече.

Той се опитваше да остане спокоен, но му беше трудно. Очите му горяха от преумора и плач, а стоеше тук и се взираше през една пролука в стената във външната врата на номер четиринайсети. Боята бе олющена и личаха следите от много ритници. Беше врата, която се отваряше просто. Навярно той самият бе оставил десетки следи от обувките си, когато беше идвал тук с празните шишета или с торбите старо желязо. Никога преди тази врата ни най-малко не го бе дразнила, но сега седеше тук и тя го нервираше. Цяла вечност ли ще си остане затворена?

Не, разбира се, че не. Някой се приближи, вратата се откряна, и Берта предпазливо подаде нос. След нея идваше Алфредо, но той

прекрачи без дълго суетене в деня, огрян от утринното слънце. Вече не носеше сак, а Берта не държеше вързоп под мишница.

— Почакайте, докато само започна да разчиствам — прошепна Понтус.

Но после замълча, защото Алфредо и Берта минаха съвсем близо до навеса, толкова близо, че можеха да ги бутнат, и Берта рече:

— Тя достатъчно дълго ми опяваше за тези гумени ботуши. Сега хленчът поне за малко ще спре.

Кой е опявал за гумени ботуши те не узнаха, пък и не попитаха за това, защото само като изчезнеха Алфредо и Берта надолу по стръмното и те най-накрая щяха да узнаят какво е станало с Токер. Най-накрая!

Размус пръв се спусна по стълбата към мазето.

„Обединено старо желязо АД, Съдружие на Понтус Магнусон и Размус Персон“ бе написано на една от вратите долу. Беше любима и позната табела, но съдружникът Размус Персон в момента нямаше никакво отношение към своя склад за старо желязо. Стоеше съвсем пребледнял и чакаше Понтус да откачи ключа от някакъв пирон вътре, а душата му бе толкова свита, както никога през целия му живот.

Срещу входа, на около три крачки от техния склад за старо желязо, беше мазето на госпожа Андерсон, Понтус вече стоеше пред вратата му и опипваше катинара.

— Бързам, бързам колкото мога — каза той, когато видя, че Размус вече се олюлява. После отвори вратата и Размус се втурна вътре.

— Токер, жив ли си? — попита с глас, на който се опитваше да придаде твърдост. После се разплака, защото съзря вързopa, който не издаваше звук и не трепваше, положен редом с разните му там вехтории на земята. В това мазе нямаше живо куче, това бе ясно на Размус, и ръцете му трепереха, когато се наведе и заразвързва вързopa.

В него имаше чифт гумени ботуши. Едно старо палто и чифт гумени ботуши — нищо повече. Той ги гледаше втренчено и тъпо. Беше му нужно доста време, докато схване, че в този вързop никога не е имало никакъв Токер, нито жив, нито мъртъв.

Съкрушен, той погледна Понтус.

— Къде са оставили Токер?

И тогава изведнъж им стана ясно, че те няма да разгадаят тайната. Бяха вървели по погрешна следа, а през това време Ернст, разбира се, бе отнесъл Токер в скривалището, където никой не можеше да го намери и никой не можеше да го чуе. А те седяха тук, в мазето на госпожа Андерсон!

— Най-малкото обаче сакът със среброто трябва да е тук — заключи Понтус. Той взе джобното фенерче на Размус и заблещука из вехториите.

Но Размус седеше на пода до гумените ботуши. Какво го засягаше вече дали мазето е пълно със сребро, щом Токер не беше тук?

— Всъщност по-добре е, че той не е тук — каза. — Ако беше тук, тогава щеше да е мъртъв.

Сега поне имаше мъничко надежда, че утре вечер отново ще си върне живия Токер.

Понтус беше преровил всичко. Беше дръпнал покривката от щайгата с картофи на госпожа Андерсон. Сега стоеше там и доволно почукваше по сака, който бе вътре.

— Познай какво има вътре! И познай кой сега ще вземе сака и ще се втурне с него в полицията!

Размус уморено поклати глава.

— Във всеки случай няма да сме ние. Защото ти не искаш Токер да бъде убит, нали?

Понтус тихо метна покривката обратно върху щайгата.

— Не, естествено. Не помислих за това!

Самият Размус хвърли един поглед на сака и разбра колко е претъпкан със сребро.

— Вярваш ли, че има друг, освен нас, на който да му се е случило нещо толкова забележително? — каза той. — Стоим тук с един претъпкан със сребро сак и не можем да предприемем и най-малката стъпка. И най-малката стъпка дори!

Понтус трябваше да признае, че това е наистина забележително. Започна толкова добре и свърши толкова лошо. Навярно би било по-добре, ако се бяха прибрали да си легнат. Понтус се прозя. Току-що прозря колко хубаво място е леглото. Потупа Размус по рамото.

— Дали да не се приберем и да не поспим?

— Да, точно това и ще направим — тихичко отвърна Размус.

Беше страшно да се наблюдава мъката му отстрани. Понтус с радост би го утешил, пък било и поне мъничко. И изведнъж му дойде в главата: снимката на Прик! Нещо хубаво и важно все пак бяха свършили през тая нощ.

— Познай кой ще даде обратно снимката на Прик само след някой и друг час — бодро рече той.

Но Размус поклати глава в знак на отрицание.

— Във всеки случай няма да сме ние. Не разбираш ли? Не бива да отронваме и думица, че през тази нощ сме били в къщата на Йоахим. Защото тогава ще си помислят, че ние сме откраднали среброто. Не разбираш ли?

Понтус стоеше обезкуражен. Това наистина си беше една безславна спасителна акция. Той кимна горчиво.

— Имаш право. С вързани ръце сме. Само, както казва Алфредо, да си държим ченетата затворени.

СЕДМА ГЛАВА

Той не искаше да се събужда. Той в никакъв случай не искаше да се събужда. Но баща му го хвана за краката, вдигна го и го разтърси. В тая поза бе невъзможно да продължиш спокойно съня си. Освен това мама стоеше до него и го гъделичкаше по единия крак, а това усложняваше още повече нещата. Мъчително отлепяше очите си и наблюдаваше със съпротива обърнатия наопаки свят наоколо си.

— Трябва да се събудиш, Размус — каза усмихнатото мама. — Не искаш ли днес да ходиш на училище?

Татко го остави на земята.

— Децата въпреки всичко имат чудесен сън — отбеляза той. — Този дангалак е заспал снощи в осем и е почти невъзможно да го накараш да се събуди.

„Не, защото не искам да се събуждам — мислеше Размус. — Не искам да се събуждам и да трябва да мисля за Токер.“

— И с Токер не си излизал още — отбеляза мама. — Къде всъщност е Токер?

— Не знам — промърмори Размус.

— Навярно е отгатък при Прик — допусна татко. — Прик — провикна се той, — при теб ли е Токер?

От стаята на Прик долетя едно едва чуто „не“.

— Хайманата му с хаймана, пак е изскочил през прозореца — каза мама. — Размус, мисля, че здравата трябва да го скастриш, когато се прибере.

Да го скастри ли каза тя? О, само да знаеше! В случай, че Токер се върне жив у дома, той ще му иска извинение за всяка по-остра дума, която му е казал и ще му купува кълцано месо с всичките си джобни пари, и никога, ама никога няма да го оставя сам дори за една-единствена минута, и ако се наложи, по тая причина ще прекъсне дори училище.

Но не можеше веднага да прекъсне училище. Днес трябваше да отиде, макар че нямаше представа как ще прекара там целия ден и ще мисли за Токер, без да му побелеят косите.

Прик вече беше закусила, когато той влезе в кухнята, но още седеше на масата и гледеше втренчено пред себе си. Как бе възможно тя да страда толкова дълбоко и мъчително по Йоахим! За съжаление Размус не бе в състояние да сподели мъките й. Той си имаше достатъчно свои, които при това бяха безкрайно по-големи!

Но татко бе бодър както винаги. Препичаше си хляб и пееше с цяло гърло:

Ще ли моята каляска да се спре,
пълна с млади хубавици...

Размус му отправи поглед, изпълнен с упрек. Не бе съвсем подходящо да пее точно сега, когато Токер го нямаше. Но татко не

разбираше от подобни неща. Той премести очи от Размус към Прик и от Прик към Размус.

— Какво всъщност става тук... все още ли продължава годишното събрание на съюза на нощните шапчици, или нещо не е наред?

И той тупна Размус по рамото.

— За Токер ли си угрижен? Не го вземай толкова навътре! Както винаги полицаите от Вестанвик са в пълна бойна готовност да открият Токер.

В този миг звънна телефонът в антрето. Мама отиде и вдигна слушалката.

— Патрик — извика тя, — полицейският началник иска да разговаря с теб.

Татко стана от масата.

— Какво ли се е случило толкова рано сутринта?

„Мога да се обзаложа, че знам какво“, помисли си Размус и се заслуша напрегнато.

— Слушам, господин началник — изтреця татко. — Вече си буден и съм ти нужен!... Какво казваш?

Татко замълча за дълго и Размус с нетърпение очакваше развързката.

— При Фон Ренкен? — извика татко и Прик веднага наостри очи и уши. — Това вече е прекалено! Да, да, долитам със скоростта на ракета!

И нахлу като ракета в кухнята.

— Някой е проникнал с взлом нощес у Фон Ренкен! Среброто е изчезнало... всичките му там джунджурии!

Той си изля глътка горещо кафе в гърлото и нададе страшен вой, защото наистина се беше изгорил.

— Гръм и мълния, що за кафе е това! — извика той. — Трябва веднага да тичам в участъка.

Нахлупи полицейската шапка на главата си, докато вървеше към вратата. Там рязко спря, извърна поглед, удари гръмко токове и отдаде чест.

— Бог да пази краля — навярно няма да се върна за обед!

После изчезна, и мама, на която не ѝ се беше отдало да пророни и думица, за дълго остана до прозореца, втренчила нежен поглед

подире му.

— Бог да пази краля — от Патрик Персон — рече тя и поклати глава.

После си сипа кафе и седна до Прик.

— Горкият барон Фон Ренкен! Помисли само, цялата му сребърна колекция! Там трябва да има и една изключително красива кана, чувала съм за нея. Тя сигурно също е открадната.

— Надявам се — рече Прик.

— Що за врели-некипели говориш — озадачи се мама. — Надяваш се, че каната е...

Но Прик я прекъсна.

— Скъпа мамо, алергична съм към кани. Получавам обриви по цялото тяло, само когато чуя думата.

Мама учудено я погледна, но нищо не каза. „Аз също съм алергичен към кани... към крадци на сребро и към панаирджии, и към дебели Бerti“, мислеше си Размус. После отиде на училище.

— Какво става, брат Понтус, да не би да трябва да ти услужа с клечки, за да подпреш клепачите си, щом не можеш да ги държиш отворени? — попита доктор Фрьоберг в часа по математика.

— Да — честно си призна Понтус.

Размус стоеше пред черната дъска и се бореше с някакви числа. Даде си сметка, че и на него клечките биха му свършили добра работа, и той би си подпрял клепачите. През целия ден беше толкова преуморен, преуморен и потиснат, а това беше последният час. Така и така си беше трудно да останеш буден, камо ли пък ако цяла нощ си преследвал крадци. Всичко, казано от учителите, звучеше като нечленоразделен брътвеж.

Доктор Фрьоберг проверяваше критично Размусовите изчисления на черната дъска и кимаше от неудоволствие.

— Смешна работа — констатира той, — в края на май всички иначе мързеливи ученици получават прилив на ученолюбие и прилежание, но на Размус Персон изглежда не му е ясно, че срокът приключва след четиринайсет дни?

О, да, да, на Размус Персон му беше ясно, и ако всичко си бе вървяло по обичайния ред, сигурно би се разтревожил за оценката си

по математика, но точно сега тя му бе напълно безразлична. Единственото, за което можеше да мисли, бе Токер, и с нетърпение очакваше края на часа, за да отидат с Понтус при Ернст и да поговорят с него.

— Ще му кажа обаче цялата истина в очите, да знаеш — обясняваше Понтус, докато се приближаваха към синята каравана между люляковите храсти, където бе отседнал Ернст.

Но никакъв Ернст не се виждаше. Насреща, на малката стълба седеше Алфредо, навлякъл стар, опърпан халат върху артистичния си костюм и надигнал бутилка бира към устата си. Те застанаха на няколко крачки разстояние и го загледаха с ненавист. Още щом го съзряха, приключенията от нощес изплуваха пред очите им с цялата си заплашителност. Размус твърде добре си спомняше как го бяха приклецили тия огромни лапи, които сега държаха бутилката.

Но днес Алфредо беше дружелюбен.

— Не се цупете толкова, момченца — рече той и отпусна ръката с шишето. — Малките момченца трябва да са засмени, така казваше винаги маминка. Дявол да го вземе, как ме налагаше само, когато не исках да бъда засмян!

Размус мрачно го погледна.

— Мога да си представя колко засмян ще бъдете, господин Алфредо, ако вашето куче беше взето за заложник.

Алфредо доволен се запревива от смях.

— Господине, та господине — я по-добре да си говорим на ти, защото, така да се каже, имаме общ бизнес — предложи той и се приведе към тях, премигвайки лукаво с очи.

— Не съм съвсем сигурен дали искам да си говоря на ти с един крадец — троснато отвърна Понтус.

— Тихо — изшътка Алфредо и отново гръмко се разсмя. — Смяташ, че е по-добре, ако се обръщаш към него с господине ли, глупчо? Как се казвате, малки хъшлаци?

— Размус — пряко волята си рече Размус.

— Понтус — отрони Понтус.

Алфредо се смееше така, че коремът му подскачаше нагоре-надолу.

— Размуус и Понтуус, те са си за убиване! Но Размуус и Понтуус са прилежни момчета — продължи ласкателно той, — не са никакви си гнусни клюкари. Защото знаят какво ги очаква такива... Ще имат само едно малко, съвсем умряло куче, ама съвсем умряло!

Очите на Размус се разшириха от страх.

— Алфредо, можеш ли да се закълнеш, че Токер е жив? — попита той.

Алфредо налага шишето и изгълта бирата до последна капка. После се оригна и рече:

— Дали той е жив! Разбира се, че е жив, звярът му със звяр!

После се оригна още веднъж и запокити празната бирена бутилка в люляковите храсти. Размус трепна. Събирачът на празни бутилки у него веднага би се втурнал към шишето, но той се въздържа. Не искаше да припечели дори едно-единствено мизерно йоре от такъв мошеник. Но пристъпи няколко крачки по-близо до Алфредо и настойчиво и умолително го загледа.

— Алфредо, помислили ли сте за това, че трябва да дадете вода и храна на Токер?

— Ах, да, натъпкан е до гуша с бифтеци — увери го Алфредо. — А вода има в такова изобилие, че може да се удави, ако желае.

Размус вярваше от все сърце, че това може и да е истината, но не бе съвсем убеден.

— Сигурен ли си, че казваш истината? — попита той и умолително погледна Алфредо в очите.

Алфредо почти се докачи.

— Мислиш ли, че седя тук и лъжа. Винаги трябва да се придържаш към истината, Алфредчо — стремеше се да ми внуши маминка. Само пред полицаите трябва да лъжеш здравата и колкото ти душа иска...

Той спря по средата на изречението и се загледа парализиран от страх към отсрещната пътека.

— Дявол да го вземе, ето че се задават две парчета! — Цялата му дружелюбност се изпари; той докопа ръката на Размус в железния си юмрук и изсъска: — Хъшлако, накисна ли ни все пак?

Размус се дръпна.

— Изобщо не мисля за това! Какво, съмняваш ли се? Не ти ли минава през ума, че полицаите сами знаят откъде трябва да започнат, когато търсят крадци?

— О, да, винаги идват на панаира — ядно си призна Алфредо и хвърли дълъг, изпълнен с омраза поглед на двамата полицаи, които се приближаваха към неговата каравана.

Размус въобще не желаше баща му и полицейският началник да го видят в компанията на Алфредо.

— Да изчезваме, Понтус — прошепна той.

Все още имаше достатъчно време да се изпарят. Трябваше да проверят няколко други каравани, преди да дойде ред на Алфредовата. Но Алфредо отново ги сграбчи за ръцете.

— Ще стоите тук! — рече заплашително. — Ще стоите тук, докато си тръгнат!

Долетя и Берта с бясна бързина. Беше уплашена до смърт, воднистите ѝ сини очи примигваха ужасено срещу Алфредо.

— Полицаи — запелтечи тя, — чуваш ли ти, всесилния! Страх ме е!

Алфредо я избута обратно в караваната.

— Стой си вътре и си затваряй ченето! Полицията и кучетата трябва да се избягват, защото може да ухапят някого!

От своя страна той вече не изглеждаше уплашен. Сега той беше добродушният илюзионист, който никога не можеше да има нещо

общо с полицаите, във всеки случай с тези двамата, които в този миг се приближиха до него и го поздравиха с козируване.

— Извинете ни, но бихме желали да погледнем отблизо вашата каравана... една чисто формална проверка — каза полицейският началник.

Алфредо се засмя добродушно и гръмко.

— А, можете да формалничите колкото си искате. Но трябва да вземете предвид, че вътре Берта бди. Ядоса ли се, без съмнение веднага ще премине в атака... Навярно е останало и малко кафе?

— Благодаря, ние сме от полицията — присмехулно каза полицейският началник.

Алфредо кимна.

— Досещам се, досещам се, особено когато гледам хубавите ви униформи. Невъзможно е това да са двама обикновени глупаци, казвам си, това трябва да са двама полицаи.

Размус и Понтус стояха отдалечени на няколко крачки и се опитваха да изглеждат колкото се може по-незабележими. Размус забеляза, че на баща му не му стана особено приятно, задето го вижда тук. Той бързо го погледна и се надяваше, че няма да каже нищо. Но надеждите му останаха напразни.

— Какво правиш тук? — невъздържано попита баща му.

Преди Размус да успее да отговори, се включи Алфредо.

— О, две мили малки момчета, те с удоволствие искат да си побърбят с един обикновен гълтач на мечове. Малкият Размуус, той е хубаво и умно детенце. Един ден ще порасне и ще стане полицай, точно като татко си, не бива да се съмняваме в това.

— Ела, Патрик — каза полицейският началник и двамата влязоха вътре.

Размус и Понтус останаха отвън заедно с Алфредо.

— Бедната малка Берта, ей сега те съвсем ще й изкарат акъла и ще я уплашат — констатира Алфредо. — Само се чудя как ще го направят, щом тя така и така няма никакъв?

Той се приведе и погали Размус по бузата.

— А ти, бедно момченце, ти не вземай толкова присърце това, което казах, че ще станеш полицай, когато пораснеш. Нямах намерение да те обиждам. Може да ти се случи нещо по-добро, като те виждам как мислиш. Момчетата не бива да стават като бащите си.

— Тц — потвърди Размус.

— Твоят баща, той гълтач на мечове ли беше? — попита Понтус.
Алфредо поклати глава.

— Не, те бяха търговци на коне, и тримата. И моята маминка, тя също не беше гълтач на мечове.

— Каква беше тогава? — попита Размус.

Той пет пари не даваше за Алфредовите семейни преживелици, но тайно се надяваше, че ще е по-благоприятно за Токер, ако е в добри отношения с този злодей.

— Тя също беше търговец на коне — отвърна Алфредо. — Тя мамеше малките търговци на коне, мамеше ги чисто и просто феноменално. Нямаше кранта, все едно колко стара и похабена беше, на която тя да не може да налее с фуния малко арсеник, и тогава крантата ставаше толкова бодра и шавръклива, но само докато бъде продадена. Знам случая с една, която се казваше Леоноре...

Размус се извърна. Вече огладняваше.

— Трябва да се прибираме да ядем — каза Размус.

Алфредо направи обидена физиономия.

— Не искате ли да чуете за Леоноре? Тя беше стара кранта, която едва се държеше на крака, но мама ѝ изля с фуния четири кутии илачи и я продаде на един селянин на пазара в Кивик.

— Тъй значи — каза Понтус.

— О, да, ти какво си мислиш! И Леоноре, тя препускаше — беше истинска радост, когато селянинът си тръгна с нея вечерта.

— Ние трябва наистина да тръгваме — каза Размус.

Алфредо не обръщаше внимание на протестите и повишаваше глас.

— Но на другия ден крантата лежеше в обора на селянина и не можеше да помръдне.

— Селянинът не се ли е ядосал? — попита Понтус.

Алфредо повдигна рамене.

— Какво ѝ пукаше на маминка, че някакъв селянин се е ядосал? Тя го срещна няколко дни след това и го попита любезно и приятелски: „Е, как е крантата? Как е малката Леоноре?“ — „О, благодаря — отвърнал селянинът, — сега вече всеки ден може да стои по няколко часа на краката си“.

Тъй като никой друг не се смееше, направи го Алфредо, смееше се дълго и гръмко, толкова дълго, докато вратата зад него се отвори.

— А, ето ги и полицейските комисари — рече той. — Намерихте ли нещо?

— Беше само формална проверка, чухте вече — отговори полицейският началник, преизпълнен с достойнство.

Алфредо чешеше с две ръце косматите си гърди и дяволито примигваше срещу полицейския началник.

— Да, да, аз също често правя тук-таме чисто формални огледи и нищо не намирам. Какво всъщност търсите? Чух, че се споменаваха нещо за голямо количество сребро, което било откраднато?

Полицейският началник кимна.

— Това скоро ще се потвърди.

Размус беше сащисан от нечуваното нахалство на Алфредо. Седеше си тоя нехранимайко и си правеше майтапи на гърба на баща му и на полицейския началник. Около него сияеше от церемониална учтивост, очите му просто искряха безсрамно и се хилеше така, че чак зъбите му изглеждаха мазни.

— Да, срещат се много нечестни хора — философски обобщи той. После откърши клонче люляк и го помириса с благочестиво лице. — Ах, тези прекрасни цветове... Е, но вие все пак сте взели отпечатъци от пръсти, за да имате поне нещо, на което да можете да се опрете?

Размус изтръпна. О, небеса, ами ако започнат да вземат отпечатъци от пръсти в къщата на Фон Ренкен!

— Отпечатъци от пръсти ли? Та тук не е действал никакъв начинаещ, а опитен и хитър професионален крадец — каза баща му.

Алфредо закичи люляковото клонче зад ухото си и дяволито се засмя.

— Ха, ха, прекалихте с ласкателствата към мен... Не мога да не си призная.

— Хайде, Патрик, да вървим — каза полицейският началник. — Имаме по-важни неща за вършене.

— Разбирам, разбирам — разхълца се Алфредо. — Успех при формалните огледи и проверки. — Той остана седнал още дълго време, като не откъсваше поглед от тях, а после намигна на момчетата, една хитра лисица, както пише в книгите. — Ако гледаш свине и никога не

оставяш отпечатьци, ще стигнеш далеч, това казваше винаги маминка. Скъпи млади приятели, не забравяйте никога тези мои мъдри слова!

Той стана и се уви още по-плътно в халата си.

— Ела, Берта — провикна се после към караваната, — време е отново да изгълтам няколко меча. Но знаете ли какво, малки хъшлаци — продължи той, — скоро ще се върна и няма да глътна нито един меч повече, няма да глътна дори и един кухненски нож повече. Ех, че хубаво ще бъде.

Берта се появи. Беше облечена в червената си копринена рокля. Хвърли на момчетата поглед, изпълнен с ненавист, но нищо не каза, просто се промъкна пред Алфредо. Той искаше да я последва, но Размус го дръпна настоятелно за колана на халата.

— Скъпи Алфредо, не може ли сега веднага да си получи обратно Токер, ако се закълна в честта си, че няма да ви предадем?

Алфредо изтегли колана си.

— Думата си е дума! Събота вечер, нито по-рано, нито по-късно! Не бъдете толкова нетърпеливи, малки хъшлаци!

Те мигновено си тръгнаха, дълбоко убедени, че Алфредо е най-изпеченият мошеник на света, но и с известно упование, че въпреки всичко Токер е все още жив и утре вечер ще бъде свободен. Сега ставаше въпрос за това да се издържи дотогава. Размус чувстваше, че ще му бъде по-леко, ако не бъде сам, и Понтус, който бе един умен млад мъж, го разбра.

— Ела с мене у дома — предложи той. — Има мусака, която трябва да притопля... Мама е при кмета, ще дават прием днес.

Майката на Понтус бе най-добрата готвачка в града и осигуряваше себе си и сина си, като приготвяше най-изискани ястия тук и там в обществото на Вестанвик. И навярно пиленцата, които сега печеше в кухнята на кмета, бяха превъзходни, но в никакъв случай не можеха да се сравняват с мусаката, която бе оставила за Понтус във фурната у дома.

— Защото тя е най-вкусното нещо на света — отсече Понтус.

Размус тръгна с него и му бе благодарен. Не искаше да се прибира в къщи. Там го нямаше Токер, който винаги се хвърляше насреща му и се разлайваше от радост, Токер, който лежеше като малка топла топка в краката му под масата, докато Размус ядеше, Токер, който лежеше в леглото му и се опитваше да промуши рамото му с

муцунката си, Токер... Защо да се прибира тогава в къщи? Освен това мама трябва да е схванала, че с Токер се е случило нещо, и Размус, и при най-добро желание, не можеше да седи насреща ѝ и да се прави, че нищо не знае.

По телефона бе къде-къде по-лесно. И докато Понтус притопляше мусаката, Размус звънна в къщи.

— Да, искаме да отидем да го потърсим, Понтус и аз... Да, да, ще ям тук, ще ядем мусака, Понтус и аз... Да, да, ще си напиша домашните, ще ги напишем заедно, Понтус и аз.

Той остави слушалката и се върна обратно в кухнята, където Понтус вече бе приготвил масата.

Обедът беше, както казваше майката на Понтус, „едно интимно и уютно приятелско хранене с блюда, каквито обичат господарите“. За двамата млади приятели, за които ставаше дума тук, нямаше почти нищо, което да можеше да се сравни с мусаката.

— Много мило от страна на майка ти, че е стотвила толкова много мусака — каза Размус и изсипа още една планина в чинията си.

Понтус се смееше доволно. Доставяше му радост по изключение да бъде домакин, защото иначе най-често се случваше да обядва у Размус.

— Вземи си повече, има и за двама ни!

И Размус си вземаше. През цялото това време мислеше само за мусаката и почти никак за Токер.

Но после, като измиха съдовете и си написаха домашните, Размус стана мълчалив. Знаеше, че скоро трябва да си върви у дома и се ужасяваше от тая перспектива.

— Ей — предложи Понтус, — искаш ли да слезем за малко в мазето и да поразгледаме сребърните нещица в сака?

Лицето на Размус грейна. Това бе, той трябваше да е зает, непрекъснато зает.

— Знаеш ли какво? — хрумна му изневиделица. — Защо не сложим настрана една малка сребърна съдинка. Няма да се забележи. Та те самите не знаят какво и колко са откраднали.

Хрумването допадна на Понтус.

— И след няколко години ще я изпратим на татенцето на Йоахим, придружена със следната бележка: „Дарение от човек, който иска да запази анонимността си“.

Освежени от тази идея, те се потътриха надолу към мазето.

— Ако някой дойде, тогава ще му кажеш, че госпожа Андерсон те е натоварила със задачата да поразтребиш тук — каза Размус.

Понтус вече бе откачил ключа от склада на „Обединено старо желязо АД“.

— Да, разбира се! Стига да не дойде Алфредо... или Ернст... Те със сигурност не биха искали помощници при разтребването.

Разкикотени, те дръпнаха настрана покривката от щайгата с картофи на госпожа Андерсон и внимателно, с общи усилия извадиха сака оттам и го поставиха също така внимателно на пода.

— Сега те ще са твърде предпазливи и едва ли ще дойдат тук до утре вечер — предвиждаше Понтус.

Размус беше на същото мнение.

— Ние хич няма и да се туткаме, набързо ще преровим сака. Убеден съм, че трябва да отмъкнем каната.

Но не се оказа толкова лесно да преровят сака набързо, както си мислеше Размус. Ернст наистина си беше недоверчив. Не са били празни приказки, когато казваше, че иска да пломбира сака. Отгоре му наистина имаше здрава оловна пломба, която трябваше да се отреже, ако искаш да видиш съдържанието на сака.

— Това е нищо и никаква работа — мислеше Понтус. — Мога да направя нова топка. Чисто и просто ще стопя няколко оловни войници.

Размус поклащаше глава.

— Не, ще забележат. Той е поставил някакъв печат отгоре, не знам с какво... прилича на монета.

— Ние обаче също можем да поставим печат — смяташе Понтус.

— Да, само дето няма да е същият. Той е използвал някаква чуждестранна монета за целта. Ама че тъпак е тоя Ернст, недоверчив е като стара коза.

Те опипваха сака, усещаха сребърните предмети с ръцете си и се вбесяваха, че не могат да надникнат вътре, за да ги видят поне.

Размус размишляваше.

— Знаеш ли — рече вгълбен в себе си, — естествено, че може да се среже отдолу и после отново да се зашие.

Понтус се разкиска.

— Ей, смятам, че трябва да продаваме идеите си на Алфредо. Тогава Ернст ще си остане само с оловната пломба.

Доктор Фрьоберг се стремеше винаги да подчертае, че има мъже с идеи, които тласкат човечеството напред. Такъв бе и Размус, Понтус бе уверен в това.

— Ти, Размус, ти си един от онези с идеите — каза той, — а аз, аз съм един от другите, които тичат да донесат ножица, игла и конец.

Точно това и направи. После се заеха с работата. Размус разряза сака с известни усилия, и когато изсипаха съдържанието му в мазето на госпожа Андерсон, за известно време се възцари благоговейно мълчание.

— О, братко — пророни най-накрая Размус.

Човек не биваше да се съмнява, че това тук бе една от най-прекрасните колекции от сребърни предмети в страната. В нея имаше всичко: малки съдове и големи съдини, кани за чай и свещници, и табакери за смъркане на емфие, всичко от сребро; малки изящни солници от сребро, щипки за захар от сребро, купички за сметана от сребро, и после красивата кана, към която Прик беше алергична, и в която Алфредо бе потопил люляка.

— Какво да отмъкнем? — попита Понтус. — Навярно най-добре е да вземем няколко малки нещица, хич няма и да се забележи.

— Виж какво, каната не е чак толкова голяма — констатира Размус. — Не е много по-голяма от старото желязно хаванче на мама вкъщи.

Едва когато каза това, се сети, че старото желязно хаванче на мама вече не е у тях. Беше го получил миналата седмица за своя склад със старо желязо, а мама си беше купила ново, по-практично и по-малко. Желязното хаванче! Това бе възпламеняващата искра. Дойде му наум нова, бляскава идея.

— Слушай, Понтус — подхвана той, а после замлъкна и се замисли.

Сребърната акула, оня, за когото беше споменал Ернст, и който щеше да дойде утре вечер... Сакът ще бъде пломбиран, когато му го занесат, а преди това никой няма да разглежда съдържанието му. Но преди Алфредо и Ернст да дойдат тук, трябва да му върнат Токер... Когато отворят сака, вече няма да могат да извършат какъвто и да е атентат срещу Токер... Да, така излизаше... Доколкото можеше да види, за осъществяването на великолепната му идея нямаше никаква мъчнотия.

— Понтус — каза той. — Ние обещахме да не ги издаваме, но не сме обещавали да не крадем среброто. И замислям да го задигнем всичкото.

— Ти съвсем си откачил — заяви Понтус. — Тогава никога няма да получиш Токер обратно. Само си представи как ще побеснеят Ернст и Алфредо!

— Те обаче няма да го забележат — рече Размус и тихо и щастливо се засмя.

Лицето на Понтус се изопна от изумление.

— Няма да го забе...

Размус го прекъсна.

— Или ще го забележат, когато вече е твърде късно — обясни той. — Обединено старо желязо АД... Сигурно имаме толкова на склад, че да ни стигне да натъпчем сака?

Понтус стоеше като ударен с мокър парцал по главата. Не се разкикоти нито веднъж. Само зяпаше Размус с нямо удивление, напълно убеден, че точно такива като него тласкат човечеството напред.

— Малките момчета трябва да бъдат засмени — беше казал Алфредо.

Жалко, че не можеше да види колко засмени бяха тези двамата, които, натоварени със сребърни съдини, свещници и кани, бяха в непрекъснатото движение между мазето на госпожа Андерсон и „Обединено старо желязо АД“. Работеха бързо и методично. Среброто укриваха в един ъгъл под книжните отпадъци и старите вестници, и покриваха всичко добре, така че ничие човешко око да не може да зърне какво богатство лежи заровено тук. А измежду старото желязо грижливо избираха късове, които по размери и тегло да отговарят щогоде на откраднатото.

Накрая се стигна до най-важното: зашиването на сака.

Размус седна с кръстосани крака на пода на мазето като шивач и се занадсмива над своите способности.

— Жалко, че по трудово обучение никога не получих повече от четворка — призна си той.

— Струва ми се, че шиеш много добре — направи му комплимент Понтус. — Това, което правиш, бод зад игла ли се нарича?

Размус наблюдаваше своето творение.

— Хм, не вярвам! По-точно вярвам, че е кръстат бод, но не съм съвсем сигурен. Всъщност аз вече съм готов.

Двамата заедно вдигнаха сака и го поставиха обратно на мястото му в щайгата с картофи и Размус му тегли на прощаване един бодър и лек шут.

— Бих искал да знам какво ще каже Алфредо, когато намери табелката ни.

За да не дават излишни поводи за съмнение на крадците, те бяха свалили табелата си от вратата. Тя обаче бе напъхана вътре в желязното хаванче вместо малък поздрав: Ако имате нужда от повече, тогава обърнете се с пълно доверие към „Обединено старо желязо АД, Съдружие на Понтус Магнусон и Размус Персон“.

Понтус се разкикоти.

— Да, наистина бих искал да зърна физиономията на Алфредо, кълна се. Но сега най-добре е вече да изчезваме оттук.

Ах, защо го каза чак сега? Сега, когато вече беше късно?

Беше твърде късно да излязат оттук. Защото в този миг чуха как някой слиза по стълбите. Бяха двама, които вървяха надолу, и единият казваше:

— Ти не си добре с нервите, Ернст, никога не си бил добре.

Размус и Понтус се спогледаха един друг в дива паника. Сега всичко беше изгубено. Токер беше изгубен. Среброто също.

Помощ, крещеше наум Размус, помощ!

Като отговор на молбата му се чу как отвън някой се строполи по стълбите. Той грабна ръката на Понтус.

— Бързо, тръгвай!

Беше въпрос на живот и смърт, и когато Понтус окачи катинара на вратата, те чуха Алфредо сърдито да грухти:

— Помогни ми, Ернст! Тая стълба е специално конструирана така, че хората да си изпотрошат краката.

Това беше спасение в последната секунда. Те стояха в склада за старо желязо, а сърцата им бяха слезли в петите. Надничаха през един процеп в стената и виждаха как Алфредо отключва катинара, който те бяха заключили само преди няколко секунди.

— Е, сега ще се убедиш, Ернст!

Ернст само промърмори нещо неясно.

— Сега ще се убедиш — повтори Алфредо. — Не бива да си толкова недоверчив към бедната Бертичка... Погледни тук, пломбата си е недокосната, напълно недокосната.

ОСМА ГЛАВА

Първата му мисъл, когато се събуди в събота сутринта, беше:

— Днес вечерта ще си получа Токер обратно! Не утре вечер или през следващата седмица, а тази вечер. И тогава той отново ще лежи тук до мен!

И той присви ръка, като че ли искаше да почувства главата на Токер. Знаеше съвсем точно как бode тази остра козинка. Усещането му за това бе живо в ръката му, толкова живо, че почти можеше да си представи, че Токер вече е тук.

Той копнееше страшно много по него, но най-удивителното в случая бе, че вече не беше неспокоен. Когато този ден отминеше, щяха да отминат и тревогите му, в това беше сигурен и затова се радваше.

Стоеше в стаята си, и подсвирквайки с уста, си приготвяше чантата. Днес беше хубав ден. Няма значение, че валеше дъжд. Градината бе потънала в мека, сивкава омара. Цветовете от дърветата се ронеха по земята и изглеждаха почти като сняг. А колко тихо беше утрото. Косовете пееха другояче. Навярно косовете не обичаха дъжда? В общи линии и той не го обичаше. Но днес всичко бе другояче, изключително, днес щеше да си получи Токер обратно.

Жалкото беше само, че не можеше нищо да разкаже на мама. Тя беше потисната и неспокойна, и едвам се сдържаше да не заплаче.

— Никога не е изчезвал за толкова много време — казваше тя. — Цял ден и цяла нощ... Къде ли може да се е дянал?

Размус я галеше непохватно по бузата и се опитваше да я утеши.

— Не се страхувай, мамо. Ще видиш, че ще се върне.

В училище той беше в стихията си. Отговаряше на всички въпроси, от първия до последния, получи обратно диктовката си само с две грешки, и доктор Фрьоберг каза, че когато Размус Персон понапрегне само малко мозъка, с който природата го е надарила, то той може да смята много добре.

По време на междучасията стоеше с Понтус в една локва в училищния двор. Разговаряха тихо и тайнствено, и дяволито се радваха

само като си помислеха за Токер и за сака в щайгата за картофи на госпожа Андерсон.

Размус отново се сети колко го измъчваше страданието на Прик. Бедната Прик! Преди непрекъснато обикаляше из двора заедно с Йоахим, но сега стоеше с другите момичета от класа пред вратата на физкултурния салон, а само няколко метра по-нататък стоеше Йоахим с някакво чернокосо момиче, което се кикотеше на всяка негова дума. Мухльото му с мухльо, та той не можеше да не забележи, че Прик е много по-хубава! Не че Размус някога бе размишлявал над въпроса как изглеждат момичетата — съвсем не! Но понеже Прик беше облечена в този зелен шлифер и косата ѝ се бе разпиляла във всички посоки, както ставаше винаги при дъждовно време, тя без никакво съмнение беше най-красивото момиче в училищния двор, това всъщност трябваше да схване Йоахим с бедния си и окаян разум. Размус изгаряше от желание да отиде при него, да го хване за финия му нос на барон и да го отведе при Прик, защото тя очевидно не можеше да бъде щастлива без Йоахим. А Размус искаше тя да е щастлива, точно толкова щастлива, колкото бе той самият. Всички хора трябва да са щастливи, мама и татко също, в случай, разбира се, че вече не са твърде стари за това. Дори на учителите си желаяше всичко добро в ден като днешния, когато щеше да си получи Токер обратно.

Веднага след училище изхвърчаха като стрели към Пазара на въшките.

— Длъжни сме да разберем точно кога и къде ще трябва да го вземем — каза Размус. — И те няма защо да се дразнят, че идваме да ги попитаме.

Пазара на въшките беше съвсем опустял под дъжда. Никой нямаше намерение да си подава носа навън, но през прозорците хората гледаха любопитно как тези двамата, с дъждобрани и гумени ботуши, прецапват с бясна скорост през локвите и очевидната им цел е панаирът. Кой в целия свят би тръгнал в такова време на панаир?

Не, картината на панаира наистина бе угнетяваща, толкова угнетяваща, колкото може да бъде само картината на един панаир в дъждовен съботен следобед. Въртележките стояха неподвижни. Нагласените дами, които подканяха всекиго да опита щастието си, изглеждаха като че ли скоро ще се проснат от скука. Гълтачът на мечове Алфредо бе затворил шатрата си. Караваните между

люляковите храсти стояха унили под плющия дъжд всред неизгазима кал. Вече не изглеждаха толкова уютни, само отчаяни и угрижени.

— Така или иначе действа потискащо — призна си Понтус, когато пристигнаха тичешком и калта зажвака под гумените им ботуши. Въздухът между храстите бе застоял, люляците висяха тежки от влагата, така че ако човек се приближеше до тях, отгоре му щеше да се излее истински малък водопад.

Вратата на Алфредовата каравана беше затворена, но Размус решително почука.

— Кой е? — чува мърморещия глас на Берта.

— Ние сме — отвърна Размус.

Вратата се отвори. Ернст я отвори, и изглежда беше в лошо настроение.

— Вие сте значи — рече вкиснато.

Размус го погледна с очакване.

— Да, дойдохме само да попитаме кога можем да си вземем Токер.

— Не е за вярване, че пак ще говорим за това кутре — каза Алфредо, който седеше на масата и пиеше кафе. — Влезте и седнете, пък тогава ще си поприказваме! Берта, дай по глътка кафе на младите господа!

Берта ядосано тресна две чаши на масата, а те чинно седнаха на леглото и отпиха от кафето на своите врагове, без да кажат и гък. Не се и осмеляваха да откажат — заради Токер!

Ернст седеше на походното легло отсреща и враждебно се пулеше. Не изглеждаше да е очарован от тяхното посещение.

— Тази работа ме изнервя — отсече той. — Кой, мислите, трябва да чака, кой трябва да седи и да чака в тоя жалък и стар миши капан, докато се пръсне на парчета?

— Миши капан — повтори Берта. — Никой не те е вързал тука. Най-малко пък аз. Много добре щях да си прекарвам, без някой да ми виси на главата и цял ден да пуши цигара от цигара и да ми трови въздуха.

— Е, хайде стига — изгрухтя Алфредо, — искаш ли да си затвориш фаталната уста, Берта. Ернст не е добре с нервите, знаеш го.

Берта ядосано врътна глава.

— Пет пари не давам — каза тя.

Размус и Понтус мълчаха и слушаха. Изглежда всички бяха забравили, че те двамата са тук. Берта и Ернст бяха ядосани, това се виждаше, и всеки миг можеха да се хванат за косите. Само Алфредо преспокойно си пиеше кафето.

— Знам много точно каква е твоята грешка — каза той и посочи Ернст с хлебчето. — Ти трябва да се сдобиеш с жена. Не е хубаво за един мъж да е сам.

— Не, сам си е по-добре — отсече Ернст и отправи язвителен поглед към Берта.

— Да, само по себе си — отвърна му Алфредо, — е много по-добре. Но ти имаш нужда да бъдеш облагороден, Ернст! Погледни ме мен, аз съм един облагороден човек, и това се дължи само и единствено на Берта. Тя е майстор в облагородяването на мъжете, жената де!

Берта изфуча, но нищо не каза.

— Алфредо, кажи — отново опита Размус, — нищо не пречи, ако узнаем кога точно можем да си вземем Токер?

— Дявол да го вземе как само вали — рече Алфредо, все едно че не беше чул нищо. — Панаир в дъждовно време, това доставя почти същото великолепно удоволствие като да си женен за Берта. Но за мое голямо щастие ме е ухапал комар и мога да се чеша, колкото си искам. Тогава времето никога не стига.

Берта беше донесла един леген, който напълни с мръсни съдове. Ернст лежеше на походното легло и пушеше, Алфредо се чешеше по ухапаното място и си тананикаше с дълбок, красив бас под носа. Но изведнъж спря да пее.

— Дявол да го вземе, съвсем сериозно си мисля, че покривът ще протече.

Алфредо сучеше мустаците си и гледаше втренчено в мокрото петно на тавана.

— Това ми напомня за чичо Константин, брата на маминка — каза той.

После замълча. Чуваше се само как дъждът плющи в стъклото.

— Трябва да вземем предпазни мерки, защото скоро ще бъде твърде късно — констатира Алфредо.

Берта беше започнала да мие съдовете и пръските хвърчаха на всички страни.

— Никога досега не съм чувала, че имаш чичо Константин — изръмжа Берта.

Алфредо я изгледа с нескрита почуда и поклати глава.

— Жено, между небето и земята има много повече от това, което ти си чувала — каза той. — Чичо Константин, да... той беше търговец на коне също като маминка.

Ернст се извърна в походното легло. Той беше в лошо настроение.

— Не, знаеш ли какво, не започвай пак с твоята маминка. Така и така вече ни е дошла до гуша.

— Сега разказвам за чичо Константин и не желая да слушам никакви възражения — отсече Алфредо. — Той беше търговец на коне, моят чичо Константин, но беше също и анархист. Непрекъснато мечтаеше за това, как ще направи човечеството по-добро, като го вдигне във въздуха, да!

— Така, точно така, помисли само — намеси се отново Ернст. — За това и аз чат-пат имам огромно желание!

— Случва се — съгласи се Алфредо, — човешко си е! В един дъждовен ден като днешния си седеше чичо Константин вътре в нашия фургон и се занимаваше със своите малки експерименти. Искаше да изнамери нещо, по-страшно от динамита и тротила, и така нататък.

— И отдаде ли му се? — попита Ернст.

Алфредо кимна.

— Да — потвърди той, — да! Ах, да!

Той положи ръка върху главата на Понтус.

— Знаете ли, малки хъшлаци, една вечер, когато отидох вкъщи при маминка и видях едно голямо петно на тавана, тогава я попитах: „Какво е това? Да не е следа от експериментите на чичо Константин?“. Тогава маминка се разплака и отвърна: „Не, това е следа от чичо Константин“.

Сега обаче Берта здравата се разядоса.

— Що за глупости — каза тя, — що за глупости дрънкаш. Много добре знам, че нямаш никакъв чичо, който да се казва Константин.

— Как наистина вали като из ведро — унесено промълви Алфредо. После се обърна към Размус. — Какво искаш да научиш?

Кога обратно ще си получиш Токер ли? Тази вечер, своенравно детенце, тази вечер!

— Оттук ли трябва да си го взема?

Сега и Ернст се намеси в разговора.

— Не, не трябва.

Той отново се извъртя върху походното легло.

— Чуйте ме, момчурляци, имате ли палатка? Слушали ли сте за тези балами, които понякога нощуват навън?

— Да — отговори Размус. — Аз имам палатка.

— Забележително — каза Ернст. — Тогава си заминавайте вкъщи и обяснете на майките и на бащите си, че искате да пренощувате в палатка.

— Но защо? — поинтересува се Размус.

— Ами в случай, че стане бая късно, преди да си получите обратно песа. Тогава родителите ви ще вдигнат патърдия, а аз не искам никакви патърдии. Разбрано? Нали можете да подържите песа до сутринта при вас в палатката? Няма ли да е чудесно дори?

Размус си помисли, че след като Токер му бе най-скъпото същество на земята, наистина ще е чудесно той да е до него в палатката.

— Във всеки случай знам за едного, който ще се изпълни с подозрения, когато кажа, че искам да спя на палатка, когато навън вали като из ведро — призна си Размус, — и това е майка ми.

— Ооооо, едно толкова прилежно малко момче може с голям успех да върже тенеке на мамичка — беше уверен Алфредо. — Няма нужда да споменаваш за палатката, в случай че това ще я направи подозрителна. Съвсем спокойно можеш да ѝ разкажеш, че искаш да отседнеш в някоя планинска хижа и да се любиш на слънчевия изгрев. Крилете на фантазията са затова, за да ги използваме.

— Ти винаги трябва да се придържаш към истината, Алфредчо, ти е казвала все пак твоята маминка — възрази Размус. Той също можеше да бъде остроумен, когато беше необходимо.

Алфредо направи доволна гримаса.

— Хъшлаци такива... чувам, не съм хвърлял напразно перлите си.

Но Ернст беше нетърпелив. Заподканя ги да си вървят.

— Омитайте се сега и елате отново довечера в осем.

Когато Размус се прибра у дома, цялото семейство се бе събрало в кухнята. Мама се въртеше около фурната, а татко седеше на обичайното си място в ъгъла и разказваше надълго и нашироко. Кражбата на среброто го тревожеше. Било най-тежкия криминален случай в историята на Вестанвик, твърдеше той, и полицията работела в голямо напрежение. Той самият отново трябваше да отиде на дежурство. Беше дежурил цялата нощ, сега беше свободен за малко и беше готов да осветли мама и за най-малките подробности.

— Трябва ли да обсъждаме най-тежкия криминален случай в историята на Вестанвик точно тук, в кухнята, и точно когато съм заета с печенето?

Очевидно тя не бе в най-доброто си настроение. Следователно не бе особено подходящо да се повдига въпроса дали може да се пренощува на палатка.

— Не искаш ли да чуеш какво е моето мнение? — попита учудено татко.

— Напротив, моля, моля — отвърна мама. — Но трябва да имам достатъчно пространство за тавичките си.

Прик се засмя. Случваше ѝ се за първи път от сряда вечерта.

— Посвийте се малко, момчета, за да има мама достатъчно пространство за тавичките си — каза тя. — Сигурна съм, че ѝ трябва цяло футболно игрище. Ядосана ли си за нещо, мамо?

Мама свъсено я изгледа.

— Не, не съм. Но не зная защо всички вие непременно трябва да сте в кухнята, когато пека.

— Защото е много уютно — обясни Прик, — и защото мирише много апетитно.

Татко кимна в знак на съгласие.

— И защото ти самата си един малък сладкиш със стафиди, съкровище.

— Един ядосан малък сладкиш със стафиди — допълни Размус.

— Благодаря — промълви мама, но не изглеждаше особено успокоена. Стоеше там и месеше тестото мълчаливо и ожесточено, като че ли искаше да го смаже. — Всъщност, Прик — попита тя, — ти ли си била последна в банята?

Прик се замисли.

— Възможно е... защо?

— Тогава, моля те, измивай подире си — посъветва я мама и хвърли една тавичка във фурната. — Или си мислиш, че аз трябва да го правя?

— Извинявай — каза Прик. — Отивам веднага...

Размус си направи един малък червей от тесто и го разлюля пред носа на майка си.

— Нямах ли още нещо, за което да се скараш, мамо, тъкмо си набрала скорост?

— О, да, разбира се — отговори майка му. — Погледни вратата на хладилника. Почерняла е от отпечатъци на пръсти.

— Чии по-точно са? — осведоми се Прик.

— За това по-добре попитай баща си — отговори ѝ мама. — Щом има полицаи в къщата, то той най-малкото може да идентифицира отпечатъците от пръсти. Това не е наистина най-тежкият криминален случай в историята на Вестанвик, но няма да е зле въпреки всичко да се доведе докрай.

Татко се засмя.

— Подозираш ли някого?

Мама произвърна глава и се загледа в Размус.

— Дума да не става — защити се той. — Не съм виновен, защото винаги блъскам вратата.

— Аха — направи крива гримаса мама, — това значи е причината, поради която боята е започнала да се лющи.

Татко веднага зае помирителни позиции, той не обичаше караниците.

— Мога да я намажа с боя — предложи той.

Но лицето на мама изразяваше съмнение.

— Така ли, и кога?

— Точно в навечерието на сребърната ни сватба — подсигури се татко.

— О, изобщо не вярвам — заяви мама. — Дотогава има още седем години, а ти искаше също да поправиш и стената на банята, доколкото си спомням. Беше в годината, в която се роди Размус, струва ми се. И после всички тези криминални случаи, които освен другото трябва и да разрешиш...

Татко беше съвсем смазан.

— Какво става с теб, съкровище?

Тогава мама погледна с насълзени очи.

— Извинете — промълви тя, — но толкова се тревожа за Токер, че направо не съм на себе си. Все ми е едно за среброто на Фон Ренкен! Искам полицията да ми върне Токер. Това е единственото ми желание.

Татко угрижено зарови пръсти в косата си.

— Да, да, съкровище, да, да...

— Колкото и безценно да е среброто! — разпалено продължи мама. — Но Токер е живо същество. За мен по-важно е това, което е живо — каза тя и се разхълца.

Татко стана още по-нещастен.

— Да, да, съкровище, ние правим, каквото можем, но...

Тогава иззвъня телефонът и Размус вдигна слушалката. Беше леля Рут, искаше да говори с мама.

— Внимавай за сладкиша, Прик — предупреди мама и изми брашнените си ръце.

После излезе в антрето. Те си знаеха, че няма да я видят в следващите десет минути.

— Чуйте ме, деца — започна татко с угнетен глас. — Заради мама трябва да се държим другояче. Не издържам, когато е толкова натъжена, разбирате ли?

Разбираха.

— Не мога да издържам, когато е толкова мрачно — призна си той и потрепери. — А когато и мама започне... Достатъчно е, че вие двамата се мотаете наоколо, увесили носове.

Той приятелски тупна Прик.

— О, да, аз забелязах, можеш да ми вярваш. Видях как се мотаеш из къщи и страдаш!

Прик сведе очи.

— Не си мисли, че можеш да скриеш нещо от баща си — продължи татко. — Но не се отчайвай толкова, Прик. Той ще се върне, това мога да ти го гарантирам.

Страните на Прик леко се зачервиха.

— Наистина ли мислиш така, татко? — меко попита тя.

— Разбира се — потвърди баща ѝ. — Ще се върне и ще скача, и ще лае както винаги.

Прик рухна.

— Ах... имаш предвид Токер?

— Да, поне засега нямаме друго куче, дявол да го вземе — каза баща й. — Но сега преди всичко трябва да помислим за мама.

Той нададе ухо към антрето. Мама все още говореше, тъкмо обясняваше:

— Съвсем съм отчаяна. Поне да знаех какво е станало с него... А най-лошото е, когато виждам, че и децата са много нещастни.

— Ето, чувате ли — каза татко. — Не трябва да сте повече нещастни, бъдете весели и разговорливи. Говорете й: „Токер ли, той ще се върне. Не се тревожи за Токер, мамо“. Трябва да ми помогнете да я ободрим, разбирате ли?

Размус и Прик кимнаха. Те щяха да направят всичко, за да видят майка си отново радостна. „Ах, мислеше си Размус, защо не мога да й разкажа, че Токер ще се върне у дома още тази вечер?“ По тоя начин щеше да я зарадва най-бързо. Но понеже бе невъзможно, трябваше да се преструва колкото се може по-добре.

Мама току-що бе оставила слушалката. Но се забави малко, преди да влезе в кухнята. Когато отвори вратата, държеше в ръката си някакво листче.

— Рут смята, че трябва да дадем обява за Токер. Странно, че сами не се сетихме за това досега.

Размус невъздържано се засмя.

— Да дадем обява? Какъв смисъл има? Та Токер не може да чете — каза той. Най-добре беше веднага да започнат да я ободряват.

Татко също се засмя.

— Ха, ха, та Токер не може да чете. Ама че си смешен, Размус — отсече той. Но само като погледна жена си, и млъкна. — Хмм... Естествено, че ще дадем обява. Мога ли да погледна, съчинила ли си я вече?

Той протегна ръка, взе листчето и мълчаливо прочете написаното. После се разсмя с цяло гърло.

— Но, съкровище! Така не може да се каже!

— Какво е написала мама? — полюбопитства Прик.

— Чуй само — зачете татко. — Токер, малък острокосмест дакел, избягал. Молим да се обади на 182, Вестанвик.

— Какво е сгрешено тук? — остро попита мама.

— Да се обади! Мислиш ли, че Токер сам трябва да се обади?

— Не ставай тъп — срязва го мама. — Естествено имам предвид, че трябва да се обади този, който го намери.

— Няма ли да е по-уместно, ако го допълниш? — попита татко.

— Тогава няма да се събере в два реда, а обявите струват пари. Длъжна съм да ти го кажа, в случай че не го знаеш.

Татко продължаваше да се смее.

— Мамо, мила мамичко, кой е толкова добре като теб — каза той. — Но като помислиш само... Молим го да се обади — ха, ха!

— Да, ти само знаеш да се смееш — произнесе се мама и с все сила замачка тестото. После спря и мълчаливо и угрижено се втренчи в някаква точка пред себе си. — Не разбирате ли, че сърцето ми се къса заради едно-едничко мъничко куче? — попита с въздишка тя.

— Ах, но все пак имаш нас — бодро я окуражи Прик. — Ние можем да лаем и да махаме с опашки, стига да поискаш.

Мама ѝ отправи унищожителен поглед, но Прик не се остави.

— Всъщност изобщо не знам дали точно дакелите са най-добрите кучета. Човек почти не ги забелязва. Можем вместо него да си вземем някое кръвожадно куче и да го обучим. Няма ли да е чудесно?

Татко неспокойно се размърда. Беше сигурен, че това не е най-подходящият начин мама да бъде ободрена.

— Смешно е, че си в толкова добро настроение, Прик — каза мама, но то не прозвуча така, както го бе помислила.

— Но, мамо, в края на краищата не е чак толкова голямо нещастие, когато един малък пес е избягал — рече Размус и наум се помоли: „Прости ми, Токер... ти разбираш, правя го само защото искаме да ободрим мама“.

Мама се втренчи в него.

— И това го казваш ти? За своето собствено куче? — Тя пхна последната тава със сладкиш във фурната. — След всичко дотук си мисля, че аз съм единствената в това семейство, която прави нещо за Токер. Бедният малък Токер... Но той навярно вече е мъртъв и не се нуждае повече от никаква любов.

Размус изстина, когато тя произнесе тези думи, но не позволи да му проличи.

— Е, всички сме длъжни да измением този път, казваше винаги баба — тихичко промълви той.

Това вече не биваше да го казва. Мама тресна подobaващо вратата на фурната, после застана в средата на кухнята и огледа всичките един по един.

— Какво става с вас? Нямате ли сърца? Наистина ли аз съм единствената, която обича Токер?

Семейството ѝ седеше угрижено. Само защото бе толкова трудно да я ободри! Или защото не знаеха как точно трябва да го сторят?

— Бедният малък Токер — произнесе мама с хленчещ глас. — Все едно го виждам пред себе си, как се щурка под дъжда, съвсем сам... После поглежда всеки, когото срещне, с тези мили, умни очи, но никой не разбира, че той моли за помощ, защото не може да намери пътя за вкъщи.

— Тц — каза Размус, болезнено засегнат и очите на Прик се уголемиха.

— Патрик, помниш ли още, колко мил беше тогава, когато ти лежеше болен? — продължи мама. — Помниш ли как седеше на пода до твоето легло с изопнатата глава и непрекъснато те гледаше? О, колко умно беше това куче!

— Хммм — замънка татко, — о, да, разбира се, че помня още... хммм!

Размус въздъхна и въздишката му бе дълбока като хлип.

— Не, със сигурност няма никакъв смисъл да се дава обява — тихичко започна мама. — Дълбоко в себе си знам, че той е мъртъв. Виждам го пред себе си, виждам как лежи някъде съвсем самичък, едно мъничко, мъничко, самотно куче... съвсем безмълвно и със затворени очи... и никога, никога повече няма да залае.

— Мамо, недей! — изкрещя Размус и се разрева силно, и Прик запрегльща напрегнато. — Можеш да внушиш всекиму, че...

— Хммм — рече татко, — хммм... все пак трябва да дадем обява въпреки всичко.

Той се надигна и отиде при телефона, а те седяха смълчани и слушаха как диктува обявата.

— Вестникът във Вестанвик ли е? — осведоми се той. — Искам да дам една обява, моля... Тук е Патрик Персон, полицай... Да. Трябва да гласи следното: „Токер, малък острокосмест дакел...“. — Но гласът му се разтрепери и той замълча. После започна отначало. — ... малък острокосмест дакел, избягал! — Той почти се разрева, но звучеше толкова хрипкаво, че не можеше да се чуе по-нататък.

— Да се обади... Вестанвик... 182...

— Недей, Патрик, не плачи! — извика мама.

Но и самата тя плачеше. Това правеха и Прик, и Размус.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Прогнозата за времето през този особен съботен ден на месец май предвиждаше превалявания, които щяха да спрат привечер, когато се очакваше изясняване, и по изключение стана точно така. В седем вечерта се появи слънцето и по небето бе невъзможно да се види какъвто и да било облак. Облаците се поразсеяха и у семейство Персон. Във всеки случай валежите спряха, никой вече не плачеше. Навечеряха се хубаво, татко се върна да дежури в участъка и да продължи да се занимава със случая „Ренкен“, мама и Прик седяха във всекидневната, Размус стоеше в кухнята, приготвяше си сандвичи и си вареше какао за своя нощен излет.

— Понтус и аз имаме намерение да излезем с палатката — подметна той съвсем между другото на майка си, за да ѝ стане ясно, че нещата вече са решени и няма смисъл да се говори повече по въпроса.

Мама не повдигна никакви възражения.

— Но надявам се, че не си забравил за утрешния празник на пролетта? — каза тя. — Ще дойдеш преди това вкъщи и ще излезем заедно... в случай че въобще излизаме сега, когато Токер не е тук — завърши тя с въздишка.

— Повече от ясно е, че ще отидем на празника. Дълго преди това ще си бъда у дома... и Токер също, залагам си главата.

Сянка пробягна по лицето на Прик, когато се заговори за празника, и тя тъжно извърна глава. На Размус му стана много мъчно. На този неземеен празник, за който беше говорила дълго време и му се беше радвала толкова много, групата „Плинг Плонг Плайерс“ трябваше да покаже изкуството си пред цял Вестанвик — и бедната Прик щеше да седи там, на подиума, точно до Йоахим. Бедничката!

Размус изръмжа наум заради глупавия Йоахим, докато стоеше в кухнята и приготвяше раницата си, и слушаше с половин ухо какво се говореше оттатък във всекидневната.

— Какво ще правиш тази вечер, Прик? — чу той гласа на мама.

— Нищо... ще си остана вкъщи — отговори Прик.

А беше събота вечер, беше пролет и всичко останало. Ама че бедствие! Доколкото беше схванал, пролетта беше точно за такива хора, потънали до гуша в любовта. Колкото и да се връщаше назад в спомените си, не се сети Прик да си е оставала у дома в някоя съботна вечер, с изключение на един-единствен път, когато бе болна от заушка и в лицето приличаше на малко прасенце.

Той промуши глава през откренатата врата на всекидневната и каза:

— Довиждане!

— Довиждане! Ще се видим тогава утре.

На велосипеда бяха здраво пристегнати палатка, раница и спален чувал, и така той трамбоваше нагоре по улица „Дърводелска“, за да вземе Понтус, и точно в осем двамата вече стояха пред караваната на Алфредо.

Панаирът отново се бе оживил след дъжда. Беше събота вечер и музиката на въртележките ехтеше над Пазара на въшките. Можеше да се чуе отдалеч, примамваше и подканяше: *Елате, всички вие, които искате да изпитате удоволствие в събота вечер, всички вие, които искате да покръжите с въртележките и за последен път да опитате своето щастие! Елате, утре ще бъде твърде късно!*

Да, утре ще бъде твърде късно. Защото тази нощ, когато въртележките направят последния си кръг, хората от панаира ще се застыгат за път към следващия градец. Всички мамещи павилиони и стрелбища ще бъдат разглобени, караваните с мъка ще излязат от калта и ще потеглят, и под люляковите храсти ще останат само тук-там разхвърляни бутилки, хартии и откъртени люлякови клонки.

Панаирджиите ще си заминат оттук. Утре е големият пролетен празник на училището във Вестанвик и нищо не би могло да се мери с него. Но, слава богу, има други места, където хората биха желали да се качат на въртележките и да опитат своето щастие. Там обаче нямаше да могат да се насладят на изкуството на световноизвестния гълтач на мечове Алфредо. Той беше прекратил договора си — по здравословни причини, както твърдеше. „Страдам от тежка анемия — каза той. — Тези проклетни мечове не съдържат толкова желязо, колкото би трябвало“ — беше уверил той вбесения организатор на панаира, който с цялата възможна бързина бе успял да го замени с една опитомителка на змии.

Алфредо даваше своето последно представление тази вечер във Вестанвик. Повече от справедливо бе точно хората от Вестанвик да преживеят неговото благодарствено и прощално представление. Световноизвестният гълтач на мечове обичаше този малък градец. Тук делата му вървяха по-добре, отколкото в повечето столици на Европа, твърдеше той.

— Голямо благодарствено и прощално представление в девет часа. Купете си билети още сега... — Облечената в червено асистентка на Алфредо стоеше пред палатката и извисяваше глас: — Не се блъскайте, не се блъскайте, има място за всички!

Но самият гълтач на мечове не можеше да бъде видян наоколо.

Не беше и в караваната си, когато Размус и Понтус пристигнаха там. Там беше само Ернст.

— А, вие сте — рече Ернст. После замълча за известно време, а Размус и Понтус стояха притихнали на вратата и чакаха. Размус усещаше как отвътре ври и кипи. Ако не узнаеше съвсем скоро къде е Токер, сигурно щеше да се пръсне.

Ернст също беше на ръба на експлозията, виждаше се. Само дето не бе ясно дали е в лошо, или в добро настроение. Изглеждаше някак си превъртял. Беше си недружелюбен, така или иначе, но под повърхността бликаше и някакво тайно блаженство, което просветваше в наглите му, цинични очи. Навярно се радваше на сака със среброто и на този, когото наричаше Сребърната акула, и който щеше да дойде тази вечер, за да купи цялата стока. „Олеле, боже, как само ще се зарадва Сребърната акула, когато види що за сребро има в сака“, мислеше си Размус. Но каза:

— Е, ще разберем ли най-после къде е оставен Токер?

Ернст седеше на едно походно легло и си чоплеше носа. Нямаше бърза работа.

— Има още някои неща, които трябва да си изясня — рече той.

— Какви по-точно? — поинтересува се Размус.

Ернст остро го погледна.

— Казали ли сте със сигурност на майките и бащите си, че няма да се прибирате тая нощ? — попита той.

— Да, взел съм и палатката със себе си — отвърна навъсено Размус.

Лицето на Ернст просветна.

— Така, така, бедните ви родители не бива да се тревожат за вас, мисля аз. Но всъщност палатката е излишна, вие още сега можете да си получите песа. После можете да си вървите и да се шляете, където си поискате... удавете се в реката, ако щете!

Той замълча за момент, после се обърна към Размус.

— Да, ти ще получиш отново кучето си, макар да си заслужил и един здрав пердах... и ти също — извърна погледа си към Понтус. — Но запомнете едно! Ако по-късно сте посмели да пророните и думица, след известно време, да речем, и ние си имаме неприятности по тая причина, така ще наглася всичко, че рано или късно ще се върна и ще претрепя кутрето. Разбрано?

— Разбрано — извика несдържано Размус. — Пречуквам и претрепвам, дойде ми до гуша от глупавите ти брътвежи!

— Я недей да си толкова устат — предупреди го Ернст. — Още не си си взел песа.

Размус мълчеше, а Ернст го гледаше втренчено.

— Знаете ли оная местност, която се казва „Визенхоф“? — попита най-накрая той. — Берта мисли, че е невъзможно да не я знаете.

— Не е ли това запустелият двор по пътя към Берка? — живо попита Понтус.

Ернст кимна.

— Точно това е. На излизане от града се тръгва на север и се върви около два километра, значи знаете за какво говоря.

Очите на Размус се навлажниха.

— Там ли е Токер? Там ли е стоял през цялото време — сам?

Ернст кимна още веднъж.

— Да... За какво си пъхахте носовете където не ви е работа? Но песът няма нужда от нищо. Отидете и си го вземете. Горе в таванската стаичка, там ще го намерите.

Размус сви юмруци и ги приближи под носа на Ернст.

— Да, ще си го вземем. Но ако му се е случило и най-малкото нещо, тогава ще се върна тук и ще ти отхапя носа!

Лицето на Ернст се изкриви.

— Омитайте се — рече той.

Това и направиха.

Откакто бяха участвали в младежкото колоездачно състезателно бягане „Обиколката на Вестанвик“, не бяха въртели педалите толкова бързо. Пътят към Берка бе стръмен и целият в завои, които те вземаха с такава скорост, че изпод колелетата се вдигаха вихрушки от прах. Не срещнаха жив човек по пътя си. Оттук най-много да минеше някоя каруца, но едва ли и по това време в събота вечер.

— Слушай — задъхано извика Понтус. — Госпожа Андерсон е живяла във „Визенхоф“, когато е била малка, това тя ми го е разказвала. Значи и Берта е живяла там.

— О, да, Берта, тя знае чудесни скривалища — язвително рече Размус. Той преви гръб под тежестта на раницата и натисна още по-здраво педалите. Скоро щяха да стигнат там, скоро щеше да бъде при Токер!

Последната отсечка от пътя трябваше да изминат пешком. Тясна, съвсем обрасла пътека водеше през гората към старото, изоставено място, но беше толкова камениста и прорасла с коренища, че нямаше никакъв смисъл да пътуват с велосипедите. Скриха ги набързо зад някакви хвойнови храсти и препуснаха нататък. Скоро гората съвсем оредя и в пролетния сумрак пред погледа им се възправи „Визенхоф“, сиво и запуснато място, и тихо под старите и покрити с мъх ябълкови дървета, които стояха самотни и цъфтяха, макар вече никой да не се интересуваше дали раждат плодове. От много години тук не живееха хора. Отдавна ще да е било, когато в малкия посивял обор е мучала крава, и когато децата са се катерили по потъналите в мъх стени, за да духат глухарчетата, нагъсто избуяли тук. Но някога тук и наоколо е щъкала Берта. Кой знае, може да е била прекрасно дете, което заедно с госпожа Андерсон да е подреждало в мазето къщички за куклите си — додето е пораснала и се е превърнала в глупавата, дебела и навъсена Алфредова Берта.

Таванската стаичка, беше казал Ернст! Те се шмугнаха през дупката в каменния зид, там където преди години е била портата. С два скока достигнаха полуразрушената външна стълба. Открехнаха старата, тежка врата, която изскърца и мъчно помръдна. Вече стояха в мрачния и зловещ коридор. Точно насреща една стръмна стълба водеше към тавана. Някъде там горе беше Токер! Размус бе пребледнял от вълнение.

— Та той въобще не лае — каза той уплашено. — Миличък, миличък Токер, излай поне веднъж, за да чуя, че си жив — помоли се той и заизкачва стълбата с подкосени крака.

На тавана бе тъмно, но през едно малко прозорче се процеждаше оскъдна светлинка, която му подсказа накъде да върви. Ах, Токер, защо не лаеш? Той отвори вратата към таванската стаичка.

В следващия миг той нададе жалостив вой, и Понтус се втурна веднага след него, щом чу колко страшно звучи гласът му.

— Понтус, той не е тук!

— Не е ли тук?

— Не, но Алфредо е тук, и това е почти също толкова забавно — чуха те да казва един много познат глас и от най-тъмния ъгъл на тавана

изплува едно много познато лице. А те се надяваха да не го видят никога повече.

Размус не беше на себе си. Той се нахвърли върху Алфредо като дива котка.

— Къде е Токер? — разбесня се той. — Трябва да си го получа, злодей такъв, иначе веднага отивам в полицията!

— Спокойно — каза Алфредо, — спокойствие, винаги и само спокойствие! Как иначе ще ти върви в живота на теб, своенравно детенце, щом не можеш никога да си спокоен?

Но Понтус също беше ядосан. Той отстрани Размус и се възправи срещу Алфредо.

— Той трябва да си получи кучето — отсече и твърдо загледа гълтача на мечове в очите. — Иначе тук ще се случи някакво нещастие.

— Естествено — каза Алфредо. — Той трябва да си получи кучето, по този въпрос сме на едно и също мнение. Ще поговорим само за времето, в което това трябва да стане.

Той ги подкани да влязат в стаичката.

— Елате, трябва да обсъдим някои подробности.

Толкова негодуваха, че дори не ги беше страх. Дори и когато Алфредо грижливо заключи вратата и пусна ключа в джоба си, не им мина през ума, че може да е опасно да са заключени заедно с тип като Алфредо на едно толкова отдалечено място.

— И защо заключваш вратата? — попита Размус.

Алфредо източи шия и огледа стаичката.

— Не е ли това едно уютно малко местенце? — попита той.

— Не, не смятам — отвърна Размус.

Празно помещение с избелели мръсни тапети и мръсен под — наистина беше доста трудничко да ти се стори уютно.

Имаше също и огнище, още осаждено от огъня, който някога, преди много години, е горял тук и е бил угасен. Но в почернялата му паст стоеше нещо, което трябваше да се е появило съвсем наскоро, фина бяла кутия от картон от сладкарницата на Елинг Густавсон, улица „Централна“ №13, Вестанвик.

— Такива разглезени малки хъшлаци — рече Алфредо. — Срамота е, дето не харесвате стаичката. Но така или иначе ще трябва да останете да пренощувате в нея.

— Да, да, така си мислиш ти! — изкрещя Размус.

Алфредо кимна.

— Много добре съм го измислил. Във всеки случай Ернст пръв се сети. Тоя Ернст има превъзходни идеи, да му се не види макар.

— Дойде ми до гуша — развика се Размус. — Лъжете и мамите както ви падне, ти и Ернст.

Алфредо развеселен се усмихна.

— Да, ние лъжем и мамим — призна си той. — Но не бива да се ядосваш, дето го правим. Няма да си играем на шикалки, разбираш ли, и трябва да сме напълно сигурни, че... хм... че няма да се натъкнем на някого.

— На кого трябва... на кого да се натъкнете? — попита Понтус. — Какво си мислиш ти, негодяй такъв?

— Да не се натъкнем на някакъв си полицай, преди да сме изчезнали оттук. Затова и ще си получите малкото проклето куче чак утре заранта. И тогава няма да си спомняш, че си ме наричал „негодяй“ — упрекна той Понтус.

Размус беше толкова вбесен, че трепереше.

— Но вие обещахте! — крещеше той. — Ние също обещахме и хич и не искахме да ви издаваме. Вие сами не се чувате какво говорите!

— Не е така, не е така — каза Алфредо и размаха успокоително големите си лапи. — Обещанието е сигурно нещо, но изрядно заключената врата си е по-сигурна, така винаги твърдеше маминка.

Размус не беше на себе си.

— Да, при тези обстоятелства си вземам обратно всяка дума, която съм дал! Чу ли, злодей такъв? Вземам си назад всяка дума!

Алфредо само се смееше.

— Да, седи си спокойно тук цяла нощ и си вземай обратно каквото си щещ, защото аз ще ви заключа, разбирате ли?

Размус почти се разплака от яд. Беше непоносимо да си толкова безсилен.

— Но утре съвсем рано ще дойде Берта и ще ви отвори — продължаваше Алфредо и се подсмиваше. — О, тя ще бъде толкова развълнувана да види отново старата къща на родителите си, милата ми Бертичка.

Погледът му за миг се отнесе, после преглътна с удоволствие и снижи гласа си, така че зазвуча съвсем тайнствено.

— А в това време ние ще сме се чупили далеч оттук, Ернст и аз. Берта обаче ще си мисли, че се спотайваме в някакви храсталаци и я чакаме, глупавата Бертичка. А вместо това ние си духваме под опашките. Вече не искам да бъда облагородяван, не искам да гълтам мечове, само искам да си седя сам-самичък и да си пия бирата. Далече, в някой град, чието име тя не е чувала през целия си живот, малки хъшлаци, далече в някоя друга страна, там ще седи старият Алфредо и ще си кърка бирата, и ще бъде доволен и свободен.

Той усмихнат потри ръцете си.

— Да, но Токер? — извика Размус.

— Той също ще е свободен — каза Алфредо, — и може да си пие бирата, ако иска. Ела тук, малки Размус, и ще ти покажа къде е твоето

куче.

Той заведе Размус до прозореца.

— Виждаш ли, малък хъшлако, мазето там? И кой, мислиш, е там, кой се е разположил до кълцаното месо? Съвсем правилно, това е Токер.

Той откряна прозореца.

И Размус чу, че Токер лае. Звучеше тихо и приглушено, но бе гласът на Токер, в това не можеше да се излъже и направо му идеше да скочи от прозореца. Почти две денонощия бедният Токер беше заключен в тая стара дупка, и сега Алфредо искаше да остане още една нощ там, при положение, че Размус бе толкова наблизко. О, това беше непоносимо!

Размус прониза с поглед врага си и Алфредо разпозна надигация се гняв в очите на момчето.

— Недей да се гневиш чак толкова на стария Алфредо — подкупващо подхвана той. — Алфредо, който е толкова голям приятел на децата, че вече съвсем се е побъркал. Погледнете само какво съм ви донесъл тук, за да не загинете от глад, малки хъшлаци!

Той посегна към огнището и започна да развързва и разопакова картонената кутия.

— Не съм ли донесъл тук със собствените си ръце сметанова торта за вас, не съм ли, а? Да, уверявам ви, че усърдно опитвах да намеря в цял Вестанвик сандвичи вместо торта, но такъв ви бил късметът. Навсякъде бяха свършили.

Той взе кутията, за да им покаже какво съдържа.

— Погледнете само тук! Най-добрата торта на Елинг Густавсон, която може да си пожелае всеки малък хъшлак.

Наистина тортата беше великолепна, без съмнение от най-добрите на Елинг Густавсон, с голям слой прясно разбита сметана, украсена с червено желе.

Но Размус бе втренчил побеснелия си поглед в тортата. Беше дошъл тук, за да си вземе Токер, а този дебелак си мислеше, че Размус ще се остави да бъде залъгван с някаква си сметанова торта!

Алфредо се приближи. Поднесе кутията под носа на Размус, дръпна настрана главата си и гальовно се засмя.

— Обичаш ли сметанова торта, малки Размуус?

— А ти обичаш ли? — попита Размус и без много да му мисли, грабна кутията с двете си ръце и запрати тортата право в лицето на Алфредо.

— Бррр — извика Алфредо.

Понтус се заливаше от смях. Но Алфредо успя да го надвика. Той ревеше като ранен лъв и опипом се опитваше да свали тортата от лицето си. Ръцете му се напълниха и той се въртеше като сляп насамнатам. Сметаната хвърчеше навсякъде. Понтус се беше облегал на стената, изпълнен със страх. Въпреки това не можеше да не се смее.

Размус не се смееше и не се боеше. Беше само ядосан.

— Не искам никаква сметанова торта, искам си само Токер! — крещеше той.

Алфредо запримигва с омазани в сметана очи.

— От детската педагогическа стая щяха да пристигнат на минутата, ако знаеха какви ги вършиш — рече той.

Намери някаква кърпа и обърса остатъците от сметана по лицето си. Само в корените на косата му остана един бял слой, и в едното му ухо проблясваше парченце от червеното желе.

— И отгоре на това трябва да изнеса голямо благодарствено и прощално представление, проклетите хъшлаци — рече той, печално втренчен в Размус. Страшният му гняв бе отминал. Навярно проумяваше дълбоко в себе си, че в подобна война всички оръжия са позволени, дори и замерянето с торти.

Понтус се кискаше тихо, неспирно и неовладяемо, и Алфредо го измери със състрадателен поглед.

— Хубаво е, че винаги има такива, които са в добро настроение — констатира той. — Хъшлаци такива, твърде малко бой сте яли вие, в това е цялата грешка. Много здраве на бедните ви родители, това можете да им предадете от мен. — Той възмутено закима с глава. — О, трябвало е да ви се падне майка като моята маминка, тя умееше да налага децата. Малки, железни ръчички имаше тя, и шамарите ѝ още звънят в ушите на осемнайсетте ѝ деца.

— При теб изглежда това не е дало големи резултати — обади се Понтус. — Но се надявам, че поне здравата ти е налагала гърбината.

Алфредо кимна, за да потвърди.

— Здравата ме налагаше по гърбината, дявол да го вземе! Но беше и много ловка в пръстите. Шампион на Швеция по джебчийство, това беше тя на пазара в Кивик през 1912 година.

Размус не го слушаше. Стоеше до прозореца и тайно пресмяташе разстоянието до долу. Но Алфредо прозря намеренията му и го предупреди:

— Само това не се опитвай да правиш — каза той и размаха показалец. — Защото току-виж си си строшил врата... точно като моята маминка.

— Твоята маминка да ми яде ушите — отвърна Размус.

Лицето на Алфредо се изкриви.

— Ах, ти, своенравно детенце...

— Така значи, майка ти си е счупила врата, когато е прескачала през прозореца — своевременно се намеси Понтус. Навярно на Размус отново му беше хрумнала някоя добра идея. И най-доброто в случая бе някак си да се отклони вниманието на Алфредо.

— Не, макар че... много често през живота си е влизала и излизала през прозорци. Ах, тя беше ловка като малка маймуна. Не, това беше, когато пътувахме към големия панаир на коне в Шефле, тогава беше, тогава си счупи врата. Ах, доплаква ми се всеки път, само като си помисля за това.

Той се облегна на перваза на огнището и впери тъжен поглед в пода.

— Знаеш ли, малки ми Понтуус... в една тъмна ноемврийска вечер влязохме с каруцата в Шефле, и мама изведнъж започна да пее „Крясъците на дивите гъски“. Сто пъти по-добре щеше да е да не го беше правила!

Той тежко въздъхна.

— Не, по-добре щеше да е да не го беше правила! После, какво мислиш, се случи? Конете ни се втурнаха като луди! Пееше с такъв глас, че конете винаги пощръкляваха от уплаха, моята маминка... И тогава — ама че нещастие! — каруцата ни хлътна в някаква яма, моята мамичка падна и си счупи врата... както ще се случи и с теб, Размуус, ако си намислил да изскочиш през този прозорец.

— Това не те засяга — отговори Размус.

— Не, спокойно си счупи врата — насърчи го Алфредо. — Така или иначе има достатъчно деца.

После се обърна към Понтус, който го слушаше, изпълнен с разбиране.

— Ах, тя беше удивителна жена, моята маминка. Коленичих до нея в есенната вечер, дъждът валеше, вятърът свиреше, а маминка си беше строшила врата. — Много ли те боли, мила мамичко? — попитах я и се разплаках. — Не, Алфредчо — успокой ме тя, — боли ме само когато трябва да се засмея — рече. И това бяха последните й думи.

Той тържествено се изсекна в носната си кърпа.

— Да, това беше майка, с която човек можеше да е горд — продължи Алфредо. — Подобна майка като моята маминка се ражда веднъж на сто години. Дори не и толкова често.

После замига просълзен срещу Понтус и извади един ключ от джоба на панталона си.

— Скъпи малки хъшлаци, трябва да тръгвам. Ще дойде един мил мъж и ще ме вземе с колата си. Трябва да отида на панаира и да

изгълтам последните си мечове. Но това няма да отнеме много време и после...

Той подскочи във въздуха от радост. После се обърна към Размус.

— Това е ключът от мазето — рече му той. — Утре заран твоят малък Токер отново ще е при тебе, а аз ще съм се отървал от Берта. Помисли само колко прекрасен може да бъде животът!

Той се опита да разроши косата на Размус, но Размус бързо се дръпна. Не желаше да бъде гален.

— Малки хъшлаци, няма да се видим повече с вас, надявам се — каза Алфредо. — Но когато пия бирата си далеч оттук в онзи град, за който вие няма и да сте чували, понякога ще си мисля и за Размуус и Понтуус, които искаха да гледат представлението ми с по едно око.

— Злодей — отвърна му Размус, — искаше ми се да не бях те срещал никога.

Алфредо щеше да се пръсне от смях.

— Аз също го искам — каза накрая той.

После се обърна и тръгна, а те останаха там и чуха как завъртя ключа в ключалката, чуха как слезе по стълбата, как доволно си отдъхна и се разбръмча:

О, ти, моя мамо, майсторке джебчийко,
о, моя мамо...

После външната врата хлопна зад гърба му и повече не чуха нищо. Но те се втурнаха към прозореца и го видяха как върви под ябълковите дървета в сумрака. Поспря се за миг до старото мазе. Обърна се и им помахаша. После изчезна през отвора в каменната стена и никакъв не се видя повече.

Настъпи чудовищна тишина. Те все още стояха до прозореца и се вслушваха във всеки шум, който би им дал да разберат, че на земята все още съществуват хора. Но беше съвсем тихо, дори Токер не изля нито веднъж. Беше прекрасна, тиха вечер. Слънцето току-що бе залязло и беше оставило подире си само няколко огнени отблясъци по небето, ухаеше на свежест и ябълкови цветове подир дъжда, мракът пропълзяваше и обгръщаше изоставения двор. Промъкваше се меко

между старите сиви постройки и полягаше като памук върху глухарчетата по каменната стена.

— Да, значи лека нощ — каза Понтус. — Всъщност жалко за сметановата торта. Някъде около три не би ни дошла зле.

Размус кимна с глава.

— Надявам се не мислиш да прекараме нощта тук?

— А какво друго да направим? — попита Понтус. — Със сигурност никой няма да дойде тук и да ни помогне да излезем.

Размус съчувствено го погледна, но той така и не забеляза.

— Е, тук можем да преспим не по-зле, отколкото на палатка — констатира Понтус. — Само че не би било зле спалните чували да са при нас, а не на багажниците на велосипедите отвън.

— Остави спалните чували да стоят където са си — каза Размус. — Когато Ернст и Алфредо се върнат, за известно време няма да имаш нужда от спален чувал.

Понтус удивено ококори очи.

— Да се върнат ли?

Размус кимна със спотаен яд.

— Да, а как мислиш, какво ще направят? Ще се примирят и ще продадат старото желязо ли?

Тогава чак Понтус започна да се кикоти.

— Ах ти, умна главо, за това съвсем и не бях помислял!

— Да мисля за това е единственото, което все още ми доставя малко радост — призна си Размус. И го напуши смях. — Представям си ги как отварят сака. Чувам думите на Алфредо: Пломбирането си е винаги най-доброто нещо, повтаряше всеки път маминка.

— И тогава Ернст отклепва оловната плomba — продължи Понтус.

Размус доволно кимна.

— И този палячо, дете иска да купи всичко, стои до тях и се оцъкля така, че чак очите му ще изпаднат.

— Правилно — отбеляза Размус. — Съвсем правилно. И тогава Алфредо пъха лапата си в сака и грабва каната...

Размус се задави от смях.

— И вместо нея ръката му стиска старото мамино хаванче. Иде му да се пръсне от радост, когато го вижда!

— А после прочитат какво сме им написали върху табелата си. Ама че виц — въодушевено изкрещя Понтус.

Но Размус вече беше станал сериозен.

— Да, ако не стане виц и това, че ние ще сме заключени, когато те запъхтени се върнат тук. Сега ясно ли ти е, че трябва да се измъкваме на всяка цена?

На Понтус му беше ясно.

И Токер отново излая. Чу се само едно-едничко, кратко, тъжно излайване, сякаш той знаеше, че дори и то няма да му помогне.

Размус се залепи на прозореца.

— Идвам, Токер! — провикна се с все сила.

Размишляваше.

— Идвам, пък ако ще да си счупя и врата.

Поразмишлява още няколко минути. После погледна Понтус, изпълнен с увереност.

— Знаеш ли, Понтус, ако си усучем панталоните като въже...

— Давай — съгласи се Понтус. — Не съм сигурен, че моите ще издържат кой знае каква тежест, но трябва на всяка цена да опитаме.

Той мигновено събу панталона си. Можеше да пожертва едни стари панталони заради Токер, макар и да не бе кой знае колко изискано да прекоси цял Вестанвик само по долни гащета.

— Голям късмет е, че и двамата имаме толкова дълги крака — отбеляза Размус.

— Да, ако от панталоните трябва да се направи спасително въже, то тогава... — рече Понтус.

Той мълчаливо загледа Размус, който връзваше на здрав възел двата панталона и усукваше ловко това необичайно спасително въже около дръжката на прозореца. То стигаше само наполовина от разстоянието до земята.

— Това ще рече, че трябва да се приземим от около два метра; е, няма да умрем, я — констатира Размус.

Понтус се присъедини към тая констатация. Размус яхна перваза.

— Малкият Размуус тръгва — рече той и без никакви колебания увисна на овързаните панталони, които издържаха на тежестта му, и той се спусна до края им. После затвори очи и се опита да падне колкото се може по-леко. Краката му леко се набиха при приземяването и го позаболя, но не ги счупи, дори не ги нарани.

— Ловък си като малка маймуна — извика Понтус, — досущ като Алфредовата маминка.

Той вече седеше на перваза.

— Малкият Понтуус тръгва — провикна се отново той.

Размус вдигна глава към него.

— Недей да се спускаш, ако не искаш — рече му той. — Сега мога да те отключа. Алфредо е оставил ключа, пъхнат отвън. Но първо ще извадя Токер от мазето.

— Не, аз искам също да се позабавлявам малко — отвърна Понтус и се спусна.

Но Размус вече беше се затичал към мазето.

— Токер — викаше той, — идвам, Токер!

Едва когато зърна проблясващия нов катинар на вратата на мазето, се сети за ключа, който Алфредо му беше дал. Беше го пъхнал в джоба на панталона си, а панталонът му сега висеше от прозореца и нощният вятър го развяваше.

Страшно се ядоса на самия себе си. Горкият Токер — за него всяка секунда бе истинско мъчение!

— Разсеян съм като стара коза — промърмори ядосано и хукна обратно в галоп. — Горкият Токер!

Изкачи стълбата на един дъх и отключи вратата, която само преди малко Алфредо бе заключил толкова грижливо и която утре заран Берта трябваше да отвори... да!

Размус провря глава през прозореца и там го съзря Понтус. Очите му се ококориха от удивление.

— Да не мислиш, че сме в час по физическо? — развика се той. — Бъди по-внимателен с панталона ми! Достатъчно е, дето веднъж се спусна по него.

Но Размус вече беше се вкопчил в панталоните и трескаво ровеше в джобовете на собствения си панталон, а после с известно колебание претърси и джобовете на Понтусовия. Никакъв ключ, а вече се тресеше от нетърпение. Освен да е в якето!

— Понтус, погледни дали в тревата долу не е паднал някакъв ключ — изкрещя той, вече извън себе си.

— Сега ще проверя — отзова се Понтус и запълзя из тревата, изследвайки всеки сантиметър, додето Размус чакаше и гризеше показалеца си.

— Какво ще ми дадеш за това тук? — триумфиращо се провикна Понтус и вдигна високо ключа. Размус въздъхна дълбоко от облекчение.

— Ще ти дам панталона, нали от това се нуждаеш — засмя се той и метна панталона отгоре право върху главата на Понтус.

После повторно застана пред вратата на мазето и чу Токер да лае, а той самият започна да плаче, пхнал вече ключа в катинара. Едва отместе тежката врата и се втурна в непрогледната тъмница долу. Не виждаше нищо. Но чуваше отчаяно скимтене и една малка, топла топка се втурна насреща му. Той се разрева още повече, тихо и настойчиво, и притисна топчицата до себе си.

— Токер, наистина ли си съвсем жив? — попита с треперещ глас. — Горкичкият Токер, толкова ми липсваше. Наистина ли си жив?

— Естествено, че е жив — отрезвяващо подхвърли Понтус.

Размус притискаше Токер до себе си и го преглъщаше като обезумял. Нормално бе да плаче, когато кучето му беше изгубено, но да го прави, когато Токер отново е в прегръдките му, това си беше пълна лудост, и той хич не искаше Понтус да бъде свидетел на тая сцена.

— Бедният Токер — мърмореше той и заравяше глава в козината му. Но Токер се мяташе отчаяно. Искаше да напусне това проклето място, и тъй като вратата вече беше отворена, той се шмугна навън. Едва когато се бе отдалечил на известно разстояние от затвора си, той

се спря и залая като подивял. Сега искаше веднъж завинаги да огласи своето мнение по въпроса колко противно му е това място.

Но после забрави всичко. Не беше от тези, които седят и безкрайно се давят в мъката си. Сега отново беше свободно и радостно куче, и беше нетърпелив да узнае какво още е намислил неговият любим стопанин.

Неговият стопанин обърса засрамено сълзите си и си обу панталона.

— Сега вече е време да отворим малко работа на полицията във Вестанвик — рече злорадо той. — Хайде, Понтус, да вървим!

Той подсвирна на Токер.

— Хайде, Токер! Да побързаме, трябва да изчезваме оттук!

ДЕСЕТА ГЛАВА

Беше светла майска нощ, във Визенхоф беше тихо и пусто под ябълковите дървета. Старите сиви постройки спяха спокойно. Навсякъде цареше мир и покой.

Наистина ли навсякъде цареше мир и покой? Не. Ако този стар двор имаше домашен дух, който да броди нощем, то той трябваше да забележи, че едно особено неспокойствие пълзеше между стените и че въздухът бе изпълнен със странно, тайнствено очакване.

Но тук нямаше жива душа — кой тогава чакаше? Никакво малко кученце не стоеше в мазето и не чакаше да бъде пуснато на свобода, и никакви малки „хъшлаци“ не чакаха на тавана да бъдат отключени.

Да, но все пак две момчета седяха горе, в омазаната със сметанова торта мансарда, и чакаха! Размус и Понтус седяха там, заключени грижливо, и чакаха така, че още малко и щяха да излязат от кожата си, чакаха, гледаха си часовниците и се питаха: *кога?*

И те не бяха единствените, които чакаха през тази нощ в стария запустял двор. Един бродещ домашен дух при всички обстоятелства би трябвало да забележи движението навън под сенките. Навсякъде стояха мълчаливи мъже на пост, един до прозореца на стария обор, един в мазето, където вече нямаше никакво лаещо куче — навсякъде, във всички тъмни входове стояха неми мъже, поглеждаха часовниците си и се питаха: *кога?*

С всяка изминала минута се приближаваше краят на най-тежкия криминален случай във Вестанвик. Усещаше се, знаеше се, че ще настъпи, не се знаеше само кога.

Беше зловещо да седиш заключен в едно таванско помещение и да чакаш двама разярени от гняв крадци на сребро, дори да знаеш, че в съседната стая притаено се укриват собственият ти баща и полицейският началник. Беше зловещо да седиш тук и да виждаш, че нощта зад прозореца става все по-непрогледна, че сенките отвън все повече се сливат с мрака и вече трудно се разпознават. Зловещо беше да се вслушваш единствено в оглушителната тишина и да чуваш само

тихото тиктакане на часовника. Зловецът беше да знаеш, че точно сега, точно в този миг, когато часовникът казва „тик“, този, когото наричаха Сребърната акула натиска докрай педала на газта и се връща обратно във Вестанвик, а Алфредо и Ернст идват по пътеката през гората, че точно сега изкачват стълбата към тавана, ожесточени като паяци...

— Понтус, чуваш ли нещо? — прошепна уплашено Размус.

Не, Понтус не чуваше нищо друго, освен че зад полуоткрехнатата врата на съседната стая полицейският началник говори нещо шепнешком, нищо повече.

— Вече съм сигурен, че заприличвам на Ернст — каза Размус. — Не съм добре с нервите. Тая история вече наистина ми се струва ужасна.

И изведнъж се сети как отново се озоваха тук.

Снощи полицейският началник говореше за това, колко трудно би било „да бъде доказана вината на крадците“.

Бедният той, взе да си скубе косите, когато най-накрая му стана ясно какво точно се опитва да му съобщи Размус.

— Вие двамата бяхте през онази нощ в четвъртък вътре у Фон Ренкен? Сигурен ли си, че не разказваш измишльотини? Двамата сте скрили среброто в мазето на Понтус? Господ да ми е на помощ, принуден съм да ви арестувам!

И после той им обясни какво се има предвид, когато се казва, че трябва да докажеш вината на някого. Алфредо и Ернст бяха си тръгнали със сак старо желязо, както излизаше от разказа на Размус. За това не можеха да бъдат задържани. И не бяха оставили на мястото на кражбата отпечатьци от пръсти или каквито и да било други вещественни доказателства, заради които да бъдат обвинени. Ако сега бъдат издирвани и преследвани, достатъчно е умело да излъжат, и кой може да докаже, че те са крадците на среброто? Във всеки случай не и Размус и Понтус, в чиито ръце е откраднатата плячка.

— Трябва да разбереш, Размус, няма никакво значение дали аз или баща ти знаем, че историята, която ни разказваш, е истинска. Нужни са ни доказателства — каза полицейският началник. — Разбира се, можем да ги разпитаем, ако ги хванем, но ако не потвърдят разказаното, не ни остава нищо друго, освен отново да ги пуснем на свобода.

Да ги пуснат на свобода! И тогава те ще дойдат и ще убият Токер, не, сърдечно благодаря... При тези неблагоприятни обстоятелства Размус бе принуден да предприеме нещо.

— Да, но ако те се върнат — а те без съмнение ще го направят — ако се върнат и се опитат да изкопчат от нас къде е прибрано среброто, и вие чуete този разговор, ще бъде ли доказана вината на престъпниците?

— Да, несъмнено — каза полицейският началник. — Тогава те не могат повече да шикалкавят.

Това беше причината, поради която сега седяха отново заключени на тавана, а таткото и полицейският началник клечаха зад стената. Това беше причината, поради която във всички тъмни входове стояха полицаи и целият Визенхоф бе притаил дъх в зловещо очакване.

Да, на Размус му се струваше зловещо да седи тук. Но въпреки това чувстваше облекчение. Защото щеше ли да е възможно да се постигне най-големият успех в историята на полицията във Вестанвик, ако той, Понтус и Токер не се бяха втурнали при баща му, който бе на

пост, само преди два часа? Във всеки случай се оказа почти невъзможно в началото да убедят татко да ги изслуша. Той имаше сетива само за Токер. Но веднага щом започна да схваща за какво бръщолеви Размус, нещата изведнъж потръгнаха. О, братче, всички полицейски сили бяха алармирани, всички дотичаха с изплезени езици, а татко и полицейският началник се втурнаха към панаира и арестуваха Берта. Не бяха минали и десет минути, откакто Алфредо бе изгълтал своя последен меч и заедно с Ернст се бе качил в колата на онзи „мил господин“ и бе отпътувал. Берта току-що бе съблякла червената си копринена рокля и бе започнала да опакова багажа в караваната, когато бе арестувана. Бедната Берта, утре рано сутринта тя трябваше да дойде и да ги отключи! А сега беше възпрепятствана, самата тя седеше заключена в една килия в участъка, и със сигурност нямаше да дойде никой и да я пусне на свобода.

Размус погледна часовника си. Светещите стрелки бяха се придвижили съвсем малко напред, откакто го бе поглеждал за последен път. Но сега минаваше полунощ. Наистина ли Алфредо още не беше открил старото мамино хаванче в сака?

— О, братче, те няма да закъснеят — небрежно подхвърли той на Понтус. — Мисля си, че ще чуем скърцането на зъбите им, още когато стъпят на стълбата към тавана.

Понтус се кискаше от нервност.

— Да, те без съмнение вече здравата са скърцали със зъби, най-малкото заради нас. Сега ще могат да поседят няколко години в пандиза и да си поскърцат на воля.

— Да, и сами си го изпросиха — каза Размус. — Ти сам чу как заявих на Алфредо ясно и недвусмислено, че вземам назад всичките си думи, нали?

Понтус кимна в тъмното.

— Да, направи го. Макар той да си мислеше, че с едно завъртане на ключа си е опекар работата. Но се беше излъгал.

— Струва ми се, че дори и крадците трябва да държат на дадената дума — рече Размус. — Те казаха, че тази вечер ще си получа Токер. Значи наистина сами си го изпросиха.

Той се запрозява, въпреки вълнението и възбудата. Беше много напрегнато да преследваш нощем крадци и все да не ти остава време да се напиш.

Понтус също взе да се прозява. Известно време седяха мълчешком на пода и само чакаха.

На Размус много му се искаше да разбере дали баща му и полицейският началник също са толкова уморени. Той чуваше съвсем близо до себе си шептенето им и се опитваше да долови какво си говорят. Но думите им звучаха като еднообразно сумтене, и това го уморяваше още повече... О, колко уморен беше!

Изведнъж го стресна някакво блъскане и той скочи. Помощ, те идваха! Да не би да беше сън? Вече почти бе разсъмнало! Те идваха, о, чуваше ги по стъпалата, чуваше ядосаните им гласове и сърцето му заблъска като лудо. Понтус също беше скочил. Сега и двамата стояха, и изпълнени със страх, вторачено гледаха във вратата. В съседното помещение беше тихо. А ако татко и полицейският началник са заспали? Изведнъж ги споходи чувството, че трябва сам-самички да поемат целия удар и им стана страшно.

Но какво беше казал Алфредо: полицаите и кучетата не бива да се показват, иначе хапят. Това навярно важеше и за крадците. Размус се ощипа и запримигва срещу Понтус.

И в същия миг вратата се отвори с гръм и трясък. Алфредо нахлу с ръмжене, а зад него се промъкна Ернст, пребледнял от яд. Размус отведнъж се успокои. По-лошо беше да седиш тук и да очакваш нещо зловещо, отколкото да се изправиш лице в лице с него.

— Какво отново ви носи насам? — попита той. — Не може ли поне нощем човек да поспи спокойно?

Алфредо остана да стърчи в средата на стаята. Той сви ръцете си в юмруци и се разрева от гняв.

— О! — извика той. — О! Змийско котило! Храчка от усойница! Размус го гледаше право в очите без да мигне.

— Не се вълнувай толкова много, ще ти се пръсне сърцето. Твоята маминка не ти ли го е казвала поне веднъж?

Алфредо нададе нов вой, а Ернст сграбчи Размус за ръката.

— Имате една минута на разположение — изсъска той. — Къде е среброто? Една минута! После отивам в мазето, и кълна ти се, през целия си живот няма да видиш по-мъртъв пес от собствения си!

Алфредо отново се разбесня.

— „Обединено старо желязо АД“... о, аз съм един прекършен човек! — изкрещя той.

Ернст остро го погледна.

— Затваряй си ченето — изруга го той. — Една минута, чухте ли ме? Къде сте прибрали среброто?

Той разтърси Размус така, като че ли сребърните предмети трябваше да се посипят от него.

— Пусни ме веднага — рече му Размус. — Не сме го прибрали тук във всеки случай.

Алфредо протегна огромната си лапа и сграбчи Понтус за перчема. Придърпа го съвсем близо до себе си и извика с треперлив от сълзи глас:

— Ти ли заши сака? Дявол да го вземе, що за занимания по трудово обучение имате в училище?

И прасна такъв юмрук на Понтус, че той полетя заднешком към стената. После се удари в челото и повторно извика:

— О, аз съм един прекършен човек!

Ернст разтърсваше Размус все по-здраво и го гледаше така, като че ли иска всеки миг да го убие.

— Не те попитах къде не сте прибрали среброто, попитах къде е.

— В една къща в града — каза Размус. — Сега ме пусни.

— В каква къща? Да не би да е у вас? Под леглото ти? Къде е? Чуваш ли какво те питам... къде е?

— Не мога да ти обясня къде е къщата, не е толкова просто. Но можем да ви заведем дотам, Понтус и аз.

— Можете ли? — попита Ернст и нетърпеливо блъсна Алфредо. — Чу ли какво каза той, или просто си виеш?

— Вия и чувам — рязко му отвърна Алфредо. — Среброто е в града. Това означава още едно трамбоване пеша, а аз мразя трамбоването пеша.

Той бе престанал да циври, само ожесточено се бе втренчил в двамината, които бяха причина за цялото му нещастие.

Ернст гризеше нокътя си и размишляваше.

— Да, трябва да отидем с тях, макар че е рисковано. Длъжни сме да побързаме.

Той неспокойно прекоси стаята няколко пъти насам и натам, като мяташе от време на време изпълнен с отвращение поглед към Размус и Понтус.

— Пфу, изчадия адови, прилошава ми само като ви гледам!

— Така значи — каза Понтус. — Така, а да не мислиш, че на мен ми е много приятно да те гледам.

Ернст не чуваше.

— Виж какво — рече той на Алфредо, — ако си много уморен, тогава можеш незабавно да отидеш в колата. И да се опиташ да поддържаш настроението на Сребърната акула, мисля си.

Алфредо погледна първо Ернст, а после уморените си крака.

— Ти, с твоето тъпо пломбиране — рече му той. — Не, Ернст, ще те придружа, аз съм твойт ангел пазител, който бди да не изпаднеш в

изкушение. Де да имах и чифт ангелски криле, с които да полетя напред, защото обувките ме убиват, но така е разпоредил бог.

— Затваряй си ченето — пак го изруга Ернст. — Много говориш...

Но Алфредо го прекъсна.

— Не, хич и не искам да оставам сам със Сребърната акула, когато спокойно мога да предотвратя срещата. Трябва ми цяла планина от сребърни джунджурии, за да поддържам настроението на този тип. По дяволите, знае ли се как някои могат да се нервират, да им се развали настроението и да си го изкарат на тия около тях!

Неговото собствено настроение видимо бе на път да се оправи. Той приличаше досущ на вулкан. Успокояваше се след подобаващо избухване. Пък и надеждата отново да се сдобие със среброто се прокрадваше в алчната му душа.

— Трябва да тръгваме — каза той. — Той може да ни чака само един час. Следователно трябва да побързаме.

Размус отнесе един здрав юмрук в ребрата.

— Е, скоро ли ще стигнем?

И Ернст отново го заблъска. Той се промуши през вратата.

— Прилошава ми само като ви гледам — повтори той на няколко пъти. — Но все пак беше голям късмет, дето ви оставихме заключени тук.

Размус и Понтус бяха на същото мнение.

В килера си беше спокойно както преди, и всички други, които бяха на пост в тъмните входове, запазиха пълно мълчание. Полицейският началник беше наредил никой да не се намесва, ако няма сериозна опасност и не се налага. Сега съобразно заповедта престъпниците трябваше да бъдат разобличени.

— Е, да вървим — предложи тихо Размус, когато Алфредо хлопна вратата след себе си. — Но Берта доста ще се учуди, когато дойде тук и не ни намери!

— Да, представете си само какво ще стане, когато Берта дойде тук — рече умилено Понтус, — представете си!

Тази мисъл повиши още повече настроението на Алфредо и той доволен се подсмихна.

— Бедната Бертичка, да, тя наистина ще остане много сачисана. Никакви хъшлаци, никакъв Алфредо, нищо, освен стария любим дом

на родителите ѝ, и той изглежда така, като че ли всеки миг ще рухне.

Старият любим родителски дом под нацъфтелите ябълкови дървета наистина представляваше красива и спокойна гледка в утринния сумрак. Никой не можеше и да предположи, че почти всички полицейски сили на Вестанвик са заели позиции наоколо и са притаили дъх. Върху каменната стена седеше катеричка и изпитателно гледаше как Алфредо и неговата свита приближават, но иначе беше пълно мъртвило. И в мазето бе тихо.

— У кого от двамата ви е ключът? — попита Ернст и се спря пред вратата на мазето.

Размус и Понтус се спогледаха... Щеше ли Ернст да развали всичко, като се отбие в мазето? Размус бавно напъха ръката си в джоба.

— Аз трябва да задържа ключа — рече той. — Защото въпреки всичко утре ще дойда и ще прибера Токер, нали така?

— Свърши тая — грубо го пресече Ернст. — Това зависи от поведението ви в следващите няколко часа.

И той прибра ключа у себе си.

— Не ми излизайте с нови усуквания! Мислете само за това, че в мазето е заключен един пес... Разбрано?

— Разбрано — отговори Размус.

Ернст изобщо не трябваше да знае що за пес седи заключен в мазето! Съвсем и не беше острокосмест дакел на име Токер, а един острокосмест, силен полицаи на име Зьодерлунд, който отгоре на всичкото не беше и заключен. Това Ернст би могъл да го види преспокойно, ако се бе загледал малко по-отблизо в катинара, който се поклащаше на вратата.

— Сега си плюйте на петите — подкани ги Ернст.

Но точно това направиха и всички, които стояха на пост в тъмнината. Съвсем тихо, предпазливо и невидимо се подготвиха да последват малката процесия, която вече минаваше през дупката в каменната ограда, с Размус начело.

— Пътят през гората е по-кратък — каза Размус. — По селския път е два пъти по-далече. По кой път да тръгнем?

— Колкото се може по-малко ходене пеша — категоричен бе Алфредо. — Неизминатият път е най-добрият.

Да, и по тоя начин няма да се натъкнат на полицейската кола, мислеше Размус. Щеше да му достави удоволствие да зърне лицето на Алфредо, ако беше произнесъл на глас мисълта си.

Всъщност беше твърде смешно да вървят през гората с двама изпечени престъпници, додето цяла полицейска верига се промъкваше подире им. Точно по тоя хълм се изкачваха всяка пролет най-малко по веднъж с мама, татко и Прик, в слънчеви майски утрини като тази, когато птиците пееха по-прекрасно от всякога. Вземаха си кафе в термос, вървяха през гората и се вслушваха в обажданията на първите кукувици. Наблизо имаше малка полянка, цялата обрасла в съсънки. Отсядаха винаги на нея и се наслаждаваха на птичето пееие. Често се

случваше кукувицата да е най-опърничава и да не се обади, когато трябва.

Но точно сега, когато прекосяваха утринната гора с разбойници и бандити, сега тя наистина пееше с цяло гърло. Алфредо взе да я имитира.

— Кукувица, малка глупава кукувица! Ку-ку, колко години, мислиш, ще ми дадат?

Кукувицата изкука три пъти.

— Три години — рече Алфредо. — Но все пак ще бъда на лек режим, нали, кукувицо?

— Кажй, не е ли възможно по изключение да затвориш проклетата си уста? — раздразнено попита Ернст.

Той вървеше бързо и ожесточено напред, а Алфредо непрекъснато се спъваше в камъни и коренища подире му. Виждаше се, че не е привикнал да ходи по-дълго време пешком.

— Сякаш не е достатъчно, че съм един прекършен човек — отбеляза той, — та и краката ми станаха целите в рани.

— Наранени крака! — изфуча Ернст. — Щях да съм радостен, ако нямах по-големи грижи от наранените си крака.

Бедният Алфредо, бедният Ернст! Естествено, че имаха по-големи грижи от наранените си крака. Но Вестанвик вече лежеше пред тях, окъпан в първите лъчи на утринното слънце, малкият, малкият Вестанвик, където те направиха своя голям, голям удар. Някъде, на една от тези малки улички, се намираше къщата, в която сега беше скрита плячката. Само трябваше да си я приберат.

Но Ернст беше нервен. Вървеше натам, гризеше си ноктите и разтревожено се вглеждаше в спящите още прозорци покрай себе си. Беше ли съвсем сигурно, че никой не бди, не вижда и не чува и навярно любопитството ще го загризе? Кънтеше толкова непоносимо, когато човек вървеше по каменната настилка, че половината град можеше да бъде събуден.

Ах, естествено, че в малко градче като Вестанвик по това време се спи, и никой не би се събудил, само защото неколцина души вървят по съседната улица, отправени към къщата, в която сега беше скрито среброто, при все че в утрин като тази, ясна и прозрачна, когато кестените цъфтят, и слънцето блести, и люлякът ухае, никой не бива да спи. Ухаеше също и на орлов нокът, да, изведнъж въздухът се беше

изпълнил със сладникавия аромат на орловия нокът. Алфредо шумно го вдишваше... о, това вълшебно ухание!

В една малка пресечка съвсем наблизко до старата, прочута гимназия на Вестанвик, се бе сгушила бяла къща със зелен ламаринен покрив, едната от стените бе обвита в орлов нокът. Ето откъде идваше сладникавият аромат.

— Вече стигнахме — рече Размус. — Тук е.

Той сложи показалец върху устните си, за да предупреди Алфредо и Ернст да пазят тишина.

— Шшт... ще минем през задния вход.

Ернст и Алфредо кимнаха в знак на съгласие. В течение на целия им бурен живот бяха се научили, че най-сигурно е в една къща да се влезе през задния вход. Тогава си по-незабележим, така да се каже, а най-често това беше и желанието им, да проникнат в някоя къща колкото е възможно по-незабележимо.

Но Ернст бе подозрителен до последната секунда. Той сграбчи Размус с желязна хватка за врата.

— Ти сигурен ли си, че среброто е тук? — попита тихо и посочи боядисаната в зелено задна врата. — Да не си намислил някоя нова сатанинска шега? Не си забравил за песа в мазето, надявам се!

— Не, точно за това не съм забравил — отвърна Размус. О, никога през целия си живот нямаше да забрави за песа в мазето!

Ернст все още не беше се успокоил.

— По дяволите, нещо не ми харесва тук — рече той и неспокойно се огледа.

Но Алфредо не беше обезпокоен.

— Ти не си наред с нервите, Ернст. Никога не си бил!

— Тссс — изшътка Размус. — Недейте да влизате, ако не искате. Понтус и аз можем да ви изнесем всичките джунджурии.

Тогава Ернст отново стегна врата му в желязна хватка.

— Не на нас тия номера, малкия — рече той разярен от гняв. — Ще влезете вътре, ще прекосите къщата и ще се измъкнете през другия вход, така ли? Момченце, ние не сме начинаещи!

— Тц — рече Размус. — Недоверчив си като стара коза.

Алфредо доволно се разхълца.

— Дявол да го вземе, на тоя трик маминка ме научи точно когато бях тръгнал на училище.

— Постъпете както искате — отвърна Размус и безшумно откряна вратата. — Елате по-наблизо.

Ернст тръгна първи. Той беше хванал здраво ръката на Размус.

— Стъпвай безшумно — прошепна заканително той.

И Размус тръгна на пръсти. Алфредо, който вървеше подире им, стори същото. Запромъква се на пръсти. Сега почти не усещаше наранените си крака. Последен вървеше Понтус и той грижливо затвори след себе си боядисаната в зелено врата.

— Тук е мрачно като в Египет — прошепна Алфредо.

Така си и беше. Размус ги водеше през дълъг, тесен и мрачен коридор.

— Скоро всичко ще се оправи — обеща троснато Размус.

Ернст сграбчи ръката му още по-здраво.

— Шшшт... не говори! Къде е среброто?

В края на коридора се виждаше нова врата.

— Тук вътре — каза Размус. — Пусни ме, за да отворя!

И после отвори вратата.

Не беше ли чудесно след тъмнината да излезеш на светло? Тук беше направо сияйно, сияйно светло, и върху една маса стояха подредени всички красиви, красиви сребърни предмети и проблясваха на утринното слънце. Точно до тях стоеше мъж в униформа и сърдечно се усмихваше.

— Защо по цял свят вие влизате винаги през задната врата? — попита той. — Но въпреки това добре дошли! Добре дошли в полицейския участък на Вестанвик!

После се случиха твърде много неща наведнъж.

— Дръж го, Патрик! — извика полицейският началник. — Ще изскочи навън!

Ернст вече се бе качил на отворения прозорец и Размус с удивление видя как баща му пресече с един скок стаята като тигър. Успя да улови беглеца в последната секунда.

И друг един искаше да изчезне. Тихо и решително Алфредо препускаше към зелената врата, през която беше влязъл преди малко, но сега там вече стояха двама яки полицаи, които го върнаха обратно в помещението.

— Полицейски участък... мамичко мила — промърмори той, — аз съм един прекършен човек.

Но той чинно протегна ръцете си към полицейския началник и се остави да му щракнат белезниците.

— Аха, значи отново е време за тези аристократични маншети!
— Той присви рамене. — Е, щом е така. Да поседиш вътре значи просто да поседиш вътре, винаги казваше маминка.

— Но и много неща е пропуснала да ти каже, когато си тръгнал на училище — изръмжа Размус.

Алфредо му хвърли мрачен поглед.

— Да, напълно съм сигурен в това. Трябваше да ми каже да не предприемам нищо, без преди това да съм изпозастрелял всички, които идваха при мен и искаха да гледат само с по едно око.

Той се удари с двете си ръце по челото.

— Трябваше сам да се сетиш — раздражено рече Размус. — Трябваше да си получа Токер в събота вечер, както ми бяхте обещали.

„Крадците със сигурност са тъпи“, мислеше си Размус. Беше излишно да им се съобщава това, което доктор Фрьоберг винаги повтаряше: „Използвайте мозъка си, тогава ще мислите по-добре“. Все пак недопустимо е да се насадиш толкова баламски право в участъка, ако си крадец. Не, крадците не мислеха, в това се състоеше голямата им грешка. Навярно и затова Алфредо не правеше драма от случилото се, той никога не бе размишлявал правилно. Някаква малка пречка го изваждаше от равновесие и тогава той истински се ядосваше. Но после изглежда забравяше всичко, точно както става с малките деца. Но беше почти непростимо, когато големите, дебели мъже се държат като малки деца. Никога не беше ясно какво могат да предприемат изведнъж. Доктор Фрьоберг винаги твърдеше, че големите нещастия на човечеството произтичат от факта, че твърде много хора си остават малки деца, независимо как изглеждат външно. Сигурно той имаше предвид такива като Алфредо. Всъщност и Ернст! Той също бе малко дете, макар и от друг сорт. Затова сега седеше тук, гледаше в пода и цялото му тяло трепереше.

— Какво се умълча, Ернст? — попита Алфредо. — Да не те стягат маншетите?

Ернст се втренчи в него.

— Дръж си ченето затворено — рече му той.

Но после Алфредо и Ернст се загледаха в друго. От кабинета на полицейския началник изскочи едно малко куче, малко куче, което

зърна своя господар и се разляя, замахна с опашка и забушува от радост. Алфредо простена.

— Ернст, бяхме ли заключили животното в мазето, или не го бяхме заключили? Мила мамичко, това трябва да е някакво куче призрак!

Размус взе на ръце кучето призрак и кучето призрак го близна по лицето.

— Патрик — каза полицейският началник, — искаш ли първо да ги претърсиш? Едва тогава могат да отидат при Берта.

Това разтърси Алфредо.

— Берта тук ли е? Задържали ли сте бедната Бертичка?

Полицейският началник кимна и Алфредо решително се обърна към него.

— Помислете върху това: ако ме затворите в една и съща килия с Берта, тогава ще пиша до управлението на затворите и ще се оплача.

Полицейският началник го успокои.

— Не се притеснявайте. Ще получите килия, в която ще бъдете сам и ще ахнете от удивление.

Алфредо го погледна с благодарност и доброволно се остави да го претърсят. Размус източи шия, за да види какво ще извади татко му от джобовете на Алфредо.

— Що за джунджурийка е това тук? — попита баща му. Той протегна ръката си към полицейския началник и му показа малка сива играчка мишка с ключе от едната страна.

— Ах, това е една малка весела джунджурия — рече Алфредо. — Вчера, когато валеше като из ведро, Ернст седя през целия ден и си игра с нея. Берта беше здравата ядосана!

Размус и Понтус се спогледаха, и Понтус се изкикоти, защото се сети как веднъж преди много, много време се е кикотил на тази мишка.

— Моя е — призна си Размус.

Алфредо кимна.

— Да, дайте я на хъшлаците, от тях я получих.

Размус взе мишката. Искаше да си я запази за спомен от световноизвестния гълтач на мечове Алфредо.

После татко извади един часовник от Алфредовия портфейл. Размус и Понтус бяха го виждали. Беше евтин, сребърен джобен часовник с попукан циферблат от емайл.

— Ах, часовникът ми! Вие няма да ми разкъсате сърцето, като ми отнемете часовника, нали? — умолително запита Алфредо. — Моят първи часовник, него не бива да ми го вземате!

На Размус почти му стана мъчно, когато баща му отрицателно поклати глава и сложи часовника при другите вещи.

— Съжалявам, съжалявам — сърдечно каза баща му. — Така значи, скъп спомен от детството ви?

Алфредо запримигва насреща му.

— Да, това беше първия часовник, който задигнах като малък, изобщо не е ценен, но съм сантиментално настроен към него, случва се, нали?

Ернст го изглежда с пълно отвращение.

— Как не те е срам — изръмжа тихо той. — Вчера разказваше, че си го получил като наследство от чичо си Константин.

Но Алфредо не го чуваше. Сега той искаше да се докара пред полицейските власти. Смееше се и вече не беше един прекършен човек. Сега той беше идеалният арестант, затворникът за пример,

настървен в желанието си да даде право всекиму, и готов при случай да развесели полицаите и надзирателите с малки шеги.

Скоро той бе основно претърсен и докато попълваха формулярите му, без много-много да се церемони, той зае място на пейката, на която бяха седнали Понтус и Размус с Токер.

— Да, тогава ще приседна тук и ще си поприказвам с хъшлаците — каза той. — Направете ми място!

— Нали искаше да ни застреляш — промърмори Размус.

— Посместете се още малко — подкани ги той. — Направете ми място!

Те се побутаха, за да може той да се намести до тях с огромното си дебело тяло.

— Е, сега да си побъбрим — предложи той. Изглежда смяташе, че е негов дълг да побеседва с тях, защото те го бяха довели тук, където всички останали в момента бяха заети.

Понтус се напрегна да намери тема за разговор.

— Ти обаче си истински крадец, Алфредо — отбеляза той като начало.

Алфредо кимна.

— Да, аз съм истински крадец. Затова и се сдобих с толкова фини маншети.

Размус погледна замислено и неодобрително към белезниците.

— Наистина ли смяташ, че е хубаво да си крадец?

Алфредо поклати глава.

— Трябва да си схванал някои неща, ако искаш да избереш тоя житейски коловоз.

— Тц — рече Размус, — нали не мислиш, че искам да ставам крадец?

— Аха, а аз си помислих, че искаш да получиш нещо като професионален съвет — опита се да се пошегува Алфредо. — Не, Размуус и Понтуус, те никога няма да станат крадци! Пазете се само от карфиците!

Понтус въпросително го погледна.

— От карфиците?

Алфредо кимна.

— Да, защото иначе ще станете или крадци, или гълтачи на мечове. Карфиците, те се превърнаха в моя гибел.

— Как така? — попита Размус.

— Започваш още като дете да гълташ карфици, нали така — обясни Алфредо. — А къде може да намери карфици едно бедно дете, ако не ги открадне? А по-късно знаете как става... започва се с една карфица и се завършва със сребърен поднос. Ето това се случи с мен!

Размус погледна часовника си. Скоро щеше да стане пет. Що за неделна утрин! Той се прозя и ето че баща му дойде при него.

— Слушайте сега, момчета. Вие си свършихте работата. Мисля си, че е време час по-скоро да си вървите вкъщи!

Той доразроши чорлавите коси на Размус.

— Вземи Токер и си отивай у дома. Трябва да поспиш малко, иначе ще си съвсем умърлушен, а нали искаме да присъстваме на пролетния празник на гимназията.

Алфредо се вгълби като философ.

— Колко комичен може да бъде животът — обобщи той. — Някои отиват на празника, други в дранголника.

— Да, така си е — каза Размус. — Но всичко зависи от това, как се държи човек.

Алфредо сърдечно се усмихна на баща му.

— Размуус, хубаво и умно дете е тоя Размуус! Дори и несресан — добави той, вперил поглед в рошавата глава на Размус. — Ако искаш да отидеш на празника, струва ми се, че поне малко от малко трябва да се срешеш.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Неделната утрин бе едно великолепно откритие! Това бе най-хубавата от всички неделни утрини. Токер отново лежеше до него. Лежеше и душеше, притиснал муцунка в ръката му, толкова безгрижно, като че ли никога не беше попадал в ръцете на разбойниците. Размус го галеше по тъмната глава и мърмореше:

— Токер, толкова те обичам, толкова те обичам...

Токер запримигва и веднага се събуди. Погледна прилежно господаря си в очите.

— О, не, не е това, което си мислиш — рече му Размус. — Ти вече беше навън, днес в пет сутринта, и струва ми се ти беше приятно.

Той погледна часовника си. Дванайсет! О, господи, тогава значи съвсем не е неделя сутрин, а огрян от слънце предобед и скоро ще стане време да се върви на празника.

От кухнята се разнасяше едва доловимо ухание на печена шунка. Той остана да се поизлежава още малко. Известно време размишляваше за това и онова, колебаеше се кое е по-доброто: да остане да лежи до Токер или да стане и да закуси. Тогава чу как някой тихичко открява вратата.

— Ето, та той е буден — каза мама.

И тогава всички заедно влязоха при него, мама и татко, и Прик, и мама му носеше закуската на поднос.

Той изведнъж стана неспокоен.

— Та аз не съм болен — рече им.

Мама беше феноменална. Тя забелязваше, че имаш температура дълго преди сам да знаеш за това, и после те натиряше в леглото, все едно дали искаш, или не. Но друг път, в определени дни, когато трябваше да се пише тема по география или някоя класна работа, и ти оставаш да лежиш и се опитваш да вдигнеш малко температура, да, и наистина се чувстваш сгорещен и болен, тя само казваше:

— Стига глупости! Ставай и се обличай!

Та тя постави подноса в леглото пред него и изобщо не отвори дума за това, че Токер трябва да иде в коша си, само се смееше.

— Не, не си болен. Но татко каза, че въпреки това си заслужил шунка с яйца.

Баща му размаха във въздуха новия брой на Вестанвикския вестник.

— О, Размус, трябва да прочетеш вестника! Ще останеш удивен!

— Обявата ли е вътре? — попита Размус.

Татко кимна.

— Да, естествено, но...

Прик се втурна към Токер. Взе го на ръце и невъздържано го замилва.

— Миличък малък Токер, не мога да повярвам, че отново си тук? Знаеш ли, че те умоляваме да позвъниш на телефон 182 във Вестанвик? Направи го, за да видим как точно ще стане.

Размус я остави да се поглези. Наистина това беше неговото куче, но тази сутрин, когато се върнаха заедно у дома, Прик още спеше. Сега можеше да му се порадва малко.

Само мама беше будна, и беше толкова щастлива от завръщането на Токер, че си поплака. После си поплака и малко заради това, че Размус беше участвал в залавянето на крадците на среброто.

Но сега вече не плачеше, а беше приготвила шунка с яйца за него и беше купила топъл бял хляб, истинска прелест! Размус се нахвърли на яденето с дивашки апетит.

Татко стоеше до леглото и прелистваше вестника.

— Чуй само — рече той.

— Знам всичко наизуст — отвърна му Размус с пълна с шунка уста. — Токер, малък острокосмест дакел, изгубен...

— Глупчото ми той — каза татко. — Последни новини — четеше татко. — Крадците на среброто са заловени. Неоценимо съдействие от страна на „Обединено старо желязо АД“ ...

Размус ококори очи.

— Написано ли е за нас във вестника? Очевидно не са имали достатъчно други материали!

Баща му го погледна с укор.

— Казваш това за най-голямото престъпление на столетието? Да, така го наричат във вестника, това не са мои думи!

— И вестникът излезе с пет часа закъснение, само защото искаха да включат информацията за случилото се — допълни мама.

Прик възторжено погледна брат си.

— О, да, ти си истински герой. И Понтус също.

— Тц — отвърна Размус.

Той се радваше, че освен Понтус и него, никой друг не знаеше как се стигна дотам да станат герои. Че нито полицейският началник, нито баща му знаеха нещо за „Спасителният отряд за жертвите на любовта“, а си мислеха, че са се покатерили у Фон Ренкен, само за да наблюдават какво ще предприемат там Алфредо и Ернст. Ако във вестника беше написано и за каталога за разпродажби накрая, тогава сигурно радостта на Прик щеше да бъде наполовина по-малка.

— Но едно искам все пак да узная — твърдо каза мама. — Чуй ме, мое малко момче, как така се озова в четвъртък през нощта навън?

Аха, най-после се стигна до въпроса, който беше очаквал през цялото време. Той си напъха голямо парче шунка в устата, за да спечели малко време за размисъл, докато дъвчеше.

После погледна майка си право в очите с неподражаема обич.

— Напоследък ти сама казваше, че не си струва да се спи в тези светли нощи през май и юни.

Мама се засмя.

— Но това не беше предназначено за малките ученици — отвърна му тя.

— Така си е, но да не говорим повече за случилото се — намеси се татко. — Сам аз някога съм бил момче и съм се промъквал нощем по следите на врага.

— Аз обаче не — подсигури се мама.

— Не, но и по тая причина никога не си залавяла крадци на сребро.

Когато Размус остана сам и свърши с яденето, прочете внимателно всичко, което беше написано във вестника за него и за Понтус.

„Застрахователната компания на барон Фон Ренкен трябва да възнагради на всяка цена двете момчета“ — гласеше едно от подзаглавията. О, та това звучеше направо тъпо! Що за възнаграждение можеше да се очаква от някаква застрахователна компания? Навярно застраховка за счупен прозорец в случай, че си

играл футбол наблизо? Слава богу, знам какво възнаграждение ми е обещал татко: сладолед до насита по време на целия празник!

Той прочете и обявата, и беше щастлив, задето никакъв малък острокосмест дакел не беше изгубен.

— Помисли си, Токер, днес пишат на две места във вестника за теб. Ти си герой, Токер. Знаеш ли това?

Токер изджафка тихо. Прозвуча така, като че ли знаеше.

После Размус скочи от леглото. Изми се много старателно и неестествено дълго си реса косата. Такова беше изискването на Алфредо. Облече си ризата, обу си синия ленен панталон и отиде в кухнята.

— Не, много добре знаеш — каза мама, — че така не можеш да отидеш на празника! Ще си облечеш фланеления костюм!

Размус бе дълбоко огорчен. Беше се измил и сресал толкова прилежно, колкото трябваше, но тая жертва от негова страна бе отмината с мълчание и вместо това му бяха предявени претенции относно облеклото.

— Неделното облекло задължително ли е? — сърдито попита той. — Тогава по-добре да си остана вкъщи.

Мама кимна.

— Да, да, тогава по-добре си остани вкъщи — каза тя.

Размус ѝ отправи пълен с обида поглед.

— Жалко, напразно се мих.

Мама му погледна ушите.

— Струва ми се, че по изключение си се измил много добре, така ли е?

— Да, и отгоре на всичкото костюмиран — рече Размус.

Мама го притегли до себе си и прокара пръсти през сресаната му с мокър гребен коса.

— Колко хубаво си се сресал! И си го направил съвсем сам, по свое желание? Да не би вече да си пораснал?

Не, не го беше сторил по собствено желание; изобщо не го интересуваше как е сресан, и облечен, и измит! Но старите крадци на сребро имаха пръст в тая работа.

— Видя ли колко е красива Прик? — попита мама.

— Тц, но при момичетата е съвсем различно — отвърна Размус.

— Наистина ли? — попита Прик.

Тя застана пред него и се завъртя няколко пъти. Беше облечена в някаква карирана розова рокля, която изящно се полюляваше. Размус призна пред себе си, че Прик е хубава. А момичетата наистина обичат да създават такова впечатление.

Но въпреки това Прик ни най-малко не изглеждаше радостна!

— Горе главата, Прик — окуражи я татко. — Все пак не е ли голямо удоволствие да отидеш на празника и да изглеждаш като цъфнала шипка?

Прик стоеше пред малкото огледало, което мама беше закачила в кухнята. Тя зърна натъженото си лице и направи гримаса.

— Една цъфнала шипка с лунички по носа, как ви се струва?

Тези бедни лунички, които се появяваха отново и отново всяка пролет, ѝ създаваха големи грижи. Луничките всяка пролет обсипваха и лицето на Размус, но на него появата им въобще и не му правеше впечатление. Мама също ги приемаше спокойно.

— Луничките са миловидни, Прик — отбеляза мама.

Прик отново направи гримаса.

— Да, луничките винаги са миловидни — но когато са по лицето на другото.

После тя тръгна.

— Довиждане! Трябва да отида по-рано, ще правим репетиция.

— Е, какво да решим? — попита Размус, когато тя изчезна. — Да остана ли със синия ленен панталон, или да си остана в къщи?

Татко въпросително погледна към мама.

— Не може ли да излезе със синия панталон... един вид като награда?

Размус също погледна въпросително към нея.

— Не може ли?

Мама отново го погали по прилежно сресаната коса.

— Като награда за усърдието в изпълнението на дълга към родината... не е длъжен да облича фланеления костюм за празника на пролетта.

— Великолепно — възкликна Размус. После се умисли за миг. — Всъщност ти ли решаваш всички въпроси у дома, мамо? — попита той.

— Не, лъжеш се — отвърна татко, — ама наистина здравата се лъжеш! Преди мама беше тази, която решаваше всичко...

— А сега не е ли?

— Не, сега, виждаш ли, сега, когато Прик вече е голяма, сега имаме нещо като коалиционно управление.

Но мама само се смееше.

— О, що за приказки, аз все пак мисля, че татко решава. И ето, той е решил, че трябва да побързаме, ако искаме да стигнем навреме.

Тогава Токер излая, за да напомни за своето присъствие, и Размус рече настойчиво:

— Аз искам да решим още нещо. Искам да решим Токер също да излезе с нас!

Мама се наведе и го погали.

— Да, наистина трябва да излезе — рече тя, — след всичко, което е изтърпял. Но ти ще го водиш с каишката.

Токер отново се разлая. „Каишка“ бе думата, която не можеше да отmine със спокойствие.

После пак се разлая, защото на вратата се почука и влезе Понтус, доволен и зачервен... и обут в сини ленени панталони.

Размус се втурна към него и го заудря с юмруци. Правеше го, само защото много се радваше да го види, и защото Понтус също беше със сините си панталони и самият той също вече ги беше обул, когато Понтус дойде, и защото Токер вече си беше у дома и заради куп други неща, които сега не му идваха наум.

— Видя ли какво пише за нас във вестника? — нетърпеливо попита Понтус.

Размус кимна. После застанаха до вратата на кухнята и се вгълбиха в похвалите за забележителните събития, които бяха преживели. Бяха забележителни най-вече поради факта, че за тях пишеше във вестника, и те се спогледаха с доволни и удивени усмивки. Но нищо не казаха. Размус само пхна ръце в джобовете и ги сви на юмруци.

— Достатъчно е поне това, че Стиг няколко дни ще си е глътнал езика — рече той.

И после тръгнаха на празника.

Всяка година, в последната неделя на май, големите ученици от Вестанвик организираха своя голям пролетен празник. Тогава синьо-жълтите знамена плющяха заедно с националното знаме на високия, боядисан в бяло пилон, тогава училищният хор пееше: „О, равнини

широки, о, върхове“, тогава директорът говореше вдъхновено за младостта и пролетта. „О, младост, колко си красива“ — възкликваше той с прочувствения си глас и всички майки и бащи от Вестанвик кимаха в знак на съгласие. Правеха го всяка година. Защото младостта винаги е красива, дори и когато младите хора се сменят. Старият директор го повтори за кой ли път, защото пак беше забравил, че вече го е казал. „О, младост, колко си красива“, каза той, и майките и бащите потърсиха с поглед своите момчета и момичета. И отново се видя, че момичето в карирана, розова, току-що ушита памучна рокля, което седи на музикалния подиум, наистина е много красиво, но е много тъжно, докато момчето отсреща е много щастливо и безгрижно, ближе сладолед и щъка нагоре-надолу — в подобаващо настроение, което не го задължава да слуша какво казва директорът. И тогава майката си помисли, че все пак е великолепно да си на единайсет години.

Същото смяташе и той, единайсетгодишният.

— Ей, хайде да си вземем по още един сладолед — предложи той на Понтус. — Ще купя един и за Токер, той яде сладолед с голямо удоволствие.

— Вече изядох два — призна си Понтус.

— О, та това е само началото.

Директорът свърши речта си, „Плинг Плонг Плайерс“ засвириха, слънцето грееше, люлякът ухаеше. Утре вече навярно щеше да започне да прецъфтява, защото времето му бе минало. Но днес неговият аромат се носеше над целия градски парк.

Токер ръмжеше и се дърпаше на каишката. Той и хабер си нямаше от изпълнението на „Плинг Плонг Плайерс“. Но Размус и Понтус искаха да ги чуят, а също и да ги видят.

— Те всъщност не свирят чак толкова гадно — с изумление констатира Размус.

— Не — потвърди и Понтус. — А видя ли как Йоахим през цялото време седи там и втренчено гледа Прик?

Размус изглеждаше като ударен с мокър парцал по главата.

— О, братче, та на мен изобщо не ми дойде наум да й дам снимката! Голямо съм магаре! Трябваше да го направя още днес сутринта, когато се прибрах вкъщи.

— Естествено — каза Понтус. — А какво ще правим със сладоледа?

— Веднага ще отидем да си вземем.

Размус се остави Токер да го води. Веднага се озоваха пред един продавач на сладолед. В множеството се натъкнаха случайно и на доктор Фрьоберг. Беше много изискан с бастуна си и летния си костюм и изглеждаше съвсем другояче, не като в училище.

— А, виж ти, Размус Персон — възкликна той. — И брат Понтус. Героите на деня, ако човек реши да повярва на местната преса.

Той опря дръжката на бастуна си в гърлото на Понтус.

— Да, да, истината е, че нито един от вас двамата не може да решава задачи. Но въпреки това от вас може да излязат свестни момчета. Ще ми позволят ли господата да ги почерпя по един сладолед?

— Благодарим — отвърнаха те, — много, много благодарим!

Те възпитано се поклониха и крадешком се огледаха наоколо си. Започваше да става наистина комично: понякога можеше да се гръмнеш и пак да не получиш никакъв сладолед, но точно днес, когато можеха да ядат колкото им душа иска, се явяваше доктор Фрьоберг и им предлагаше да ги почерпи по още един сладолед.

Той подаде на всекиго от тях по монета от петдесет йоре и продължи нататък, полюлявайки бастуна си.

— Довиждане, Размус Персон! Довиждане, брат Понтус!

След като бяха здравата преяли със сладолед и започнаха да се уморяват, те отново се върнаха на празника, който се приближаваше към края си. Седнаха в тревата, за да си поотпочинат.

— Ако твърдо обещаеш, че ще се навърташ наоколо, ще те пусна за малко — рече Размус и освободи Токер.

В началото изглеждаше като че ли Токер държи на обещанието си. Той щъкаше дейно около близките храсти и откриваше много интересни неща. Но после изведнъж откри нещо още по-интересно. Някъде далеч, до музикалния подиум, той съзря Теси и хукна натам толкова бързо, колкото късите му крачета му позволяваха.

— Токер, ела веднага! — извика Размус.

Токер хитро реши да се престори, че не чува. Спокойно продължи да тича, но една здрава ръка сграбчи каишката му и го затегли по най-безобразен начин обратно към неговия господар. А

неговият господар погледна ядосано, но не към Токер, а към този, който го теглеше.

— А, най-после успях да ви открия вас двамата — рече Йоахим. — Обединено старо желязо АД. Добър ден! Ако знаехте само колко радостен е татко!

— Хубаво де — промърмори намръщено Понтус.

— Той ще дойде при вас и лично ще ви благодари, веднага щом може — увери ги Йоахим. — Междуременно аз мога да ви почерпя по един сладолед.

Понтус се изкиска.

— Благодаря — отвърна сопнато Размус, — не ни се яде сладолед!

Йоахим го погледна и се засмя.

— Наистина ли? Е, въпреки това много ви благодаря. Ако знаехте само колко радостен е татко!

Размус му отправи най-враждебния си поглед.

— Това вече го каза. Щеше да е чудесно, ако всички можеха да бъдат толкова радостни.

— Какво имаш предвид? — попита Йоахим. — Кой не е радостен?

— Това не те засяга — отвърна му Размус. — Но тя въобще не е искала Ян да я целуне! Съпротивлявала се е!

Само изрече тези думи, и му хрумна интересна мисъл. Дали и при Прик не е било същото, както при госпожа Еноксон, когато искаха да ѝ помогнат да пресече улицата. В началото искаше, а после се съпротивляваше.

Лицето на Йоахим се преобрази.

— Истината говори с детските уста — рече той. — Хм, сигурни ли сте, че не искате сладолед?

— Не, благодаря — отговори Размус. — Ти, с твоя каталог за разпродажби!

Йоахим си тръгна.

— Очевидно отива към терасата — констатира Понтус.

Градският парк бе разположен на хълм. Там имаше тераса, засенчена от големи, чепати елхи. Под елхите бяха поставени две пейки, и когато човек седнеше на тях, виждаше целия Вестанвик да лежи в краката му, със старото кметство и старата църква, и с

прочутата си гимназия. По това време на годината гледката беше наистина красива и никак не беше чудно, че Йоахим се е отправил именно към терасата.

— Струва ми се, че видях и Прик преди това да се изкачва нагоре — призна си Понтус.

Размус дълго го гледа, после здраво стисна каишката на Токер.

— Защо и ние да не се качим и да не видим гледката? От дълго време не сме били там.

Трябваше честно да си признае, че никога не се е интересувал от това, но точно сега му се щеше да види гледката.

И затова тръгнаха към терасата, Размус, Понтус и Токер.

Не се приближиха изведнъж, и не стигнаха съвсем до края. Защото още отдалеч успяха да видят, че двете пейки са заети. Щом беше така, имаше само един начин: да се спотаят между елхите и да почакаат да се освободи поне едната.

На едната пейка седеше момиче с розова, карирана памучна рокля, а на другата момче в светлосив фланелен костюм. И двамата се бяха втренчили в гледката с удивителна упоритост. Наистина точно сега Вестанвик бе много красив, но не беше нужно да седиш там цяла вечност като вторачен истукан. Поне веднъж можеше да извърнеш глава и да погледнеш кой седи на съседната пейка. Но не, тези двамата изобщо и не смятаха да го направят, за нищо на света!

— Какво, мислиш, е това? — попита Размус и измъкна от джоба на панталона си малка снимка. Изглеждаше съвсем изпомачкана, на нея не личеше почти нищо, изобщо не се виждаше какво е снимано, но можеше да се прочете какво е написано отгоре, и те двамата прочетоха: „Тя, единствената“.

— Сигурно го и мисли — предположи Понтус и погледна Размус в очите.

И Размус кимна решително.

— Подръж Токер за миг — рече той. — Веднага ще се върна.

Колко разнообразен е все пак животът, когато си на единайсет години! Днес е „Обединено старо желязо АД“, утре е „Спасителен отряд за жертвите на любовта“. Този, който лежеше дебнешком в засада между елхите, съвсем не беше от „Обединено старо желязо АД“, в случай, че някой допускаше подобно предположение. Той беше

от „Спасителния отряд за жертвите на любовта“ и съвсем безшумно положи на пейката до Прик една малка снимка.

И ето, те вече наблюдаваха гледката, Размус и Понтус, а навярно и Токер. Но не панорамата на Вестанвик, нея те не можеха да я видят. Можеха да видят само пейките и Прик и Йоахим. Можеха да видят, че Йоахим седна до Прик и я прегърна през раменете.

Спасителният отряд трябваше да е доволен. И наистина беше.

Но на Понтус изведнъж му стана някак си едновременно смешно и неловко. Представи си как в един хубав ден ще оглупее като двамата на пейката, и то без да разбере откъде му е дошло. Той угрижено поклати глава.

— Ако можеше никога да не стана такъв!

А Размус го успокои, Размус беше сигурен в себе си.

— Не, не, повярвай ми, ние никога няма да станем такива.

ЗА КНИГАТА И АВТОРА

Астрид Линдгрен е родена през 1907 г. във фермата Нес, област Смоланд, Южна Швеция. Бащината ѝ фамилия е Ериксон. Като дете чете много — най-вече книги, в които главните герои са момичета. Сред любимите ѝ романи са «Анн от фермата Грийн Гейбълс» от Луси Монтгомъри и «Полиана» от Елинор Портър. Завършва училище през 1923 г. и започва работа в местния вестник. Три години по-късно се премества в Стокхолм, където изкарва курсове за секретарка. През 1931 г. се омъжва за Стуре Линдгрен и приема фамилието му име. Раждат им се две деца — момче и момиче.

През 1944 г. Астрид Линдгрен написва първия си роман за деца — «Пипи Дългото чорапче», като подарък за десетия рожден ден на дъщеря си. Книгата е публикувана на следващата година от издателство «Рабен и Сльогрен». Линдгрен получава предложение да работи в същото издателство като редактор за детска литература. В продължение на 25 години, въпреки световната слава и финансовия си успех, Линдгрен върши своята редакторска работа. Напуска издателството през 1970 година.

Астрид Линдгрен е най-популярната детска писателка в света. Тя е автор на десетки прекрасни романи — «Пипи Дългото чорапче» (1945), трилогията за Карлсон (1955 — 1968), «Мио, мой Мио» (1956), «Островът на чайките» (1968), «Братята с лъвски сърца» (1975), «Роня, дъщерята на разбойника» (1981) и др.

За своето творчество Астрид Линдгрен е получила голям брой престижни награди — Шведската държавна награда за литература (1957), наградата «Андерсен» (1958), златен медал на Шведската академия (1971), наградата «Луис Карол» (1973) и много други.

През 1985 г. от шведските обществени библиотеки са заети 2 000 000 екземпляра от книгите на Астрид Линдгрен, което я превръща в най-четения шведски автор.

Като израз на изключително признание, преди няколко години в един от парковете на Стокхолм бе издигната нейна бронзова статуя.

Издание:

Астрид Линдгрен. Малките детективи и гълтачът на мечове

ИК „Пан ’96“ ООД

Редактор: Цанко Лалев

Илюстрации: Ерик Палмквист

ISBN: 954-657-216-0

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.